

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
Podnikanie v remeslách a službách

6403 L Podnikanie v remeslách a službách

Čaklov 2024

Obsah

1 ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE	3
2 CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	5
3 ZAMERANIE A CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
4 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ŠTÚDIU V ŠTUDIJNOM ODBORE 6403 L PODNIKANIE V REMESLÁCH A SLUŽBÁCH	8
4.1 Základné údaje o štúdiu	8
4.2 Organizácia výučby	9
4.3 Podmienky prijatia	9
4.4 Zdravotné požiadavky na uchádzača o štúdium	9
4.5 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci	9
4.6 Vnútorný systém hodnotenia žiakov študijného odboru 6403 L podnikanie v remeslách a službách	9
5 PROFIL ABSOLVENTA ŠTUDIJNÉHO ODBORU 6403 L PODNIKANIE V REMESLÁCH A SLUŽBÁCH	12
5.1 Charakteristika absolventa	12
5.2 Kompetencie absolventa	13
5.3 Uplatnenie absolventa	18
6 UČEBNÝ PLÁN ŠTUDIJNÉHO ODBORU 6403 L PODNIKANIE V REMESLÁCH A SLUŽBÁCH	19
7 VZDELÁVACIE OBLASTI	24
7.1 Učebné osnovy	27

1 ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Zriaďovateľ	Úrad PSK Odbor školstva, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
SKKR/EKR	úroveň 4
Ukončenie štúdia	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania	maturitné vysvedčenie
Doklad o získanej kvalifikácii	vysvedčenie o maturitnej skúške
Forma štúdia	externá večerná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Platnosť ŠkVP	01. september 2024, začínajúc prvým ročníkom

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Prac. pozícia	Telefón	e-mail
PaedDr. Ing. Dolhá Renáta	riaditeľka	057 4496211	riaditel@ss-caklov.psk.sk
Ing. Juhaščík Ján	hlavný majster OVY	057 4496421	juhascik.jan74@gmail.com
Mgr. Demčáková Danka	ekonómka	057 4496421	ekonom@ss-caklov.psk.sk
Šofranková Jana	sekretariát	057 4496421	sekretariat@ss-caklov.psk.sk

V Čaklove 26. marec 2024

PaedDr. Ing. Renáta Dolhá
riaditeľka školy

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu:

Platnosť ŠkVP Dátum	Revidovanie ŠkVP Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
01. 09. 2024		

2 CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe pre študijný **odbor 6403 L podnikanie v remeslách a službách** vychádza z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a Štátnom vzdelávacom programe pre skupinu štvorročných študijných odborov **63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby**. Poslanie školy vyplýva aj z komplexnej analýzy školy.

Poslaním našej školy nie je len odovzdávať vedomosti a pripravovať našich žiakov na povolanie a získanie kvalifikácie, ale aj formovať u mladých ľudí ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov. Škola bude otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou rôznych vzdelávacích a spoločenských činností.

Naša škola má nielen vzdelávať, ale aj vychovávať, preto naše **ciele v systéme výchovy a vzdelávania** spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností, emocionálnej zrelosti žiaka, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, prosocionálneho správania, etike, k sebaregulácii ako vyjadrenia schopnosti prevziať zodpovednosť za seba a svoj rozvoj a tvorivosť.

Ciele výchovy a vzdelávania orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

- posilnenie výchovnej funkcie školy so zámerom:
 - umožniť všetkým žiakom prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a voľnočasovým aktivitám, najmä žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov a podchytenia nadaných a talentovaných jedincov,
 - vytvárať motiváciu k učeniu, ktorá žiakom umožní pokračovať nielen v ďalšom vzdelávaní, ale aj v kultivovaní a rozvoji vlastnej osobnosti,
 - podporovať špecifické záujmy, schopnosti a nadania žiakov,
 - formovať ucelený názor na svet a vzťah k životnému prostrediu,
 - vytvárať vzťah k základným ľudským hodnotám ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia,
 - poskytovať pre žiakov a širokú verejnosť ponuku vzdelávacích služieb vo voľnom čase
- realizáciu stratégie rozvoja školy s dôrazom na:
 - a) **prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov** s cieľom:
 - uplatňovať nové metódy a formy vyučovania zavádzaním aktívneho učenia, realizáciou medzipredmetovej integrácie, propagáciou a zavádzaním projektového a programového vyučovania,
 - zabezpečiť kvalitné vyučovanie cudzích jazykov využívaním vytvorených jazykových tried, získaním kvalifikovaných učiteľov pre výučbu cudzích jazykov,
 - skvalitniť výučbu informačných a komunikačných technológií zabezpečením špeciálnej učebne a softwarového vybavenia, podporovaním ďalšieho vzdelávania učiteľov v oblasti informačných technológií,
 - zohľadniť potreby a individuálne možnosti žiakov pri dosahovaní cieľov v študijnom odbore podnikanie v remeslách a službách,
 - zabezpečiť variabilitu a individualizáciu výučby,
 - rozvíjať špecifické záujmy žiakov,
 - vytvárať priaznivé sociálne, emocionálne a pracovné prostredie v teoretickom a praktickom vyučovaní,
 - zavádzať progresívne zmeny v hodnotení žiakov realizáciou priebežnej diagnostiky,
 - zachovávať prirodzené heterogénne skupiny vo vzdelávaní
 - b) **posilnenie úlohy a motivácie učiteľov**, ich profesijný a osobný rozvoj s cieľom:
 - rozvíjať a posilňovať kvalitný pedagogický zbor jeho stabilizáciou,
 - podporovať a zabezpečovať ďalší odborný rozvoj a vzdelávanie učiteľov,
 - rozvíjať hodnotenie a sebahodnotenie vlastnej práce a dosiahnutých výsledkov
 - c) **podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka** s cieľom:
 - rozvíjať edukačný proces na báze skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom - žiakom,
 - rozvíjať tímovú spoluprácu medzi žiakmi budovaním prostredia tolerance a radosti z úspechov,

- vytvárať prostredie školy založené na tvorivo-humánnom a poznatkovo-hodnotovom prístupe k vzdelávaniu s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti žiaka,
 - odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násilia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie v súlade s Chartou základných ľudských práv a slobôd,
 - viesť žiakov k zmysluplnej komunikácii a vyjadreniu svojho názoru,
 - zapájať sa do projektov zameraných nielen na rozvoj školy, ale aj na osvojenie si takých vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré žiakom prispievajú k ich uplatneniu sa na trhu práce na Slovensku a v krajinách Európskej únie a k motivácii pre celoživotné vzdelávanie sa,
 - nadväzovať spoluprácu s rôznymi školami a podnikmi doma a v zahraničí,
 - presadzovať zdravý životný štýl,
 - vytvárať fungujúci a motivačný systém merania výsledkov vzdelávania
- d) **skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami** na princípe partnerstva s cieľom:
- aktívne zapájať zamestnávateľov do tvorby školských vzdelávacích programov, rozvoja záujmového vzdelávania, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a odborného výcviku,
 - spolupracovať so zriaďovateľom na koncepciách rozvoja odborného vzdelávania a prípravy a politiky zamestnanosti v našom regióne,
 - spolupracovať s podnikmi,
 - vytvárať spoluprácu so školami doma a v zahraničí a vymieňať si vzájomne skúsenosti a poznatky,
 - rozvíjať spoluprácu s nadáciami, rôznymi organizáciami a účelovo zameranými útvarmi na zabezpečenie potrieb žiakov
- e) **zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia** s cieľom:
- zlepšiť prostredie v triedach a spoločných priestoroch školy,
 - podľa ekonomických možností školy vytvoriť ďalšiu špeciálnu odbornú učebňu pre praktickú prípravu žiakov,
 - dobudovať viacúčelové športové ihrisko,
 - využiť materiálo-technický a ľudský potenciál pre získanie doplnkových finančných zdrojov, reagovať na vypísané granty a projekty,
 - pravidelne sa starať o úpravu okolia školy.

3 ZAMERANIE A CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

3.1 Charakteristika školy:

Stredná odborná škola Čaklov je súčasťou Spojenej školy v Čaklove od 1. 9. 2007. Už viac ako 70 rokov vzdeláva žiakov vo Vranove nad Topľou a jeho okolí v poľnohospodárskych odboroch a remeslách. Aktuálne ponúka škola štúdium v trojročných poľnohospodárskych učebných odboroch agromechanizátor, opravár a záhradník a v odbore murár; v dvojročných učebných odboroch stavebná výroba a praktické práce. Pre dvojročné učebné odbory je určená možnosť absolvovať vzdelávací program na získanie základného vzdelania a následne získať nižšie stredné vzdelanie.

Vyučovanie prebieha v klasických triedach, odborných učebniach a dielnach, ktoré sú upravené a vybavené tak, aby vyhovovali požiadavkám kvalitného vzdelávacieho procesu. V triedach sú notebooky a dataprojektory, ktoré spolu s pripojením na internet umožňujú využívať moderné metódy vyučovania.

Súčasťou vzdelávania je organizovanie kurzov na ochranu života a zdravia, zimných a letných kurzov (lyžiarsky, plavecký), absolvovanie kultúrnych podujatí, tematických exkurzií a športových súťaží.

Súčasťou školy je štandardne vybavená telocvičňa a posilňovňa.

V súčasnosti opravujeme čítareň, ktorá bude slúžiť ako klubovňa – oddychová zóna pre žiakov aj zamestnancov školy. Na jej vybavenie sme získali grant z MŠVVaM SR.

- **Silnými stránkami školy v oblasti skvalitnenia a rozvoja výchovno-vzdelávacieho procesu sú:**
 - dobrá poloha školy – blízko okresného mesta, škola je umiestnená v sadovnícky upravenom parku, tichá lokalita,
 - takmer 75-ročná tradícia poľnohospodárskej výroby a remesiel,
 - kvalifikovaný a skúsený pedagogický zbor,
 - kvalifikovaná práca so žiakmi (výchovný poradca, koordinátor drogových závislostí),

- ✚ štandardné vybavenie učební a kabinetov,
 - ✚ materiálna vybavenosť školy a jednotlivých odborných učební s možnosťou využívania IKT techniky,
 - ✚ dobrá spolupráca s inými firmami v blízkom okolí,
 - ✚ univerzálnosť študijného odboru, možnosť štúdia popri zamestnaní.
- **Slabými stránkami školy sú:**
 - ✚ chýbajúce aktuálne nové moderné učebné pomôcky a učebnice,
 - ✚ chýbajúce oploenie, ktoré by zabránilo vstupu nepovolaným osobám (ničenie školského areálu mimo vyučovania),
 - ✚ chýbajúci športový areál.
- **Príležitosti školy signalizujú:**
 - ✚ uplatnenie absolventov školy v rôznych firmách zameraných na poľnohospodárstvo, záhradníctvo a remeslá,
 - ✚ možnosť samostatného podnikania v rôznych oblastiach poľnohospodárstva, obchodu a služieb,
 - ✚ možnosti rekvalifikácie podľa potrieb ÚPSVaR SR,
 - ✚ spolupráca s partnerskými školami,
 - ✚ zladenie odbornosti prípravy žiakov s požiadavkami zamestnávateľov a trhu práce,
 - ✚ možnosti vykonávania OVY žiakov v objektoch školy.
- **Prekážky v rozvoji školy sú:**
 - ✚ priemerná až slabá vedomostná úroveň žiakov prichádzajúcich do prvého ročníka zo základných škôl,
 - ✚ negatívny vplyv sociálne slabého prostredia na vzdelávanie a správanie žiakov,
 - ✚ financovanie školy odvíjajúce sa od počtu žiakov.
- **Dlhodobé ciele školy:**
 - ✚ poskytovať kvalitnú úroveň vzdelávania tak, aby si žiak postupne vytváral svoj vlastný, na poznaní založený prírodovedný aj spoločenskovedný obraz sveta, aby ho bol schopný vlastnou prácou s informáciami rozvíjať,
 - ✚ podporovať individuálne záujmy a schopnosti žiakov,
 - ✚ vytvárať aktivity podporujúce pozitívny pohľad verejnosti na školu,
 - ✚ vytvárať pozitívnu klímu,
 - ✚ organizovať odborné exkurzie, výlety s cieľom spoznávať rôzne oblasti ľudskej činnosti, spoznávať krásy a históriu našej krajiny,
 - ✚ spolupracovať v rôznych oblastiach vzdelávania a výchovy (prax, brigády, športové súťaže).
- **Krátkodobé ciele školy:**
 - ✚ vybudovať priestor pre aktívne trávenie voľného času a prestávok – v realizácii,
 - ✚ revitalizovať odborné učebne a učebne pre OVY,
 - ✚ vytvoriť novú koncepciu odbornej praxe v súlade s potrebami trhu práce,
 - ✚ zabezpečiť digitalizáciu všetkých učební a digitálne pomôcky pre žiakov a učiteľov,
 - ✚ vytvárať priestor a možnosti ďalšieho profesijného rozvoja zamestnancov.

3.2 Charakteristika pedagogického zboru

Súčasný pedagogický zbor tvorí 14 pedagogických pracovníkov – z toho je 8 majstrov OVY, 4 učители, riaditeľka školy, hlavný majster OVY.

Vedenie školy vychádza v ústrety všetkým pedagogickým pracovníkom a podporuje ich v celoživotnom vzdelávaní na zvýšenie kvalifikácie, ktoré je základom pre zvyšovanie kvality vyučovacieho procesu a to podľa plánu profesijného rozvoja. Pedagogickí zamestnanci sa zúčastňujú rôznych vzdelávaní v profesijnom rozvoji, medzi ktoré patrí kvalifikačné, funkčné, špecializačné, adaptačné vzdelávanie (pre začínajúcich pedagógov), inovačné a aktualizácie vzdelávanie.

3.3 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy

Podrobnejší plán s konkrétnymi úlohami je súčasťou plánu práce školy pre príslušný školský rok. Prioritami sú:

- uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe,
- príprava a podieľanie sa pedagogických zamestnancov na tvorbe školského vzdelávacieho programu,
- neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie a zhodnocovanie profesijnej spôsobilosti,

- zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagógov, zlepšovanie interpersonálnych vzťahov aj vzťahov žiak – učiteľ,
- zúčastňovanie sa pedagogických zamestnancov na školeniach organizovaných NIVAM vrátane špecializovaných funkcií ako triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie a pod.,
- príprava pedagogických zamestnancov na zvyšovanie kvalifikácie a získavanie atestácie.

3.4 Vnútroštruktúrna kontrola a hodnotenia zamestnancov školy

Vnútroštruktúrna kontrola a hodnotenia zamestnancov školy je nástrojom zabezpečovania, zladovania organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších aktivít na škole. Naša škola bude aj ďalej používať štandardné spôsoby hodnotenia. Systém kontroly sa sústreďuje na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, tvorbu školských vzdelávacích programov a dodržiavanie plnenia plánu školy a plánov predmetovej komisie.

Na zlepšenie úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu pedagogickými zamestnancami a ich hodnotenia sa použijú metódy:

- načúvanie, pozorovanie, hospitácie,
- rozhovor,
- výsledné hodnotenie žiakov (prospech, žiacke súťaže, testy žiakov v rovnakých triedach a predmetoch, úspešnosť uplatnenia žiakov v praxi, prípadne v ďalšom štúdiu),
- hodnotenie pedagogických zamestnancov z hľadiska ďalšieho vzdelávania, doplnenia ďalších odborných predpokladov pre výkon povolania, tvorbu učebných pomôcok, používania nových metód vo vyučovaní, didaktických pomôcok, aktivít z hľadiska mimoškolskej činnosti,
- hodnotenie pedagogických zamestnancov manažmentom školy,
- vzájomné hodnotenie (načúvanie, vzájomné hospitácie, otvorené hodiny),
- hodnotenie učiteľov žiakmi, radou žiakov (dotazníky, brainstorming a pod.).

4 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ŠTÚDIU V ŠTUDIJNOM ODBORE 6403 L PODNIKANIE V REMESLÁCH A SLUŽBÁCH

4.1 Základné údaje o štúdiu

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠKVP	Podnikanie v remeslách a službách
Názov ŠVP	63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Študijný odbor	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Úroveň SKKR/EKR	4
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	úspešné ukončenie 3.ročníka SOŠ, získanie výučného listu podmienky prijatia na štúdium: podľa §69 zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)
Spôsob ukončenia štúdia	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania	maturitné vysvedčenie
Doklad o získanej kvalifikácii	vysvedčenie o maturitnej skúške
Forma štúdia	externé – večerné štúdium pre absolventov trojročného štúdia na SOŠ
Vyučovací jazyk	slovenský
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie ISCED – 3A
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	výkon základných podnikateľských a ekonomických činností v podnikateľskom prostredí, ako pracovník na ekonomických úsekoch firiem, založenie vlastného podnikania vo svojom odbore
Nadväzná odborná príprava (ďalšie vzdelávanie):	nadväzujúce pomaturitné štúdium príslušného zamerania, vysokoškolské štúdium 1. stupňa v oblasti ekonomiky a manažmentu

4.2 Organizácia výučby

Program v študijnom odbore 6403 L podnikanie v remeslách a službách zahŕňa teoretické vzdelávanie a praktickú prípravu. Teoretické vyučovanie – všeobecná zložka vzdelávania – je organizovaná v priestoroch školy a vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. Vyučovanie v školskom vzdelávacom programe 6403 L podnikanie v remeslách a službách sa uskutočňuje podľa rozvrhu pripraveného pre príslušný školský rok v popoludňajších hodinách ako večerné štúdium dvakrát týždenne a podľa platného vnútorného poriadku školy. Formy a metódy si volí vyučujúci sám. Odborné učebne sú vybavené interaktívnou tabuľou, učebnými pomôckami a modelmi, notebookom, dataprojektorom, vizualizérom a prístupom na internet. Odborná prax je začlenená do rozvrhu konzultácií v dvojhodinových alebo trojhodinových blokoch.

4.3 Podmienky prijatia

Podmienkou prijatia na štúdium je riadne zaevidovaná prihláška na štúdium na sekretariáte SŠ alebo prostredníctvom elektronickej prihlášky na stránke www.sscaklov.sk. Predpokladom pre prijatie do študijného odboru je úspešné ukončenie učebného odboru a získanie výučného listu.

4.4 Zdravotné požiadavky na uchádzača o štúdium

Všetky požiadavky vychádzajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov (nariadení, vyhlášok, noriem). Školský vzdelávací program 6403 L podnikanie v remeslách a službách je určený pre všetkých uchádzačov, ktorí spĺňajú podmienky prijatia. Pri tomto odbore neexistujú žiadne špeciálne zdravotné požiadavky.

4.5 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci

Neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania je problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Výchova k bezpečnej a zdravie neohrozujúcej práci vychádza z požiadaviek platných právnych a ostatných predpisov (zákonov, nariadení vlády SR, vyhlášok, technických predpisov a slovenských technických noriem) po celú dobu štúdia. Tieto požiadavky sa vzťahujú k výkonu konkrétnych činností, ktoré sú súčasťou odborného výcviku a sú doplnené informáciami o rizikách možného ohrozenia, ktorému sú žiaci pri vyučovaní vystavení vrátane informácií o opatreniach na ochranu pred pôsobením zdrojov rizík. Priestory pre vyučovanie zodpovedajú svojimi podmienkami požiadavkám stanoveným v zdravotníckych predpisoch. Nácvik a precvičovanie činností je v súlade s požiadavkami, ktoré upravujú prácu pre mladistvých (napr. Zákonník práce) a v súlade s podmienkami, podľa ktorých môžu mladiství vykonávať zakázané práce z dôvodu prípravy na povolanie. Základnými podmienkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa rozumie:

- dôkladné a preukázané oboznámenie žiakov s predpismi o BOZP, protipožiarnymi predpismi,
- používanie technického vybavenia, ktoré zodpovedá bezpečnostným a protipožiarnym predpisom,
- vykonávanie stanoveného dozoru v priestoroch školy.

Nácvik a precvičovanie praktických činností môžu žiaci vykonávať len v rozsahu určenom učebnými osnovami. Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa postupuje s ohľadom na odporúčenie špeciálnych pedagógov a psychológov vo vzťahu na individuálne potreby žiaka, stupeň a typ znevýhodnenia, úroveň kompenzácie poruchy a možnosti školy.

4.6 Vnútorý systém hodnotenia žiakov študijného odboru 6403 L podnikanie v remeslách a službách

Stredná odborná škola Čaklov považuje vnútorný systém hodnotenia žiakov za významnú kategóriu celého procesu. Naším cieľom je poskytovať žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto súčasťou hodnotenia je aj konkrétne odporúčanie alebo rada, ako má žiak ďalej postupovať, aby svoje nedostatky odstránil. Kontrolu vyučovacieho procesu budeme orientovať na skúšanie a hodnotenie žiakov.

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom – zisťujeme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov – individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty, a pod.). Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu. Dôležitou súčasťou skúšania je aj formatívne hodnotenie, ktoré považujeme za významnú súčasť motivácie žiaka do jeho ďalšej práce, za súčasť spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom.

Hodnotenie

Cieľom hodnotenia žiaka v škole je poskytnúť žiakovi spätnú väzbu o tom, ako zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známku. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety, špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia.

Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

4.6.1 Pravidlá hodnotenia žiakov

Stredná odborná škola Čaklov si v rámci hodnotenia výkonov svojich žiakov vypracovala hodnotiaci štandard. Definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých výkonových štandardov. Vzťahuje sa na hodnotenie:

Počas štúdia hodnotíme všetky očakávané vzdelávacie výstupy. Ku každému vzdelávaciemu výstupu vymedzujeme kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy a metódy a prostriedky hodnotenia, ktoré sú v súlade s cieľmi vyučovacieho predmetu a jeho výchovnými a vzdelávacími stratégiami. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.

Nasledujúce pravidlá sú platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

- Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
- Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
- Znamka z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
- Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
- Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
- Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi.
- Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
- Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
- V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
- Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
- Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Pri hodnotení žiakov počas štúdia jednotlivých predmetov sa podľa povahy predmetu zameriavame predovšetkým na:

- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania**

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Žiak:

- uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov,

- preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti,
- prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť,
- mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam,
- preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav,
- preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností,
- osvojil si účinné metódy a formy štúdia.

• **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania**

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činností, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie. Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia.

Žiak:

- osvojil si praktické zručnosti a návyky a ich využitie,
- preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť,
- preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností,
- zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok,
- dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie,
- hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci,
- zvládol obsluhu a údržbu laboratórnych zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

• **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania**

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií. Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia.

Žiak:

- preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu,
- osvojil si potrebné vedomosti, skúsenosti, činnosti a ich tvorivú aplikáciu,
- prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti,
- preukázal kvalitu prejavu,
- preukázal vzťah a záujem o dané činnosti,
- prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Sebahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

Hodnotíme nasledovné:

- **Prácu v škole:** pripravenosť na vyučovanie, aktívne zapojenie sa do výučby, prezentácia vedomostí, zručností a kompetencií.
- **Vzdelávacie výstupy:** podľa kritérií hodnotenia.
- **Domácu prípravu:** formálne a podľa kritérií hodnotenia.
- **Prácu žiakov:** didaktické testy, písomné práce, úlohy, eseje, cvičenia, praktické cvičenia, projekty, skupinové projekty, prípadové štúdiá, laboratórne cvičenia, prezentácie, súťaže, hry, simulácie a situačné štúdiá, výrobky, činnosti a pod.

Od 1.januára 2022 nadobudla účinnosť novela školského zákona č. 415/2021 Z. z., ktorá (okrem iného) upravuje priebežné hodnotenie žiaka počas školského roka a súhrnné hodnotenie žiaka za prvý polrok a druhý polrok školského roka. V študijnom odbore 6403 L podnikanie v remeslách a službách budú všetky vyučovacie predmety hodnotené klasifikačnými stupňami.

Správanie žiaka je klasifikované týmito stupňami:

- 1 – veľmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – menej uspokojivé
- 4 – neuspokojivé

Celkové hodnotenie žiaka sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje takto:

- prospel s vyznamenaním
- prospel veľmi dobre
- prospel
- neprospel

Žiak v celkovom hodnotení prospel s vyznamenaním, ak v žiadnom vyučovacom predmete nemá stupeň klasifikácie horší ako chválitebný, priemerný stupeň klasifikácie z vyučovacích predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“.

Žiak v celkovom hodnotení prospel veľmi dobre, ak v žiadnom vyučovacom predmete nemá stupeň klasifikácie horší ako dobrý, priemerný stupeň klasifikácie z vyučovacích predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“.

Žiak v celkovom hodnotení prospel, ak:

- a) v žiadnom vyučovacom predmete hodnotenom formou klasifikácie nemá stupeň klasifikácie nedostatočný,
- b) v niektorom vyučovacom predmete má hodnotenie „aktívne absolvoval“ alebo „absolvoval“.

Žiak v celkovom hodnotení neprospel, ak z niektorého vyučovacieho predmetu neprospel.

5 PROFIL ABSOLVENTA ŠTUDIJNÉHO ODBORU 6403 L PODNIKANIE V REMESLÁCH A SLUŽBÁCH

5.1 Charakteristika absolventa

Absolvent študijného odboru je kvalifikovaný pracovník so širokým všeobecnovzdelávacím základom s odbornými teoretickými vedomosťami, ktorý je schopný samostatne vykonávať činnosti v oblasti služieb, získať vyššiu odbornú kvalifikovanosť, a tak zvládnuť náročné úlohy zvyšovania úrovne a kvality poskytovania služieb a konkurencie schopnosti podnikania. Je schopný samostatne zostrojiť vlastný podnikateľský plán vo všetkých detailoch a v celistvosti vo všetkých fázach jeho realizácie v praxi, ekonomicky hodnotiť rozsah investičnej činnosti a určiť jej účelnosť, vypočítať veľkosť rizík podnikania a odhadnúť cesty jeho eliminácie na prístupnú hranicu, tvorivo uplatňovať manažérske postupy v práci s ľuďmi a najmä poznať metódy a spôsoby efektívnej pracovnej motivácie, používať výpočtovú techniku ako významný racionalizačný prostriedok podnikateľskej aktivity, písať na počítači. Absolvent študijného odboru vie tvorivo aplikovať zákonitosti ekonomiky v podmienkach voľného trhu na mikro a makroekonomickej úrovni, správne a účelne aplikovať ekonomické zákony v podnikateľskej praxi, problematiku manažmentu ľudských zdrojov v pracovných činnostiach jednotlivo aj v skupinách, teóriu a metodiku motivácie a racionalizovania všetkých výrobných zdrojov, základy psychológie práce a možnosti jej aplikácie v pracovných kolektívoch, všetky atribúty podnikania v celej komplexnosti od plánovania cez prevádzkovanie súkromného podniku až po finalizáciu výroby alebo služby v súlade s podmienkami daného ekonomického myslenia, tvorivo aplikovať zásady marketingu v integráciách spoločenských potrieb pri zohľadnení požiadaviek podnikateľskej etiky a legislatívy, používať výpočtovú techniku na spracovanie dát a evidenčné účely, na efektívnu hospodársku korešpondenciu a ekonomické rozbor a prognózy, predpísanú a nutnú účtovnú evidenciu, platnú legislatívu spojenú s podnikaním, zásady kultúrneho správania sa na verejnosti, na obchodných rokovaníach, pri nadviazaní obchodných partnerských vzťahov v tuzemsku a v zahraničí a pri styku so zákazníkmi, správne a účelne aplikovať odborné vedomosti a zručnosti v praxi. Absolvent získa vedomosti a zručnosti umožňujúce uplatnenie na pracovnom trhu v SR, ale aj v rámci EÚ.

Preto absolvent musí mať široký odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním, byť dostatočne adaptabilný aj v príbuzných odboroch, logicky mysliacich, schopný aplikovať nadobudnuté základné vedomosti, zručnosti a návyky pri riešení

konkrétnych problémov, schopný samostatnej práce i práce v tíme, sústavného samostatného sebazvdelávania s trvalým záujmom o sledovanie vývoja vo svojom odbore štúdiom odbornej literatúry, aktuálne platných právnych noriem, ovládajúci aj vybrané manuálne zručnosti, prípadne aj vedenia osobného aj nákladného vozidla, je schopný využívať vedecky fundované metódy práce na zodpovedajúcej úrovni a cieľavedome, rozvážne a rozhodne jednáť v súlade s právnymi normami a zásadami humanizmu, etiky a demokracie.

5.2 Kompetencie absolventa

Absolvent študijného odboru 6403 L podnikanie v remeslách a službách po absolvovaní vzdelávacieho programu disponuje týmito kompetenciami:

5.2.1 Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie sú tie, ktoré potrebujú všetci ľudia na svoje osobné naplnenie a rozvoj, zamestnateľnosť, sociálne začlenenie, udržateľný životný štýl, úspešný život v spoločnosti, ktorá žije v mieri, pre riadenie života so zodpovedným prístupom ku zdraviu a aktívne občianstvo.

Všetky kľúčové kompetencie sa považujú za rovnako dôležité. Každá z nich prispieva k úspešnému životu v spoločnosti. Kompetencie možno využívať v mnohých rôznych súvislostiach a rozličných kombináciách. Prekrývajú sa a nadväzujú na seba; aspekty, ktoré sú podstatné v jednej oblasti, zvyčajne podporujú kompetencie aj v ďalšej oblasti.

V súlade s Odporúčaním rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie má absolvent úplného stredného odborného vzdelávania v rámci teoretického a praktického vyučovania nadobudnúť schopnosť rozvíjať tieto kľúčové kompetencie v nasledujúcich opisoch:

a) Gramotnosť

Je schopnosť identifikovať, pochopiť, tvoriť a interpretovať koncepty, pocity, fakty a názory ústnou aj písomnou formou pomocou vizuálnych, zvukových a digitálnych materiálov v rozličných odboroch a kontextoch. Zahŕňa schopnosť efektívne komunikovať a nadväzovať kontakty s ostatnými.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- porozumieť akémukoľvek počutému vecnému textu, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho osobným a odborným záujmom,
- porozumieť obsahu a významu vecného textu (vrátane tabuliek, grafov, nákresov a schém), vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a spojiť ich do ucelenej informácie,
- identifikovať v texte logické, časové a príčinnno-následné súvislosti,
- uplatniť základy kritického čítania, t. j. vie vnímať väčšinu problémov nastolených textom a identifikuje explicitné chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú,
- vyjadriť súvislé a logicky usporiadané ústne prejavy s rôznym cieľom pre špecifické publikum na témy, ktoré sú blízke jeho osobným a odborným záujmom,
- sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť,
- bez prípravy začať, udržiavať a ukončiť komunikáciu na akúkoľvek jemu blízku všeobecnú a odbornú tému,
- aktívne zapojiť do diskusie, svoj prejav formuluje zrozumiteľne a pokojne, dokáže sa pohotovo zorientovať v komunikačnej situácii a jasne reagovať zrozumiteľnou odpoveďou alebo otázkou,
- dodržiavať zásady spoločenskej komunikácie, dokáže komunikačnej situácii vhodne prispôbiť stratégiu, charakter a tón komunikácie,
- vytvoriť štruktúrovaný a kompozične zrozumiteľný text, ktorý mu je blízky témou alebo odbornosťou,
- pri tvorbe textu uplatniť logické, časové a príčinnno-následné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v súlade s komunikačnou situáciou.

b) Viacjazyčnosť

Je kompetencia, ktorá vymedzuje schopnosť používať rozličné jazyky na vhodnú a účinnú komunikáciu v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí. Ide o schopnosti sprostredkúvať informácie medzi rôznymi jazykmi a médiami. Pokiaľ je to vhodné, môže zahŕňať zachovanie a ďalší rozvoj kompetencií v materinskom jazyku, ako aj osvojenie si úradného jazyka (jazykov) danej krajiny.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- pochopiť hlavné body jasnej štandardnej reči o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva vo svojom živote;

rozumie zmyslu mnohých rozhlasových alebo televíznych programov o aktuálnych udalostiach a témach osobného či odborného záujmu, keď je prejav relatívne pomalý a jasný,

- porozumieť textom, ktoré pozostávajú zo slovnej zásoby často používanej v každodennom živote alebo ktoré sa vzťahujú na jeho prácu,
- zvládnuť väčšinu situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí daným cudzím jazykom; dokáže nepripravený vstúpiť do konverzácie na témy, ktoré sú známe, ktoré ho osobne zaujímajú alebo ktoré sa týkajú osobného každodenného života,
- spojiť slovné spojenia jednoduchým spôsobom tak, aby opísal skúsenosti a udalosti, vlastné sny, nádeje a ambície; stručne dokáže uviesť dôvody a vysvetlenia názorov a plánov, vyrozprávať príbeh alebo zápletku knihy či filmu a opísať vlastné reakcie,
- napísať jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo ho osobne zaujímajú, alebo napríklad aj e-maily opisujúce jeho skúsenosti a dojmy.

c) Matematická kompetencia a kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve

Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie a porozumenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Kompetencia vo vede sa vzťahuje na schopnosť vysvetliť prírodné javy pomocou základných vedomostí a metodiky vrátane pozorovania a experimentovania s cieľom klásť otázky a odvodiť závery podložené dôkazmi. Kompetencie v technológii a inžinierstve sa chápu ako uplatňovanie daných vedomostí a metodiky ako odpovedí na vnímané ľudské túžby a potreby. Kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve zahŕňa porozumenie zmenám spôsobeným ľudskou činnosťou a zodpovednosti občana ako jednotlivca.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- efektívne aplikovať matematické princípy a postupy v rámci svojho odboru,
- komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky vrátane štatistických údajov a grafov,
- chápať vedu ako proces bádania rôznymi metódami vrátane pozorovania a riadených experimentov, logicky a racionálne myslieť pri overovaní hypotéz,
- aktívne zaujímať o etické otázky a podporu bezpečnosti a environmentálnej udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s jednotlivcom, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami.

d) Digitálna kompetencia

Zahŕňa sebaistú, kritickú a zodpovednú využívanie digitálnych technológií na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti, ako aj interakciu s digitálnymi technológiami.

Zahŕňa informačnú a dátovú gramotnosť, komunikáciu a spoluprácu, mediálnu gramotnosť, tvorbu digitálneho obsahu, bezpečnosť, otázky súvisiace s duševným vlastníctvom, riešenie problémov a kritické myslenie.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- používať digitálne technológie na podporu svojho aktívneho občianstva a sociálneho začlenenia, spoluprácu s ostatnými a kreativnosť pri dosahovaní osobných, sociálnych alebo obchodných cieľov s uvedomením si príležitosti, obmedzení, vplyvov a rizík, ktoré predstavujú,
- kriticky pristupovať k platnosti, spoľahlivosti a vplyvu informácií a údajov dostupných vďaka digitálnym prostriedkom a poznať právne a etické zásady súvisiace s prácou s digitálnymi technológiami,
- chrániť informácie, obsah, údaje a digitálne identity, ako aj rozoznávať softvéry, zariadenia, umelú inteligenciu alebo roboty a efektívne s nimi pracovať,
- chápať všeobecné zásady, mechanizmy a logiku vyvíjajúcich sa digitálnych technológií a poznať základné funkcie a spôsoby použitia rôznych zariadení, softvérov a sietí.

e) Osobná a sociálna kompetencia a schopnosť učiť sa

Je schopnosť uvažovať o vlastnej osobnosti, efektívne riadiť čas a informácie, konštruktívne spolupracovať s ostatnými a riadiť vlastné vzdelávanie a kariéru. Zahŕňa schopnosť zvládnuť zložité situácie, učiť sa, zachovať si fyzické aj duševné zdravie a dbať o svoje zdravie a viesť život zameraný na budúcnosť, byť empatický a zvládať konflikty v inkluzívnom a podporujúcom prostredí.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- starať o svoj fyzický a duševný rozvoj, uvedomovať si dôsledky nezdravého životného štýlu a závislostí,
- kriticky uvažovať o svojich vlastných predsudkoch a stereotypoch a o tom, čo sa za nimi skrýva,
- preukázať istotu vo svojej schopnosti zvládnuť výzvy v živote,
- dôsledne dodržiavať svoje záväzky voči iným,
- pri práci podporovať druhých aj napriek rozdielnym názorom,

- identifikovať zdroje učenia sa, vybrať najspoľahlivejšie zdroje informácií alebo uskutočniť zodpovedný výber z existujúcich možností,
- dokáže použiť explicitné a definovateľné kritériá, princípy alebo hodnoty pri tvorbe úsudkov.

f) Občianska kompetencia

Je schopnosť konať ako zodpovedný občan a v plnej miere sa zúčastňovať na občianskom a sociálnom živote, a to opierajúc sa o znalosť sociálnych, hospodárskych, právnych a politických konceptov a štruktúr, ako aj o chápanie celosvetového vývoja a udržateľnosti. To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné názory v oblasti politiky a vierovyznania,
- vykonávať povinnosti aktívneho občana na miestnej, národnej alebo globálnej úrovni,
- porozumieť rôznym spôsobom, akými občania môžu ovplyvňovať politiku,
- kriticky uvažovať o vplyve propagandy na život jednotlivca, spoločnosti a vývoj súčasného sveta,
- dokáže zhodnotiť vplyv spoločnosti na svet prírody, napríklad z hľadiska rastu a vývoja populácie, spotreby prírodných zdrojov.

g) Kompetencia v oblasti kultúrneho povedomia a prejavu

Zahrňa chápanie a rešpektovanie toho, ako sa myšlienky a význam kreatívne vyjadrujú a šíria v rôznych kultúrach a prostredníctvom rôznych druhov umenia a iných kultúrnych foriem. Zahrňa rozvoj a vyjadrovanie vlastných názorov a schopnosť identifikovať svoje miesto alebo úlohu v spoločnosti rôznymi spôsobmi a v rôznych kontextoch.

To znamená, že absolvent dokáže:

- vyhľadávať možnosti, spoznať iné kultúry s cieľom spoznať tradície a iný pohľad na svet,
- zaujať otvorený postoj a rešpekt k rôznorodosti kultúrneho prejavu, ako aj etický a zodpovedný prístup k intelektuálnemu a kultúrnemu vlastníctvu,
- poznať miestnu, národnú, regionálnu, európsku a globálnu kultúru a jej prejavy vrátane jazyka, dedičstva a tradícií či kultúrnych produktov a porozumieť tomu, ako sa tieto prejavy môžu navzájom ovplyvňovať a ako môžu ovplyvňovať názory jednotlivca.

5.2.2 Všeobecné kompetencie

Absolvent má:

- a) zvoliť komunikatívnu stratégiu adekvátnu komunikačnému zámeru, podmienkam a normám komunikácie,
- b) vyjadrovať vhodným spôsobom svoj úmysel, prezentovať sám seba, podávať a získavať ústne alebo písomne požadovanú alebo potrebnú informáciu všeobecného alebo odborného charakteru, zapájať sa do diskusie, obhajovať svoj názor, pohotovo reagovať na nepredvídané situácie (otázka, rozhovor, anketa), uplatňovať verbálne a neverbálne prostriedky, spoločenskú a rečovú etiku a zdôvodňovať zvolené riešenie komunikačnej situácie,
- c) ovládať základné – najčastejšie používané lexikálne a gramatické prostriedky, rozumieť gramatickým menej frekventovaným lexikálnym a gramatickým javom a vedieť ich aj používať, samostatne tvoriť súvislé hovorené a písané prejavy,
- d) získať informácie z prečítaného a vypočutého textu (určiť hlavnú tému alebo myšlienku textu, rozlíšiť základné a vedľajšie informácie), dokázať text zaradiť do niektorých z funkčných štýlov, orientovať sa v jeho stavbe,
- e) uvádzať správne bibliografické údaje a citáty, spracovať písomné informácie najmä odborného charakteru,
- f) pracovať s Pravidlami pravopisu a inými jazykovými príručkami,
- g) chápať literárne dielo ako špecifickú výpoveď o skutočnosti a o vzťahu človeka k nej,
- h) vytvárať si predpoklady pre estetické vnímanie skutočnosti,
- i) vytvorí si pozitívny vzťah k literárnemu umeniu, založený na interpretácii ukážok z umeleckých diel, na osvojení podstatných literárnych faktov, pojmov a poznatkov,
- j) pristupovať k literatúre ako k zdroju estetických zážitkov, uplatňovať estetické a ekologické hľadiská pri pretváraní životného prostredia, podieľať sa na ochrane kultúrnych hodnôt,
- k) v oblasti jazykovej poznať a používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu vrátane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov, vybrané morfológické a syntaktické javy, základné spôsoby tvorby slov (odvodzovanie a skladanie slov), vybrané javy z oblasti štylistiky,
- l) v oblasti pragmatickej používať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch primerane s komunikatívnym zámerom,

- m) s aspektom na strategickú kompetenciu vedieť vhodne reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov, používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,
- n) v oblasti sociolingvistickej vedieť komunikovať v rôznych spoločenských úlohách, bežných komunikatívnych situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so socio-kultúrnym úzusom danej jazykovej oblasti, preukázať všeobecné kompetencie a komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov v komunikatívnych situáciách v rámci tematických okruhov, preukázať úroveň receptívnych (vrátane interaktívnych) a produktívnych rečových schopností,
- o) chápať nutnosť svojho úspešného zapojenia sa do spoločenskej deľby práce a oceniť prospešnosť získavania nových spôsobilostí po celý čas života,
- p) mať základné sociálne návyky potrebné na styk s ľuďmi a prakticky uplatňovať pri styku s ľuďmi spoločensky uznávané normy,
- q) uvedomovať si svoju národnú príslušnosť a svoje ľudské práva, mať ochotu rešpektovať práva iných ľudí,
- r) chápať princípy fungovania demokratickej spoločnosti a postupy, ako sa občan môže aktívne zapojiť do politického rozhodovania a ovplyvňovať verejné záležitosti na rôznych úrovniach (štát – región – obec),
- s) v praxi uplatňovať humanitné zásady vzťahov medzi ľuďmi a ekologické zásady vo vzťahu k životnému prostrediu,
- t) vytvárať si vlastné filozofické a etické názory ako základ na sústavnejšiu a dokonalejšiu orientáciu pri posudzovaní a hodnotení javov ľudského a občianskeho života,
- u) rozumieť matematickej terminológii a symbolike (množinovému jazyku a pojmom z matematickej logiky) a správne ju interpretovať a používať z nariadení, zákonov, vyhlášok a matematiky,
- v) vyhľadávať, hodnotiť, triediť, používať matematické informácie v bežných profesných situáciách a používať pritom výpočtovú techniku a prístupné informačné a komunikačné technológie,
- w) osvojiť si vyskytujúce sa pojmy, vzťahy a súvislosti medzi nimi, osvojiť si postupy používané pri riešení úloh z praxe,
- x) cielavedome pozorovať prírodné javy, vlastnosti látok a ich premeny,
- y) rozvíjať finančnú a mediálnu gramotnosť,
- z) rozlišovať fyzikálnu a chemickú realitu, fyzikálny a chemický model,
- aa) vedieť opísať osvojené prírodovedné poznatky a vzťahy medzi nimi, používať správnu terminológiu a symboliku, porozumieť prírodným zákonom,
- bb) aplikovať získané prírodovedné poznatky i mimo oblasti prírodných vied (napr. v odbornom vzdelávaní, praxi, každodennom živote),
- cc) poznať využitie bežných látok v priemysle, poľnohospodárstve a v každodennom živote a ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie,
- dd) chápať umenie ako špecifickú výpoveď umelca, chápať prínos umenia a umeleckého zážitku ako dôležitú súčasť života človeka, vedome vyhľadávať a zúčastňovať sa kultúrnych a umeleckých podujatí, vedieť vyjadriť verbálne svoj kultúrny zážitok, vyjadriť názor a obhájiť ho,
- ee) vytvoriť si pozitívny vzťah ku kultúrnym hodnotám, prírode a životnému prostrediu a aktívne sa podieľať na ich ochrane,
- ff) prejavovať aktívne postoje k vlastnému všestrannému telesnému rozvoju predovšetkým snahou o dosiahnutie optimálnej úrovne telesnej zdatnosti a vlastnú pohybovú aktivitu spojiť s vedomím potreby sústavného zvyšovania telesnej zdatnosti a upevňovania zdravia,
- gg) uvedomovať si význam telesného a pohybové zdokonaľovania, vnímať krásu pohybu, prostredia a ľudských vzťahov,
- hh) ovládať a dodržiavať zásady pomoci, zabrániť úrazu a poskytnúť prvú pomoc pri úraze, uplatňovať pri športe a pobyte v prírode poznatky z ochrany a tvorby životného prostredia.

5.2.3 Odborné kompetencie

- a) Požadované vedomosti:

Absolvent má:

- aktívne používať ekonomické pojmy, ovládať ich súvislosti,
- chápať podstatu ekonomických javov a aplikovať ich v praxi,
- ovládať podstatu podnikovej činnosti,
- poznať právne formy podnikania,
- mať potrebné znalosti o bankovej sústave, daňovej sústave a poisťovníctve,
- mať potrebné znalosti pre prácu s informačnou a výpočtovou technikou,
- orientovať sa v základných predpisoch, ustanoveniach obchodného, živnostenského, občianskeho a pracovného práva,

- ovládať odbornú terminológiu typickú pre oblasť svojho povolania a využívať osvojené pojmy pri riešení praktických úloh,
- mať vedomosti o správnom životnom štýle človeka,
- samostatne rozhodovať o pracovných problémoch,
- mať vedomosti o zásadách bezpečnosti a hygieny práce, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia.

b) Požadované zručnosti:

Absolvent vie:

- pracovať na PC na užívateľskej úrovni,
- uplatniť v praxi etické a profesijné pravidlá, zásady spoločenského správania a vystupovania,
- uplatňovať estetiku práce a prostredia s dodržaním hygienických zásad a zásad bezpečnosti práce na prevádzke,
- ovládať bežnú údržbu pracovných prostriedkov, ktoré používa,
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby nenarušoval životné prostredie,
- dbať na estetickú úroveň pracovného prostredia,
- pracovať v tíme,
- rokovať s klientmi, zákazníkmi a spolupracovníkmi o základných zásadách,
- aplikovať poznatky z rôznych vyučovacích predmetov v súbornej práci podnikateľský zámer,
- konať hospodárne a v súlade so stratégiou trvale udržateľného rozvoja,
- poznať význam, účel a užitočnosť vykonávanej práce, jej finančné a spoločenské ohodnotenie,
- zvažovať pri plánovaní a posudzovaní určitej činnosti možné náklady, výnosy, zisk, vplyv na životné prostredie, sociálne dopady,
- nakladať s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami ekonomicky a s ohľadom na životné prostredie.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- samostatným myslením a pohotovým rozhodovaním sa,
- cieľavedomým, rozvážnym a rozhodným konaním,
- samostatným a primeraným, jazykovo správnym konaním vo vzniknutej komunikatívnej situácii v ďalšom jednom alebo dvoch živých jazykoch, porozumením odborného textu v tomto jazyku, zručnosťou v používaní slovníka a iných pomôcok,
- aplikovaním získaných vedomostí a zručností v spoločenskej praxi,
- iniciatívnym a samostatným riešením úloh na pracovisku,
- prácou v tíme, aktívnym zúčastňovaním sa na organizácii a riadení činnosti v pracovnej skupine,
- získavaním a využívaním informačných zdrojov a informačných technológií,
- starostlivosťou o svoj dobrý zdravotný stav.

5.2.4 Národný program finančnej gramotnosti

Národný štandard finančnej gramotnosti schválilo Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 9. marca 2017 pod číslom 2017-1053/10961:12- 10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017. Vymedzuje šírku poznatkov, zručností a skúseností z oblasti finančného vzdelávania a manažmentu osobných financií.

Finančná gramotnosť:

- je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
- je základnou kompetenciou rozumieť finančným produktom, službám, ktoré poskytuje trh a ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou nášho osobného a rodinného života,
- označujeme ňou stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické a finančné prostredie,

- NŠFG popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť absolventov prostredníctvom osvojených kompetencií, ktoré sú usporiadané nasledovne: témy, kompetencie a čiastkové kompetencie.

Témy NŠFG sú zoradené do šiestich vybraných kategórií finančnej gramotnosti:

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov
2. Plánovanie, príjem, práca
3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
4. Úver a dlh
5. Sporenie a investovanie
6. Riadenie rizika a poistenie

5.3 Uplatnenie absolventa

Absolvent tohto študijného odboru je pripravený na výkon podnikateľských a ekonomických činností v bežnom podnikateľskom prostredí. Na tento odbor sú prijímaní uchádzači, ktorí majú výučný list v nejakom remeselnom odbore. Vedomosti a zručnosti získané štúdiom odboru podnikanie v remeslách a službách im pomôže začať vlastné podnikanie v odvetví, ktorým sa zaoberajú. Môžu sa uplatniť aj ako pracovníci na ekonomických úsekoch firiem, v oblasti vedenia účtovníctva. Absolvent študijného odboru podnikanie v remeslách a službách môže pokračovať v štúdiu na vysokej škole, predovšetkým v oblasti ekonomiky a manažmentu.

Absolvent nadstavbového dvojročného študijného odboru podnikanie v remeslách a službách ukončí štúdium maturitnou skúškou.

6 UČEBNÝ PLÁN ŠTUDIJNÉHO ODBORU 6403 L PODNIKANIE V REMESLÁCH A SLUŽBÁCH

Tabuľka prevodu rámcového učebného plánu ŠVP na učebný plán ŠkVP

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou			
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách			
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II			
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách			
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A			
Dĺžka štúdia	2 roky			
Forma štúdia	večerná - externá			
Iné	vyučovací jazyk - slovenský			
Štátny vzdelávací program		Školský vzdelávací program		
Vzdelávacie oblasti Obsahové štandardy	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín celkom	Vyučovaci predmet	Počet týž. vyuč. hodín celkom	Disponibilné hodiny
			14	
Jazyk a komunikácia	10	Jazyk a komunikácia	10	
Verbálne vyjadrovanie	4	Slovenský jazyk a literatúra	4	
Písomné vyjadrovanie				
Štylistika				
Jazykové prostriedky a náuka o jazyku				
Práca s textom a získavanie informácií				
Literatúra v živote človeka				
Staroveká a stredoveká literatúra				
Humanizmus a renesancia				
Novodobá slovenská literatúra				
Literárny realizmus a literárna moderna				
Slovenská a svetová literatúra medzi dvoma svetovými vojnami (klasicizmus, predromantizmus, romantizmus)				

Vývoj slovenskej literatúry po druhej svetovej vojne v kontexte so svetovou literatúrou				
Počúvanie s porozumením	6	Prvý cudzí jazyk	6	
Čítanie s porozumením				
Písomný prejav				
Ústny prejav				
Počúvanie s porozumením				
Čítanie s porozumením				
Písomný prejav				
Ústny prejav				
Človek, hodnoty a spoločnosť	1		1	
Vplyv hospodárskych podmienok na život človeka. Zmysel a spôsob života	1	Občianska náuka	1	
Estetika životného prostredia				
Ľudové a regionálne umenie				
Aplikácia poznatkov z umenia a kultúry do života				
Úvod do spoločenského vzdelávania. Psychológia osobnosti				
Sociálna psychológia a základy komunikácie				
Demokracia a jej fungovanie				
Človek a príroda	1		1	
Kinematika	1	Fyzika	1	
Dynamika				
Termodynamika				
Matematika a práca s informáciami	2		2	
Čísla, premenné, výrazy	1	Matematika	1	
Rovnice, nerovnice a ich sústavy				
Funkcie				
Geometria				
Základy štatistiky				
Práca s údajmi a informáciami				
Kancelársky balík	1	Informatika	1	
Obchodné listy				

Teoretické vzdelávanie	10	Odborné vzdelávanie – povinné predmety – teoretické vzdelávanie	10	
Prostriedky teoretickej analýzy v ekonomickej vede	2	Ekonomika	2	
Dopyt domácností				
Výrobné a nevýrobné podniky				
Hospodárska súťaž				
Teória rozdeľovania				
Základné typy ekonomických systémov				
Prostriedky makroekonomickej politiky				
Kolobeh hospodárskych prostriedkov				
Medzinárodné ekonomické vzťahy				
Ekonomický rast a jeho povaha				
Základy makroekonomickej politiky				
Majetok a kapitál		Účtovníctvo	4	
Súvaha				
Hospodárske operácie a účtovné prípady				
Účtovné zápisy a účtovné knihy				
Evidencia jednoduchého účtovníctva				
Účtovná osnova pre podnikateľov				
Účtovanie na účtoch účtovnej triedy 0 – investičný majetok				
Účtovanie na účtoch účtovnej triedy 1 – zásoby				
Účtovanie na účtoch účtovnej triedy 2 – finančné účty				
Účtovanie na účtoch účtovnej triedy 3 – zúčtované vzťahy				
Účtovanie na účtoch účtovnej triedy 4 – kapitálové a dlhodobé úč.				
Účtovanie na účtoch účtovnej triedy 5 – náklady				
Účtovanie na účtoch účtovnej triedy 6 – výnosy				
Účtovanie na účtoch účtovnej triedy 7				
Podstata podnikateľskej činnosti, jej ciele a úlohy				
Druhy podnikov				

Drobné podnikanie	2	Podnikanie	2	
Podnikateľský plán				
Financovanie činnosti malého a stredne veľkého podniku				
Investičná činnosť. Investovanie do nehnuteľností				
Riadenie rizika				
Vedenie základnej finančnej agendy				
Dane a výdavky podnikateľa				
Inventarizácia zásob				
Sociálna a etická zodpovednosť podnikateľa				
Podstata marketingu a jeho úloha v spoločnosti		Marketing	1	
Marketingové plánovanie a predpovede				
Informačný systém a marketingový prieskum				
Strategické zložky marketingu – marketingový mix	1	Manažment	1	
Charakteristika manažmentu				
Manažment ako proces				
Stratégia a taktika v manažmente podnikov				
Proces riadenia podnikov				
Personálny manažment				
Organizácia a organizačná štruktúra				
Manažéri a vedenie ľudí				
Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, základné ustanovenia právnych noriem		Odborná prax	6	
Zariadenie závodov v remeslách a službách				
Technologické postupy v profesii				
Doplňkové služby v remeslách a službách				
Administratívne činnosti súvisiace s prevádzkou firmy				
Právna úprava podnikania v remeslách				
Zásady psychohygieny v remeslách a službách				
Propagácia v remeslách a službách				
Komunikácia so zákazníkom				

UČEBNÝ PLÁN

PRE ODBOR 6403 L PODNIKANIE V REMESLÁCH A SLUŽBÁCH

Kategórie a názvy vyučovacích predmetov	1.ročník	2.ročník	Spolu
Všeobecné vzdelávanie	7	7	14
Jazyk a komunikácia	5	5	10
slovenský jazyk a literatúra	2	2	4
1. cudzí jazyk - RUJ	0	0	0
1. cudzí jazyk - ANJ	3	3	6
Človek, hodnoty a spoločnosť	0	1	1
občianska náuka	0	1	1
Človek a príroda	0	1	1
fyzika	0	1	1
Matematika a práca s informáciami	2	0	2
matematika	1	0	1
informatika	1	0	1
Odborné vzdelávanie	8	8	16
Teoretické vzdelávanie	5	5	10
ekonomika	2	0	2
účtovníctvo	2	2	4
manažment	0	1	1
marketing	0	1	1
podnikanie	1	1	2
Praktická príprava	3	3	6
odborná prax	3	3	6
SPOLU	15	15	30
Maturitná skúška			

Poznámky k učebnému plánu:

- Učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný rozsah. Východiskom pre jeho vypracovanie bol rámcový učebný plán ŠVP skupiny študijných odborov 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II pre 2-ročné nadstavbové štúdium s dodržaním minimálneho rozsahu týždenných hodín v jednotlivých vzdelávacích oblastiach. Jednotlivé vzdelávacie oblasti sú rozpracované do učebných osnov vo forme obsahových a výkonových štandardov.
- Počet týždenných vyučovacích hodín je 15 hodín, za celé štúdium 30 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.
- Trieda sa delí na skupiny podľa platnej legislatívy vzhľadom na vysoký počet žiakov v predmetoch: ruský (anglický) jazyk, informatika, účtovníctvo, odborná prax.
- Výučba slovenského jazyka a literatúry sa realizuje s dotáciou 2 hodiny týždenne v každom ročníku.
- Z cudzích jazykov sa vyučujú: anglický alebo ruský. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení (v laboratóriách, dielnach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a

odbornej praxe.

- g) Maturitná skúška sa organizuje podľa súčasnej platnej školskej legislatívy.

7 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiaka k zvládnutiu základných úloh odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva, upevňovať a prehľbovať si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Konečným cieľom odborného vzdelávania je viesť žiaka tomu, aby vedel získané vedomosti a zručnosti aplikovať v praxi. Dôraz je kladený na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrany proti požiaru. Odborné vzdelávanie v skupine odborov 63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Prehľad vzdelávacích oblastí:

1. Teoretické vzdelávanie
2. Praktická príprava

Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Teoretické vzdelávanie zahŕňa osem spoločných vzdelávacích štandardov, ktoré sú záväzné pre všetky študijné odbory tohto stupňa vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Sú to nasledovné vzdelávacie štandardy: svet práce, pravidlá riadenia osobných financií, spotrebiteľská výchova, ekonomika a právo, manažment, marketing, účtovníctvo a dane, komunikácia. Ďalej je obsah teoretického vzdelávania rozdelený do piatich špecifických vzdelávacích štandardov podľa špecifikácie študijných odborov. Cieľom teoretického vzdelávania je poskytnúť žiakovi odborné poznatky o ekonomických pojmoch a vzťahoch, základoch makroekonomickej a mikroekonomickej, efektívnom a hospodárnom správaní sa, získanie kompetencií v oblasti riadenia súboru činností organizácie a činností pracovníkov podniku zaoberajúcich sa touto činnosťou, kompetencií v oblasti práce s trhom s dôrazom na uspokojovanie potrieb zákazníka podmienených jeho kúpnu silou. Žiak získava vedomosti súvisiace s používaním správnych výpočtových postupov pri riešení jednoduchých aj zložitejších ekonomických úloh a s ekonomickou podstatou vypočítaných ukazovateľov, vedomosti a zručnosti na úspešné vykonávanie odborných administratívnych prác. Naučí sa komunikovať s ľuďmi a zodpovednému prístupu k zákazníkovi. Žiak si prehľbuje dobrú vyjadrovaciu schopnosť, získava vedomosti z umenia rokovať so zákazníkmi, nadviazanie kontaktu a správnej komunikácie so zákazníkmi. Je vybavený kompetenciami, ktoré ho vedú k utváraniu právneho vedomia na úrovni potrebnej pre výkon povolania. Získava základné poznatky o právnych predpisoch a o ich praktickom uplatnení. Vzdelávanie mu poskytuje teoretickú prípravu na výkon kvalitných odborných, hygienicky bezchybných a bezpečných služieb vo svojom odbore. Zoznamuje ho s používaním správnych administratívnych, marketingových, manažérskych, technologických a podnikateľských postupov, nových pracovných techník, materiálov, surovín, tovarov a strojných zariadení. Žiak je vybavený vedomosťami a kompetenciami, ktoré mu pomôžu optimálne využiť svoje osobnostné a odborné predpoklady pre úspešné uplatnenie na trhu práce a pre budovanie profesijnej kariéry. Poznáva pravidlá riadenia osobných financií vo vzťahu k fungovaniu jednotlivca a rodiny vo svete financií. Stále sa vyvíjajúca legislatíva a vzťahy na ekonomickom trhu i na trhu práce vyžadujú, aby absolvent dokázal teoretické vedomosti aplikovať v praxi. Preto kladie táto vzdelávacia oblasť veľký dôraz na praktickú aplikáciu získaných zručností, ktoré žiak získava riešením modelových situácií a prácou s autentickými materiálmi, s ktorými sa bežne stretne v médiách. To predpokladá schopnosť používať moderné informačné technológie, bez ktorých sa v súčasnom svete práce nezaobíde.

Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Cieľom vzdelávacej oblasti je poskytnúť žiakovi schopnosť vedieť aplikovať základné odborné vedomosti do praxe. Vzdelávacia oblasť rozvíja u žiakov odborné zručnosti potrebné pre pracovné činnosti vo výrobných, obchodných, odbytových podnikoch, v strediskách beauty služieb, cestovného ruchu, hotelierstva a gastronómie. Rozvíja podnikateľské myslenie v oblastiach spojených s výrobou, odbytom, skladovaním a ošetrovaním tovaru a v oblasti služieb. Používať pracovné stroje, zariadenia a ostatný inventár potrebný k pracovnej činnosti a efektívne riadiť tímovú prácu. Vzdelávacie štandardy sú zvolené tak, aby umožnili žiakovi prakticky používať zásady správnej výrobnjej a prevádzkovej praxe, zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Žiak si prakticky

osvojí zásady komunikácie so zákazníkom, zásady prijímania objednávky, inkasovania a vyúčtovania a reklamácie. Žiak si prehlbuje svoje vedomosti a zručnosti v reálnej firme alebo v rámci praktických ekonomických cvičení, ktoré mu slúžia ako náhrada reálnej hospodárskej praxe. Simulácia ako metóda poskytuje žiakovi možnosti rozvíjať a uskutočňovať alternatívy, dokázať predpovedať následky rôznych rozhodnutí, vedieť bez následkov riešiť rôzne situácie a naučiť sa spoznávať reakcie systémov pri zmene určitých situácií bez toho, aby pri chybách vznikla škoda. Učí sa riešiť komplexné hospodárske, obchodné a iné prípady. Osvojuje si elementárne zásady práce s jednotlivcami i menším kolektívom, zoznamuje sa s činiteľmi ovplyvňujúcimi úspešnosť manažérskej práce a samostatného podnikania.

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE	
Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv. Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.	
Výkonové štandardy	
Absolvent má: - vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba; - charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru; - vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku; - porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním; - vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu; - analyzovať aktívnu a pasívnu komunikáciu s finančnými inštitúciami; - vysvetliť základné práva a povinnosti spotrebiteľov na modelových situáciách (aj z pohľadu podnikateľa) a identifikovať cenové triky a klamlivé a zavádzajúce ponuky; - kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou a porozumieť úlohám marketingu; - vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí; - opísať postup oznámenia korupcie a oznámenia podvodu; - rozlíšiť nominálnu mzdu, reálnu mzdu a cenu práce; - identifikovať položky bežne odpočítavané z hrubej mzdy; - uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátne príspevky a sociálne dávky, príjem z podnikateľskej činnosti); - opísať spôsoby krytia deficitu (úvery, splátkový predaj, leasing); - rozlišovať legálne a nelegálne podnikateľské aktivity; - vymedziť a porovnať právne formy pre oblasť podnikania;	
- vysvetliť postup založenia a vzniku živnosti alebo iného podnikateľského subjektu v styku s verejnou správou - zostaviť podnikateľský a finančný plán podniku – právnickej osoby; - charakterizovať a vysvetliť rozdiel medzi priamymi a nepriamymi daňami; daňový a odvodový systém v SR; - vysvetliť dohľad nad finančným trhom v SR – Národná banka Slovenska ako „jednotné kontaktné miesto“; - charakterizovať finančné inštitúcie a využívanie ich produktov a služieb cez internet; - vysvetliť možnosti, ako splácať dlhy; - navrhnuť spôsoby riešenia schodkového a prebytkového rozpočtu; - vysvetliť obvyklé spôsoby nakladania s voľnými finančnými prostriedkami; - zhodnotiť ako vplýva spotreba na úspory a/alebo investície; - stanoviť si kroky na dosiahnutie krátko, stredne a dlhodobých finančných cieľov; - vysvetliť tvorbu ceny na základe nákladov, zisku, DPH;	

- zvoliť vhodné platobné nástroje (bez/hotovostné úhrady, inkasá, platobné karty a pod.);
- vysvetliť rozdiel medzi využívaním osobného a podnikateľského účtu;
- vysvetliť algoritmus zloženého úročenia;
- identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie (vrátane úverov na bývanie resp. hypotekárnych úverov);
- posúdiť účel vyhlásenia (osobného) bankrotu a jeho možné dôsledky na majetok, zamestnanosť, cenu a dostupnosť úverov;
- zhrnúť práva dlžníkov a veriteľov, týkajúce sa zrážok zo mzdy a odňatia majetku v prípade nezaplatenia dlhu (exekúcia);
- uviesť rozdiel medzi sporením a investovaním;
- popísať výber vhodného poistného produktu s ohľadom na vlastné potreby;
- demonštrovať na konkrétnom príklade, aké druhy verejného poistenia je potrebné platiť pri brigádnickej činnosti študentov;
- charakterizovať dôchodkové poistenie – 1. pilier, 2. pilier a 3. pilier;
- uviesť druhy poistenia, ktoré sa môžu vzťahovať na náhodné poškodenie majetku alebo zdravia inej osoby;
- vysvetliť rozdiel medzi poistením vlastného majetku a poistením zodpovednosti súvisiacej s vlastníctvom majetku;
- vysvetliť podstatu a význam životného poistenia.

Obsahové štandardy

Svet práce

- Základné pojmy pracovného práva
- Osobný manažment
- Základné atribúty trhu práce Daňový a odvodový systém
- Príjem

Pravidlá riadenia osobných financií

- Plánovanie, príjem a práca
- Úver a dlh
- Sporenie a investovanie
- Riadenie rizika a poistenie

Výchova k podnikaniu

- Právne pojmy podnikania, podstata podnikateľskej činnosti, živnostenské podnikanie, jednoduchý podnikateľský zámer, finančný plán

Spotrebiteľská výchova

- Finančná zodpovednosť spotrebiteľov
- Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

7.1 Učebné osnovy

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	večerná - externá
Ročník	prvý, druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 60, vyučovacích hodín

Počet hodín pre jednotlivé zložky predmetu slovenský jazyk a literatúra:

	1.ročník	2.ročník	spolu
Jazyk	1	1	2
Literatúra	1	1	2

Charakteristika učebného predmetu

Obsah výučby vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra korešponduje so vzdelávacou oblasťou Jazyk a komunikácia ŠVP 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II.. Jeho výučba je orientovaná do prvého a druhého ročníka. Základom vyučovania SJL je sprostredkovať žiakom jazykové a všeobecné kompetencie tak, aby rozvíjali komunikatívnu kompetenciu ako prostriedok na dorozumievanie a myslenie, na podávanie a výmenu informácií. Rozvinúť a podporiť sociálne kompetencie žiakov, ich všeobecný kultúrny rozhľad, formovať ich estetické cítenie a celkovú kultiváciu vyjadrovania a správania sa. Jazykové vzdelávanie vychováva žiakov ku spisovnému jazykovému prejavu a podieľa sa na rozvoji ich duševného rozvoja. **Slovenský jazyk a literatúra je povinným maturitným predmetom**, jeho obsahovú časť tvoria dve rovnocenné, vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra. Chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi sa vo výučbe slovenského jazyka odráža do zámerného preferovania rozvoja komunikatívnych kompetencií, ktoré sa stanú zároveň teoretickým a praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.

Podstatou predmetu je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Jazyková zložka predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, pričom primárne sa kladie dôraz na vnímanie jazyka ako potenciálneho zdroja osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Do popredia sa vo vyučovaní jazyka dostáva analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré budú zodpovedať konkrétnej komunikačnej situácii. Kvalitné ovládanie materinského jazyka treba považovať za východisko lepších študijných výsledkov žiakov a ich schopnosti uplatniť sa na trhu práce a v súkromnom živote.

Literárna zložka kladie dôraz na rozvoj čítania ako estetického osvojovania umeleckého textu a postupné rozvíjanie čitateľských schopností smerujúcich od analýzy umeleckého textu ku schopnosti hodnotiť prečítaný text. Je zameraná na formovanie osobnosti žiaka v snahe dosiahnuť vnútornú bohatú individualitu, schopnú vysokého stupňa sebauvedomenia, kultúrnu osobnosť, ktorá dokáže pochopiť svet v jeho celistvosti a rôznorodosti. Popri čitateľskej výchove sa rozvíjajú celkové vedomosti žiakov o slovenskej a svetovej literatúre. Dôraz sa kladie na vytváranie vlastného hodnotového systému, na spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať, verbalizovať vlastný čitateľský zážitok a hodnotiť umelecký text, vcítiť sa do vnútorného života iných ľudí. Pri práci s umeleckým textom žiak prakticky využíva teoretické poznatky z odboru teórie literatúry.

Slovenský jazyk a literatúra poskytuje žiakom nielen nové poznatky, ale im pomáha osvojiť si schopnosti ústneho vyjadrovania, rozvíja schopnosti súvislo a samostatne písomne sa vyjadrovať na základe osvojených jazykových prostriedkov, grafických, pravopisných a gramatických noriem a pravidiel, jednoduchých kompozičných a slohových postupov a útvarov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerance, aby sa učili samostatne tvoriť prejavy, vyjadrovať a zdôvodňovať svoje názory, súvislo hovoriť na danú tému.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania slovenského jazyka a literatúry majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolupracovať a rozhodovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru.

V priebehu vzdelávania sa realizujú trojaké klasifikované písomné práce: kontrolné slohové práce, cvičné slohové práce a diktáty. Kontrolné slohové práce – predpísané žánre na kontrolné slohové práce sú: beletrizovaný životopis, umelecký opis, charakteristika osoby, úvaha, výklad, diskusný príspevok, rozprávanie, slávnostný prejav.

Kontrolné slohové práce sa píše v 1. ročníku dve za školský rok (jedna za polrok), jedna je školská, jedna je domáca (prípadne sú obidve školské). V 2. ročníku sa píše len cvičné práce ako príprava na písomnú formu internej maturitnej skúšky. Kontrolná práca je všestrannou jazykovou skúškou, pričom sa dbá i na jej úpravu. Pri vypracovaní môžu žiaci používať normatívnu pravopisnú príručku a normatívny slovník. Klasifikuje sa jednou známku, ktorá celkovo zhodnotí vecnú, kompozičnú, štylizáciu, gramatickú a pravopisnú stránku práce. Odchylná kvalita niektorej stránky sa môže vyjadriť slovnou poznámkou. Na rozbor a opravu sa venuje jedna hodina a využije sa na individuálnu prácu so žiakmi, prípadne na precvičovanie javov, ktoré si podľa výsledkov zasluhujú pozornosť.

Cvičné slohové práce sú nasledovné:

- všetky slohové útvary v danom ročníku, t. j. aj také, ktoré budú uložené ako kontrolná slohová práca, najmä však praktické administratívne útvary,
 - výberové slohové útvary, ktoré vyhovujú individuálnym záujmom žiakov a rozvíjajú ich osobitné slohové schopnosti a zručnosti.
- Učiteľ nemusí všetky cvičné práce klasifikovať každému žiakovi (výberová klasifikácia). Prihliada sa predovšetkým na kompozičnú a štylizáciu stránky práce. Cvičná písomná práca sa zväčša vypracuje v škole, doma sa prípadne dokončí, môže však byť aj domáca (podľa problematiky).

Diktáty sa píše v 1. aj 2. ročníku; jeden za polrok a všetky sa klasifikujú. Text sa vyberá podľa potreby a podľa vyspelosti žiakov (100 - 120 slov). Ide zvyčajne o komunikatívne frekventované javy, napr. texty z tlače (nie o hromadenie pravopisných javov). Preberanie javov, v ktorých žiaci robia chyby, sa postupne zaraďuje do jednotlivých vyučovacích hodín jazyka, zväčša však ako samostatná domáca práca s pravopisnou príručkou a prehľadnou gramatikou. Písanie, rozbor a hodnotenie cvičných slohových prác a diktátov je súčasťou bežných vyučovacích hodín.

Hodnotenie žiakov je založené na schválených kritériách hodnotenia. Hodnoteniu v predmete slovenský jazyk a literatúra je venovaná samostatná podkapitola.

Výučba prebieha podľa rozvrhu hodín spoločne v kmeňovej triede alebo podľa potreby v odbornej učebni spoločenskovedných predmetov.

Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Hlavný cieľ vyučovania predmetu obsahuje tri cieľové komponenty:

- a) komunikatívny
- b) kognitívny
- c) formatívny

Určujúcim cieľom vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra je rozvíjať komunikatívne schopnosti žiakov a poskytnúť žiakom súbor komunikačných kompetencií – jazykových, sociolingvistických a pragmatických a súbor komunikačných zručností, rozvíjať stratégie učenia sa, tvorivého a kritického myslenia, viesť žiakov k nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k umeniu a kultúre, viesť ich tiež k tomu, aby využívali možnosti školy a podnety z mimoškolského prostredia na upevňovanie a využívanie poznatkov v praxi, rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, budúcej profesii a občianskom živote. Žiaci budú ovládať poznatky o vybraných pojmoch, osvoja si zásady efektívnej komunikácie.

Vzdelávanie sa v tomto predmete vedie k podpore sebadôvery žiakov, k pochopeniu jazyka ako mnohotvárného prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, na vyjadrovanie vlastných postojov a názorov a ako prostriedku celoživotného vzdelávania sa. Podstatným cieľom je pestovanie jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka a zvyšovanie jazykovej kultúry verbálnych ústnych a písomných jazykových prejavov žiakov. Do popredia sa vo vyučovaní jazyka dostáva analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré budú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Ciele vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra sú stanovené výkonovými štandardami a cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry. Členia sa na ciele z literatúry a ciele zo slovenského jazyka (a slohu).

V rámci vyučovania literárnej zložky predmetu ide o zvládnutie súboru čitateľských, interpretačných a komunikačných zručností a súboru požadovaných vedomostí z teórie literatúry a z dejín literatúry. Požadované čitateľské a interpretačné zručnosti sú nasledovné:

- reprodukovať a vysvetľovať definície literárnovedných pojmov,
- opísať základnú chronológiu a vysvetliť systémovú nadväznosť jednotlivých období vo vývine umenia a umeleckej literatúry,
- po myšlienkovú a umeleckú (kompozičnú a štylistickú) stránku analyzovať a interpretovať známy text z umeleckej literatúry,
- zaujať vlastné stanovisko k cudzej interpretácii a hodnoteniu literárneho diela,
- vysvetliť jednotlivé funkcie umenia a umeleckej literatúry s osobitným dôrazom na ich prepojenosť s hlavnou, estetickou funkciou,
- transformovať umelecké literárne texty z jedného literárneho druhu (žánru) do druhého.

Požiadavky na vedomosti predstavujú súbor vedomostí o umení a literatúre, o literárnych obdobiach a smeroch, literárnych druhoch, literárnych žánroch, štruktúre literárneho diela, štylistike literárneho textu, metrike, o autoroch a ich literárnych dielach.

V jazykovej zložke predmetu rozdeľujeme ciele na dve časti: požadované komunikačné zručnosti a požadované vedomosti.

Požiadavky na jazykové zručnosti sú nasledovné:

- hľadať, nachádzať, spracovať a vo vlastných jazykových prejavoch využívať informácie,
- chápať jazyk ako znak národnej a individuálnej identity, ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie človeka a prostriedok vyjadrovania citov a pocitov, ako znakový systém,
- vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať pravidlá a požiadavky morfológie, syntaxe, sémantiky, ortografie, ortoepie, využívať bohatstvo lexiky a frazeológie,
- charakterizovať jazykové štýly a slohové postupy, vysvetliť uplatnenie slohových postupov v jazykových štýloch, prakticky zvládnuť základné slohové útvary, rozlišovať medzi písanými a hovorenými slohovými útvarmi,
- pri tvorbe slohových útvarov postupovať podľa etáp slohotvorného procesu,
- pri ústnych útvaroch využiť vedomosti o zvukovej stránke reči, správne artikulovať a spisovne vyslovovať,
- výrazne čítať, predniesť text, interpretovať ho, analyzovať využité výrazové prostriedky,
- vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať členenie textu podľa požiadaviek textovej syntaxe.

Požiadavky na vedomosti predstavujú súbor vedomostí z lexikológie, morfológie, syntaxe, požiadavky na znalosti o zvukovej a grafickej stránke jazyka, prozodických vlastnostiach reči, štylistike a spracovaní informácií.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Žiak:

- nadobúda a rozvíja pozitívny vzťah k materinskému jazyku a pochopí jeho potenciálne zdroje pre svoje osobné a kultúrne bohatstvo,
- si uvedomuje kultúrnu a jazykovú pestrosť v rámci Európy a sveta a v rámci jednotlivých sociálnych prostredí,
- dospieva k chápaniu odlišností v multikultúrnom prostredí, k tolerancii prostredníctvom významu jazyka pre národnú kultúru,
- si upevňuje komunikačné spôsobilosti – písať, počúvať, hovoriť,
- si zdokonaľuje čitateľskú gramotnosť, a to tak ako pri vecnom, tak aj umeleckom texte.

Zároveň v jazykovej oblasti získava poznávacie kompetencie a rečové zručnosti a v literárnej zložke poznávacie a čitateľské kompetencie:

POZNÁVACIE KOMPETENCIE A REČOVÉ ZRUČNOSTI

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
- Pri ústnom prejave primerane uplatňovať paralingválne javy.
- Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
 - Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
 - Usporiadať známe javy do tried a systémov.
 - Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
- Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

- Uskutočniť jazykovú analýzu textu.
 - Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
- Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a žánrov.

Tvorivé zručnosti

- Vytvoriť vlastný text na základe dodržania stanoveného žánru (slohového postupu, jazykového štýlu).
- Ústne prezentovať vlastný text.
- Porozprávať príbeh na danú tému (podľa názvu, obrázkov a pod.) s použitím priamej reči.

Informačné zručnosti

- Používať jazykové slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty.
- Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov.

Komunikačné zručnosti

- Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Rečové zručnosti – čítanie s porozumením

- Identifikovať informácie uvedené v texte explicitne.
- Dedukovať z textu a vyvodiť informácie, ktoré v texte nie sú uvedené priamo, implicitne, ale z neho vyplývajú, teda porozumenie vyžaduje uvažovanie, analýzu, porovnávanie, vyvodzovanie, jednoduchú aplikáciu, pričom táto schopnosť súvisí so subjektívnym charakterom porozumenia.
- Interpretovať text a integrovať informácie z neho s predchádzajúcimi poznatkami a skúsenosťami.
- Hodnotiť text z hľadiska obsahu.
- Hodnotiť text z hľadiska formy, jazykových prostriedkov, útvaru/žánru, štýlu a pod.

POZNÁVACIE A ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE

Technika čítania a verejná prezentácia textu

- Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
- Recitovať prozaické a básnické dielo. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- Zapamätať si potrebné fakty (mená autorov, názvy diel, literárnovedná terminológia a definície) a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- Vysvetliť podstatu literárnych javov (jazykových prostriedkov, tematických motívov, kompozičných prostriedkov a pod.) a vzťahov medzi nimi.
- Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- Aplikovať vedomosti z teórie a dejín literatúry na štandardizované literárne texty.
- Aplikovať vedomosti z teórie a dejín na neštandardizované literárne texty.
- Aplikovať literárnovedné vedomosti na štrukturálne odlišné literárne texty (špecifický transfer).
- Integrovať literárnoteoretické a literárnohistorické vedomosti a čitateľské skúsenosti s teoretickými a historickými vedomosťami a recepčnými skúsenosťami z iných druhov umenia.

Analytické a interpretačné zručnosti

- Odlíšiť medzi sebou epické, lyrické a dramatické texty.
- Odlíšiť intencionálny (programový) lyrický text od pocitového (impresívneho).
- Extrahovať a lineárne reprodukovat' dejovú líniu štandardizovaného epického diela.
- Odlíšiť dejový a významový plán štandardizovaného literárneho diela.
- Chápať štandardizované literárne dielo ako štylizovanú autorskú výpoveď o svete.
- Analyzovať štandardizované literárne dielo po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prostriedkov v dejovom a významovom pláne diela.
- Interpretovať význam výpovede literárneho diela, argumentovať výsledkami štrukturálno-funkčnej analýzy diela, uvádzať fakty a citovať iné interpretačné zdroje.

- Hodnotiť dielo v kontexte doby jeho vzniku.
- Hodnotiť dielo z vlastného stanoviska a v súčasnom kontexte.

Hodnotenie výsledkov žiakov

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku. Hodnotenie je založené na schválených kritériách hodnotenia. Na hodnotenie sa využívajú adekvátne metódy a prostriedky.

Všeobecné pokyny hodnotenia:

V rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra a vyučovací jazyk a literatúra sú hodnotené tri zložky predmetu: jazyk, sloh a literatúra.

Predmetom klasifikácie v predmete slovenský jazyk a literatúra a vyučovací jazyk a literatúra sú výsledky, ktoré žiak dosiahol v súlade s požiadavkami stanovenými v učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch v rámci jednotlivých zložiek predmetu: jazyková, slohová a literárna zložka. Hodnotí sa schopnosť získať, upraviť, spracovať, používať a prezentovať vedomosti, zručnosti a návyky v konkrétnych situáciách, obsahová kvalita a jazyková správnosť odpovede, t. j. rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, štylistická pôsobivosť a stupeň rečovej pohotovosti. V písomnom aj ústnom prejave má žiak preukázať komplexnosť ovládania jazyka, mieru tvorivosti a celkovú vzdelanosť a kultúrnosť v miere vychádzajúcej z učebných osnov a vzdelávacích štandardov.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmete slovenský jazyk a literatúra a vyučovací jazyk a literatúra klasifikujú podľa kritérií v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia.

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak sa vyjadruje spisovne správne, výstižne, kultivovane, gramaticky správne v súlade s jazykovou normou a s funkciou (cieľom) jazykového prejavu a komunikatívnou situáciou, a to v hovorenej i písanej forme. Vo svojich prejavoch využíva logicko-myšlienkové operácie, ako sú analýza a syntéza, abstrakcia, zovšeobecnenie, porovnávanie, klasifikácia, indukcia a dedukcia, analógia a zároveň dokáže vecne a presvedčivo argumentovať, obhájiť svoj názor a kriticky hodnotiť. Používa a ovláda odbornú jazykovú terminológiu. Pri samostatnej tvorbe rozličných druhov textov v ústnej a písomnej forme v súlade s funkčnými jazykovými štýlmi uplatňuje logickú nadväznosť a komunikatívnu funkčnosť slov a viet. Číta plynule s porozumením, pričom pozná a rozlišuje texty, orientuje sa v nich, dokáže zaznamenať a vypísať základné údaje. Umelecký text analyzuje, hodnotí a porovnáva s inými umeleckými textami a interpretuje umelecký a vecný text. Pri následnej analýze a hodnotení umeleckého diela dokáže využívať nadobudnuté poznatky z jednotlivých jazykových rovín, štylistiky a teórie a dejín literatúry.

Stupňom 2 – chváľitebný sa žiak klasifikuje, ak sa vyjadruje spisovne správne, výstižne, kultivovane, takmer vždy gramaticky správne v súlade s jazykovou normou a s funkciou (cieľom) jazykového prejavu a komunikatívnou situáciou, a to v hovorenej i písanej forme. Vo svojich prejavoch využíva logicko-myšlienkové operácie, ako sú analýza a syntéza, abstrakcia, zovšeobecnenie, porovnávanie, klasifikácia, indukcia a dedukcia, analógia, zároveň vecne a s pomocou učiteľa argumentuje, obhajuje svoj názor a kriticky hodnotí. Používa a ovláda odbornú jazykovú terminológiu. Pri samostatnej tvorbe rozličných druhov textov v ústnej a písomnej forme v súlade s funkčnými jazykovými štýlmi primerane uplatňuje logickú nadväznosť a komunikatívnu funkčnosť slov a viet. Číta plynule s porozumením, pričom pozná a rozlišuje texty, orientuje sa v nich, takmer vždy dokáže zaznamenať a vypísať základné údaje. Umelecký text primerane analyzuje, hodnotí a porovnáva s inými umeleckými textami a interpretuje umelecký a vecný text. Pri následnej analýze a hodnotení umeleckého diela takmer vždy dokáže využívať nadobudnuté poznatky z jednotlivých jazykových rovín, štylistiky a teórie a dejín literatúry.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak sa vyjadruje vhodne a kultivovane, čiastočne gramaticky správne v súlade s jazykovou normou a s funkciou (cieľom) jazykového prejavu a komunikatívnou situáciou, a to v hovorenej i písanej forme. Vo svojich prejavoch s pomocou učiteľa je schopný čiastočne využívať logicko-myšlienkové operácie, ako sú analýza a syntéza, porovnávanie. S pomocou učiteľa argumentuje, obhajuje svoj názor a hodnotí. Čiastočne používa odbornú jazykovú terminológiu. Pri samostatnej tvorbe rozličných druhov textov v ústnej a písomnej forme v súlade s funkčnými jazykovými štýlmi dochádza k čiastočnému porušeniu logickej nadväznosti a komunikatívnej funkčnosti slov a viet, v textoch sa objavujú štylistické a gramatické chyby. Žiak číta nesúvislo umelecké a odborné texty, s pomocou učiteľa sa v nich orientuje a vypisuje základné údaje. Interpretuje a porovnáva umelecký a vecný text, pričom čiastočne využíva poznatky z jednotlivých jazykových rovín, štylistiky a teórie a dejín literatúry.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak sa vyjadruje čiastočne gramaticky správne v súlade s jazykovou normou a s funkciou (cieľom) jazykového prejavu a komunikatívnou situáciou, a to v hovorenej i písanej forme. Má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky. Odbornú jazykovú terminológiu používa iba čiastočne. S pomocou učiteľa v ústnej a písomnej forme tvorí jednoduché druhy textov, pričom dochádza k čiastočnému porušeniu logickej nadväznosti a komunikatívnej funkčnosti slov a viet, v textoch sa objavuje väčšie množstvo štylistických a gramatických chýb. Žiak číta pomaly, nesúvislo a s prestávkami, v umeleckých a vecných textoch sa orientuje a vypisuje základné údaje s pomocou učiteľa. Dokáže jednoducho interpretovať umelecký alebo vecný text, a to s pomocou učiteľa a odpovedá na jednoduché otázky súvisiace s prečítaným textom.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak vo vyjadrovaní robí gramatické chyby. Má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky. Jednoduché druhy textov v ústnej i písomnej forme dokáže tvoriť iba s pomocou učiteľa. V ústnej alebo písomnej forme sa vyskytujú štylistické a gramatické chyby. Žiak číta pomaly, nesúvislo, s prestávkami a v umeleckých a vecných textoch sa orientuje iba s pomocou učiteľa. Dokáže jednoducho iba s pomocou učiteľa interpretovať umelecký alebo vecný text a veľmi jednoducho odpovedať na otázky súvisiace s prečítaným textom.

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Hodnotenie a klasifikácia slohových prác:

Počet bodov	Percentá	Známka
14	50,0%	3
13	46,4%	4
12	42,9%	4
11	39,3%	4
10	35,7%	4
9	32,1%	4
8	28,6%	4
7	25,0%	5
6	21,4%	5
5	17,9%	5
4	14,3%	5
3	10,7%	5
2	7,1%	5
1	3,6%	5

Rozsah slohovej práce je najmenej 1 strana formátu A4. Ak žiak nestihne celý obsah konceptu prepísať na čistopis, zvyšok práce sa bude hodnotiť na koncepte. V takom prípade sa strhávajú body v hodnotení vonkajšej formy. To isté platí aj pre nedodržanie rozsahu, ktoré sa penalizuje tiež v hodnotení vonkajšej formy. Ak žiak nedodrží predpísaný žáner, strhávajú sa body v hodnotení obsahu a kompozície. Vyučujúci tiež môže strhnúť body v hodnotení štýlu alebo jazyka, pokiaľ v slohovej práci chýbajú napr. patričné jazykové prostriedky (nevyhnutné pre zadaný žáner).

Zložky hodnotenia slohových prác a maximálny možný bodový zisk:

1. <u>Vonkajšia forma</u> (4 body)	2. <u>Vnútna forma</u> (20 bodov)
- obsah (4 body)
- kompozícia (4 body)
- jazyk (4 body)
- pravopis (4 body)
- štýl (4 body) | 3. <u>Celkový dojem</u> (4 body) |
|------------------------------------|--|----------------------------------|

Maximálny počet bodov je 28.

Počet bodov	Percentá	Známka
28	100,0%	1
27	96,4%	1

26	92,9%	1
25	89,3%	1
24	85,7%	2
23	82,1%	2
22	78,6%	2
21	75,00%	2
20	71,4%	3
19	67,9%	3
18	64,3%	3
17	60,7%	3
16	57,1%	3
15	53,6%	3

Hodnotenie a klasifikácia diktátov:

Diktát sa hodnotí podľa počtu chýb.

Za chybu sa nepovažuje, ak žiak na konci riadka napíše neslabičnú predložku alebo spojku (a, i, v, s, z, k, u, o).

Ak sa rovnaká chyba v tom istom tvare slova vyskytuje viackrát, považuje sa za jednu chybu.

Všetky chyby majú rovnakú hodnotu.

Za chybu sa pokladá:

- nesprávne rozdelené slovo na konci riadka,
- nečitateľné písmeno/slovo,
- vynechané alebo nadbytočné písmeno/slovo,
- nenapísané alebo nesprávne napísané interpunkčné znamienko,
- nenapísané alebo zle napísané diakritické znamienko.

Počet chýb	Známka
0-1 chyba	1
2-3 chyby	2
4-7 chýb	3
8-10 chýb	4
11 a viac chýb	5

Písomky sa hodnotia podľa získaných percent z celkového počtu získaných bodov:

100 – 90% = 1

89 – 75% = 2

74 – 50% = 3

49 – 33% = 4

menej ako 32% = 5

Špecifickosť vyučovania slovenského jazyka a literatúry si vyžaduje venovať zvýšenú pozornosť otázkam hodnotenia a klasifikácie. Učiteľ hodnotí nielen žiakové vedomosti, ale najmä jeho zručnosti a schopnosti samostatne pracovať s literárnym textom, samostatne a tvorivo literárne myslieť.

Stratégie vyučovania:

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (video, text, hovorené slovo) tak, aby každý každému porozumel,
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- vyjadriť alebo formulovať problém, ktorý sa objaví pri ich jazykovom a literárnom vzdelávaní,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému, korigovať nesprávne riešenia problému,
- používať osвоенé metódy riešenia jazykových a literárnych problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu ich jazykového a literárneho vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- preukázať vlastnú zodpovednosť za zverené veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Pri vyučovaní predmetu slovenský jazyk a literatúra sa využijú nasledovné metódy a formy vyučovania:

Stratégia vyučovania – 1. ročník:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Komunikácia a sloh Práca s informáciami – Získavanie a spracovanie informácií - Textotvorný (štýlotvorný proces)	informačno-receptívna - výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca
	heuristická metóda – rozhovor, riešenie úloh	individuálna práca, práca s PC
	metóda INSERT, beseda v knižnici	kooperatívne vyučovanie
	braistorming, pojmové mapovanie	exkurzia v knižnici
Jazyk a sloh Komunikácia – bežná – oficiálna – pracovná	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	individuálna práca žiakov
	heuristická metóda – rozhovor, riešenie úloh	skupinová práca
	brainstorming, pojmové mapovanie	práca s PC a so slovníkmi
Jazykové prostriedky Významová/lexikálna rovina	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	individuálna práca žiakov
	heuristická metóda – rozhovor, riešenie úloh	skupinová práca
	brainstorming, pojmové mapovanie	práca s PC, diktát
	práca s pracovným listom	kooperatívne vyučovanie
Komunikácia a sloh Komunikácia slovesného umenia, umelecký štýl	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	individuálna práca žiakov
	heuristická metóda – rozhovor, riešenie úloh	skupinová práca žiakov
	brainstorming, pojmové mapovanie	práca s interaktívnou tabuľou
	práca s pracovným listom a práca s textom	kooperatívne vyučovanie
Masmediálna komunikácia	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba

Publicistický štýl	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	práca s textom
	brainstorming	práca s interaktívnou tabuľou
Jazykové prostriedky Tvarová/morfologická rovina jazyka	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – rozhovor, riešenie úloh	individuálna práca žiakov
	brainstorming, pojmové mapovanie	práca v dvojiciach
	práca s pracovným listom	práca s interaktívnou tabuľou
	selektovacie a doplňovacie cvičenia	diktát
Jazykové prostriedky Syntaktická rovina jazyka	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – rozhovor, riešenie úloh	práca s textom
	metóda KWL(Know–Want–Learned)	práca s interaktívnou tabuľou
	pojmová a myšlienková mapa	individuálna práca žiakov
	práca s pracovným listom	projektové vyučovanie
	riešenie úloh – interaktívne cvičenia	kooperatívne vyučovanie
Lyrická poézia – štylizácia – druhy lyriky – lyrické žánre	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – rozhovor, riešenie úloh	individuálna práca žiakov
	práca s textom, zvukovými nahrávkami	práca s interaktívnou tabuľou
	pojmové mapovanie, brainstorming	kooperatívne vyučovanie
	čítanie s porozumením	zážitkové vyučovanie
Epická poézia – sylabický veršový systém – časomiera	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – rozhovor, riešenie úloh	individuálna práca žiakov
	dramatizované čítanie	kooperatívne vyučovanie
	práca s pracovným listom	projektové vyučovanie
	práca s textom, zvukovými nahrávkami	práca s interaktívnou tabuľou
Krátka epická próza – poviedka – novela	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – rozhovor, riešenie úloh	individuálna práca žiakov
	práca s textom, inscenačná metóda	práca s interaktívnou tabuľou
	práca so zvukovými nahrávkami	projektové vyučovanie
	čítanie s porozumením, dramatické čítanie	kooperatívne vyučovanie
Veľká epická próza	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	individuálna práca žiakov
	práca s textom	kooperatívne vyučovanie
	práca so zvukovými nahrávkami	práca s PC
	čítanie s porozumením, dramatické čítanie	práca s interaktívnou tabuľou
	inscenačná metóda	
	aktivizujúce metódy	
Dramatická literatúra všeobecné otázky	informačno-receptívna - výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	individuálna práca žiakov
	heuristická metóda – rozhovor, riešenie úloh	skupinová práca žiakov
	práca s textom, metóda EUR	kooperatívne vyučovanie
	pojmová a myšlienková mapa	návšteva divadel. predstavenia
	brainstorming, dramatizované čítanie	práca s interaktívnou tabuľou
	metóda KWL (Know–Want–Learned)	zážitkové vyučovanie
	interaktívne cvičenia	
Dramatická literatúra komická dráma	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	individuálna práca žiakov
	heuristická metóda- rozhovor, riešenie úloh	skupinová práca žiakov
	metóda INSERT	kooperatívne vyučovanie
	inscenačná metóda, dramatizované čítanie	práca s interaktívnou tabuľou

	metóda EUR	
	práca s pracovným listom	

Stratégia vyučovania – 2. ročník:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Jazykoveda Zvukové jazykové prostriedky	informačno-receptívna - výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca
	heuristická metóda – riešenie úloh	kooperatívne vyučovanie
	práca s ortoepickým slovníkom	práca s interaktívnou tabuľou
	skladačka	
Jazykoveda Grafické jazykové prostriedky	informačno-receptívna - výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	individuálna práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	skupinová práca žiakov
	práca s ortografickým slovníkom	práca s interaktívnou tabuľou
Komunikácia a sloh Náučný štýl	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	individuálna práca žiakov
	brainstorming	skupinová práca žiakov
	pojmová a myšlienková mapa	práca s interaktívnou tabuľou
	práca s textom	kooperatívne vyučovanie
Komunikácia a sloh Výkladový slohový postup	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	individuálna práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	skupinová práca žiakov
	brainstorming, pojmová mapa	práca s interaktívnou tabuľou
	práca s pracovným listom	projektové vyučovanie
Komunikácia a sloh Výklad a úvaha	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	práca s PC
	interaktívne testy	práca s interaktívnou tabuľou
	porovnanie textov	projektové vyučovanie
Komunikácia a sloh Ústna verejná komunikácia Rečnícky štýl a jeho žánre	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca
	heuristická metóda	Individuálna práca
	práca s textom, brainstorming	kooperatívne vyučovanie
	inscenačná metóda	práca s interaktívnou tabuľou
	zážitkové vyučovanie	práca s PC
Jazyk a reč Všeobecné poznatky o jazyku	informačno-receptívna - výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda	individuálna práca žiakov
	pojmové mapovanie	kooperatívne vyučovanie
	didaktické hry	práca s pracovnými listami
Národný jazyk a jazyková kultúra	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	individuálna práca žiakov
	brainstorming	skupinová práca žiakov
	pojmové mapovanie	práca s PC
	metóda INSERT	práca s interaktívnou tabuľou
Veľká epická próza – druhy románu	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	individuálna práca žiakov

	brainstorming	kooperatívne vyučovanie
	práca s textom	práca s interaktívnou tabuľou
	pojmové mapovanie	
	dramatizované čítanie	
Lyrická poézia – voľný verš – čistá lyrika – automatický text	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	individuálna práca žiakov
	práca s textom	práca s interaktívnou tabuľou
Veľká epická próza – reťazový kompozičný postup – retrospektívny kompozičný postup	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	individuálna práca žiakov
	brainstorming, pojmové mapovanie	kooperatívne vyučovanie
	práca s textom a zvukovými nahrávkami	práca s interaktívnou tabuľou
Dramatická literatúra – tragická dráma – absurdná dráma	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	individuálna práca žiakov
	práca s textom a zvukovými nahrávkami	kooperatívne vyučovanie
	metóda EUR, pojmové mapovanie	práca s pracovným listom
	zážitkové vyučovanie	zážitkové vyučovanie
Súčasná epická próza – postmoderna – fantastická a sci-fi – detektívny román	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	individuálna práca žiakov
	čítanie s porozumením	práca s pracovným listom
	metóda EUR	práca s interaktívnou tabuľou
	pojmové mapovanie	kooperatívne vyučovanie
	brainstorming	
Všeobecné poznatky o literatúre	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	individuálna práca žiakov
	čítanie s porozumením	práca s interaktívnou tabuľou
Etapy literárneho vývoja	informačno-receptívna – výklad	frontálna výučba
	reproduktívna – riadený rozhovor	skupinová práca žiakov
	heuristická metóda – riešenie úloh	individuálna práca žiakov
	práca s textom a zvukovými nahrávkami	kooperatívne vyučovania
	brainstorming, pojmové mapovanie	práca s interaktívnou tabuľou

Učebné zdroje – odporúčaná literatúra

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

Hincová, K. - Húsková, A.: Slovenský jazyk pre 1. – 4. ročník SŠ. Bratislava: SPN 2008
 Záborská, M. a kol.: Cvičebnica Slovenský jazyk pre 1. ročník SŠ. Bratislava: SPN 2009
 Záborská, M. a kol.: Cvičebnica Slovenský jazyk pre 2. ročník SŠ. Bratislava: SPN 2007
 Čaltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 1. ročník SŠ. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana 2006
 Čaltíková, M.: Slovenský jazyk pre 2. ročník SŠ. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana 2006
 Pravidlá slovenského pravopisu
 Krátky slovník slovenského jazyka
 Synonymický slovník
 Frazeologický slovník
 Slovník cudzích slov
 Gregorová, I. - Lapitka, M.: Literatúra pre 1. ročník gymnázií a SOŠ. Bratislava: SPN 2009
 Žilka, T. a kol.: Teória literatúry pre gymnázium a SŠ. BA: Litera 1996
 Čaltíková, M.: Literatúra I. pre stredné školy. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana 2012
 Varsányiová, M.: Čítanka slovenskej literatúry pre stredoškôľakov 1. časť. Komárno: VARIA PRINT 2004
 Hincová, K. - Húsková, A.: Slovenský jazyk pre 1. – 4. ročník SŠ. Bratislava: SPN 2008

Záborská, M. a kol.: Cvičebnica Slovenský jazyk pre 3. ročník SŠ. Bratislava: SPN 2008
 Caltíková, M.: Slovenský jazyk pre 3. ročník SŠ. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana 2009
 Caltíková, M.: Slovenský jazyk pre 4. ročník SŠ. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana 2009
 Ološtiak, M.: Slovenský jazyk krok za krokom k maturite. Bratislava: Fragment 2007
 Caltíková, M.: Literatúra III. pre stredné školy. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana 2012
 Caltíková, M.: Literatúra IV. pre SŠ. BA: Orbis Pictus Istropolitana 2014
 Caltíková, M.: Zbierka textov a úloh z literatúry pre stredné školy III. BA: Orbis Pictus Istropolitana 2012
 Caltíková, M.: Zmaturuj z literatúry 1. Bratislava: 2006
 Caltíková, M.: Zmaturuj z literatúry 2. Bratislava: 2006
 Varsányiová, M.: Čítanka slovenskej literatúry pre stredoškóľakov 2. časť. Komárno: VARIA PRINT 2004

Obsahový a výkonový štandard

Obsahový a výkonový štandard – časť jazyk – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
I. KOMUNIKÁCIA A SLOH 1. Práca s informáciami ➤ jazyk ➤ jazykový znak, sémantický trojuholník ➤ jazykový systém ➤ reč ➤ dorozumievacia/komunikatívna funkcia jazyka ➤ estetická funkcia jazyka ➤ poznávací/kognitívna funkcia jazyka ➤ text, obsah textu, forma textu ➤ autorský zámer ➤ súvislé texty, nesúvislé texty ➤ vecné texty, umelecké texty ➤ kontext ➤ argumentácia ➤ hlavná myšlienka ➤ kľúčové slová ➤ osnova z prečítaného textu, tézy ➤ funkcia prejavu ➤ informácia ➤ spôsoby spracovania informácií ➤ kľúčové slová ➤ vedľajšia informácia v texte ➤ zdroje informácií – titulok, marginálie, resumé, anotácia, abstrakt, bibliografia, bibliografický záznam, menný a vecný register, masmediálne komunikačné prostriedky, poznámky pod čiarou, vysvetlivky ➤ štýlotvorný proces – prostriedky jazykovej komunikácie ➤ jazykové štýly ➤ štýlotvorné činitele ➤ slohové postupy a slohové útvary	Žiak vie: ➤ čítať umelecký a vecný text s porozumením, ➤ rozlíšiť a charakterizovať umelecký a vecný text po obsahovej i formálnej stránke, ➤ sa rozhodnúť pre vhodný slohový útvar v súlade s cieľom komunikácie, ➤ v texte analyzovať využité výrazové prostriedky, napr. terminológiu, synonymá, kompozíciu a pod. z hľadiska autorovho zámeru a funkcie textu, ➤ dokáže identifikovať kľúčové slová textu, ➤ rozlíšiť v texte hlavné myšlienky od vedľajších, podstatné informácie od nepodstatných, ➤ dokáže sformulovať hlavnú ideu textu, ➤ dokáže spracovať text – vytvoriť z neho konspekt, osnovu a tézy, ➤ dokáže posúdiť informačné zdroje, na základe ktorých bol text vytvorený, ➤ dokáže zhodnotiť text z hľadiska jazykovej kultúry, ➤ dokáže posúdiť subjektívnu využiteľnosť vecného textu, ➤ na základe svojich poznámok vie vyjadriť svoj estetický a emocionálny zážitok z prečítaného umeleckého textu a obhájiť ho, ➤ dokáže efektívne využiť zdroje informácií pri práci s vlastným i cudzím textom, ➤ ovláda základy kritického čítania, t. j. vie vnímať problémy nastolené textom a vie identifikovať chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú, ➤ zhodnotiť text z hľadiska slohového útvaru, postupu a jazykového štýlu

2. Jazyková komunikácia

- druhy komunikácie
- komunikačný reťazec
- princípy komunikácie

- **Bežná komunikácia (hovorový štýl)**
 - **klasické útvary bežnej komunikácie**
 - **ústne útvary** – rozprávanie príbehu, vtipu, telefonický rozhovor, polemika, diskusia
 - **písomné útvary** – súkromný list, oznámenie, blahoželenia, kondolencia
 - **moderné útvary bežnej komunikácie**
 - e-mail, SMS, vizitka, reklama, inzerát, chat, odkaz na záznamník a pod.
- **Oficiálna komunikácia (administratívny štýl)**
- **útvary formátu A4, A6 a iné** – úradný list, žiadosť, motivačný list, objednávka, sťažnosť, petícia, životopis, oznámenie, splnomocnenie...
- **Pracovná komunikácia**
- **písomné útvary** – zápisnica, uznesenie, plán práce, program, zápis, protokol
- **ústne útvary** – referát (správa o činnosti), diskusia, diskusný príspevok

II. JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY

3. Lexikálne jazykové prostriedky

- lexikológia
- sémantický trojuholník
- **slovo** - lexikálny význam slova, gramatický význam slova
- opozitá
- homonymá
- **slovníky** – prekladový, terminologický
- **slovná zásoba** národného jazyka – individuálna slovná zásoba
- aktívna slovná zásoba, pasívna slovná zásoba
- jadro slovnej zásoby
- pejoratíva, vulgarizmy
- neologizmy, frazeologizmus
- internacionalizácia
- **obohacovanie slovnej zásoby**
- tvorenie slov odvodzovaním, skladaním a skracovaním, značky, skratkové slová

III. Jazykoveda, Sloh

4. Komunikácia slovesného umenia

- umelecký jazykový štýl
- rozprávanie – druhy rozprávania

- vysvetliť podstatu a princíp jazykovej komunikácie, vymenovať jej druhy a popísať komunikačný reťazec,
- ovláda a vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava spoločenské zásady jazykovej komunikácie vedome sa vyhýba vo svojej jazykovej praxi devalvujúcej komunikácii
- pozná a pri tvorbe vlastných jazykových prejavov aktívne využíva platné kodifikačné príručky,
- vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava pravidlá a požiadavky slovenskej výslovnosti, správne artikuluje,
- dokáže vhodne začať, viesť a ukončiť komunikáciu,
- odlišuje štylisticky primerané jazykové prostriedky od štylisticky neprimeraných v závislosti od danej komunikačnej situácie,
- využíva v komunikačných situáciách zásady spoločenskej rétoriky,
- na základe komunikačnej situácie vie správne zvoliť vhodný slohový útvar bežnej komunikácie a samostatne ho aj vytvoriť,
- na základe komunikačnej situácie vie správne stanoviť a zvoliť vhodný slohový útvar administratívneho štýlu a samostatne ho aj vytvoriť,
- sa rozhodnúť pre vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľom komunikácie,
- sa rozhodnúť pre vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľom komunikácie,
- upraviť poradie viet v texte podľa ich vecného významu a kontextu celého textu,
- vysvetliť pôsobenie jednotlivých štýlotvorných činiteľov pri tvorbe jazykových prejavov a správne ich aplikovať v jazykových prejavoch,

- pozná význam slov, ktoré využíva vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextmi a komunikačnými situáciami, prípadne si vie overiť význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch,
- vo vlastných jazykových prejavoch využíva široký repertoár slovnej zásoby, napr. využívaním synonym, a vyhýba sa tým stereotypnému vyjadrovaniu,
- pozná rozdiel vo veľkosti vlastnej slovnej zásoby a slovnej zásoby národného jazyka a cielene si rozširuje vlastnú aktívnu slovnú zásobu z dostupných zdrojov – slovníky, beletria, odborná literatúra, internet a pod.,
- pozná spôsoby obohacovania slovnej zásoby a využíva ich pri tvorbe vlastných jazykových prejavov,
- vysvetliť spôsoby vzniku frazeologizmov v jazyku a vo vlastných jazykových prejavoch využíva všetky druhy frazeologizmov,

- rozlišuje a vie charakterizovať umelecký a vecný text po obsahovej i formálnej stránke,
- v texte vie analyzovať využité jazykové prostriedky, napr. terminológiu, synonymá, kompozíciu a pod.,

➤ príslovky – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť ➤ predložky, spojky, častice, citoslovčia – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, druhy 7. Syntaktická rovina jazyka ➤ vety podľa modálnosti ➤ hlavné vetné členy; vetný základ – slovesný, neslovesný; rozvíjacie vetné členy – priamy predmet, nepriamy predmet ➤ priraďovací sklad, určovací sklad ➤ priraďovacie a podradňovacie súvetie 8. Aktualizácia učiva – systematizácia, opakovanie exkurzie, práca s IKT technológiami, besedy a pod.	slovies, ➤ pri organizácii myšlienok vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava pravidlá a požiadavky syntaxe, ➤ zdôvodniť vzťah medzi členmi skladov vo vete na základe ich funkcie, ➤ transformovať jednoduché vety na polovetné konštrukcie na súvetia a naopak, ➤ dodržiava interpunkciu v jednoduchej vete a v jednoduchom a v zloženom súvetí, ➤ určiť druh jednoduchého súvetia, ➤ aplikovať získané poznatky a vedomosti v praxi.
---	--

Obsahový a výkonový štandard – časť literatúra - 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Epická poézia ➤ epika ➤ jamb ➤ rým, druhy rýmov ➤ rytmus ➤ anafora ➤ básnické prirovnanie ➤ metafora ➤ sylabický veršový systém	Žiak vie: - porozumieť podstate epiky a vie určiť literárnodruhovou príslušnosť akéhokoľvek epického básnického diela, ktoré prečítal, - vytvoriť modelový jambický verš, - identifikovať vo verši, napísať jeho metrickú schému a výrazne rytmicky prečítať tento verš, - porozumieť podstate rýmu a dokáže vytvoriť združené rýmované dvojveršia, - porozumieť podstate predrážky, vie určiť rytmický základ „nepravého“ jambického verša, vytvoriť modelový verš s takýmto metrom, - definovať termín rytmus a sylabický veršový systém, určiť dĺžkou slabičného verša a miesto vnútro veršových prestávok, - identifikovať sylabickú organizáciu verša v akejkolvek básni, - jazykovo správne a rytmicky výrazne prečítať akýkoľvek sylabický verš so správnou rytmickou intonáciou, - vytvoriť na sylabickom princípe jednotlivé verse, - reprodukovat definíciu a vysvetliť štylistickú podstatu anafory a prirovnania a ich význam pre významovú a estetickú stránku diela, - vyhľadať tieto štylistické prostriedky v akejkolvek básni, - vytvoriť sylabický verš obsahujúci prirovnanie, - porozumieť podstate metafory, vie zopakovať jej poučku, - identifikovať metaforu v akomkoľvek umeleckom (i neumeleckom) texte, vysvetliť jej genézu a verejne prezentovať svoju interpretáciu významovej a estetickéj funkcie tejto metafory v konkrétnom texte,

	- vytvoriť sylabický verš obsahujúci metaforu na základe vlastnej čitateľskej skúsenosti chápe a vie vysvetliť spoločenský a umelecký prínos konkrétneho epického básnického diela pre národnú kultúru,
2. Krátka epická próza – poviedka, novela ➤ neviazaná reč ➤ rozprávač / nespoľahlivý rozprávač ➤ literárna postava ➤ chronológia v epike ➤ vnútorná kompozícia epického diela ➤ poviedka ➤ novela ➤ vnútorný monológ	- odlíšiť viazanú reč od neviazanej a vysvetliť rozdiely medzi nimi aj pri aplikácii na konkrétne dielo, - pochopiť funkciu rozprávača, dokáže určiť vševediaceho a nespoľahlivého rozprávača v akomkoľvek diele, bez ohľadu na formu rozprávania, - vymedziť pojem literárna postava a dokáže charakterizovať jednotlivé postavy z čitateľského hľadiska, - vysvetliť podstatu jednotlivých kompozičných fáz epického diela a určiť tieto fázy v akomkoľvek diele s klasickou chronologickou kompozíciou, - pri štylistickej a lexikálnej analýze známeho diela zhodnotiť príspevok jednotlivých jazykových prvkov k významu a estetickému pôsobnosti diela, - vysvetliť znaky novely a poviedky, určiť žáner neznámeho diela a uviesť charakteristické žánrové znaky tohoto diela - vytvoriť klasifikáciu krátkych epických prozaických útvarov vrátane tých, ktoré sa preberali na základnej škole a určiť ich rozhodujúce diskriminačné znaky, svoj produkt dokáže vysvetliť a obhájiť, - vysvetliť podstatu vnútorného monológu a vie vysvetliť funkciu vnútorného monológu v známom literárnom texte vie reprodukovať definíciu krátkych žánrových foriem prozaických diel, - pochopiť vertikálnu stratifikáciu umeleckého diela a v akomkoľvek prečítanom diele s jednoznačným autorským posolstvom dokáže sám identifikovať významovú rovinu, vysvetliť jej prepojenie s dejovou rovinou a autorskou koncepciou postáv, - svoj názor na prečítané dielo zreteľne vyjadriť a doložiť niekoľkými analytickými poznatkami, pri obhajobe svojho stanoviska sa dokáže citovo a spoločensky ovládať, - pochopiť hĺbkové členenie umeleckého diela a v akomkoľvek prečítanom diele s jednoznačným autorským posolstvom sám identifikuje významovú rovinu, vie vysvetliť jej prepojenie s dejovou rovinou a autorskou koncepciou postáv, - plynulo, výrazne a so správnou výslovnosťou prečítať text prozaického diela,
3. Veľká epická próza ➤ román ➤ priamy rozprávač ➤ autorská reč ➤ reč postáv	- definovať román a vysvetliť odlišnosti medzi románom, novelou a poviedkou a tieto vedomosti aplikovať na akékoľvek prozaické dielo, - pozná pojem priamy rozprávač a dokáže ho identifikovať v akomkoľvek prozaickom diele tohto typu, - dokáže odlíšiť obe pásma textu i obe formy priamej reči v akomkoľvek diele, a to aj vtedy, keď rozprávačom je zúčastnená postava a obsahovo, formálne a pravopisne ich vymedziť,

4. Lyrická poézia

- sylabicko-tonický veršový systém
- metonymia
- básnický symbol
- epiteton
- sonet
- kompozícia lyrickej básne
- lyrické žánre

- transformovať reč postáv do autorskej reči, ako aj autorskú reč do reči postáv, zmeny v stvárnení textu vie dať do súladu s požiadavkami slov. pravopisu,
- plynulo, výrazne a so správnou výslovnosťou prečítať text,
- aplikovať vedomosti o vonkajšej a vnútornej kompozícii na akékoľvek dielo, určiť v príslušnom diele subjektívneho rozprávača a svoj výrok odôvodniť,
- výsledky analýzy autorskej koncepcie postáv, funkcie subjektívneho rozprávača a štylistických i lexikálnych prostriedkov aspoň čiastočne zapojiť do vysvetľovania vzťahov oboch vertikálnych rovín diela,
- na základe vlastnej čitateľskej skúsenosti pochopiť a vie vysvetliť spoločenský a umelecký prínos konkrétneho prozaického diela pre národnú kultúru,
- svoje poznatky prezentovať v triede, pričom dodržiava etiku a etiketu diskusií,

- definovať *sylabicko-tonický veršový systém* a chápe význam prízvuku v básňach,
- porozumieť pojmom stopa, daktyl a trochej a dokáže ich identifikovať v akomkoľvek (pravidelnom) daktylskom/trochejskom verši,
- intuitívne alebo aj na základe analýzy *rytmu* rytmicky správne prečítať pravidelnú sylabicko-tonickú báseň a teoreticky vysvetliť svoj spôsob čítania,
- vytvoriť jednotlivé daktylské/trochejské verše,
- porozumieť princípu obraznosti v jazyku, vie určiť podstatu *metonymie* a vysvetliť jej genézu,
- vysvetliť rozdiel medzi metaforou a metonymiou,
- vyhľadať metonymiu v akejkoľvek básni (texte) a uplatniť poznanie jej sémantiky pri vysvetlení obsahovej a estetickej stránky básne,
- definovať a vysvetliť podstatu pojmu *symbol*, chápe jeho funkciu,
- v známom texte vyhľadať symboly a zapojiť ich do reprodukcie výkladu básne,
- vysvetliť vonkajšiu kompozičnú štruktúru *sonetu*, vie rozpoznať formu sonetu aj v neznámej básni a vie určiť jeho rýmovú schému,
- pochopiť obraznú podstatu *epiteta*,
- odlíšiť epiteton od gramatického prívlastku,
- vystihnúť úlohu epiteta vo vecnom a emocionálnom vyznení básne,
- vytvoriť a použiť epiteta pri tvorbe vlastných veršov,
- jasne sformulovať svoj čitateľský dojem, na obhajobu svojho stanoviska dokáže použiť ako argumenty niektoré poznatky získané analýzou básne, psychicky aj eticky zvládnuť túto situáciu,
- tieto poznatky vie prezentovať v triede, podložiť svoj názor argumentmi a obhájiť ho v diskusií,
- pri kritike protinázoru nenapáda osobu oponenta a emocionálne zvládať situáciu,

- vymedziť pojmy *ľúbostná a spoločenská lyrika*,
- uvedené pojmy aplikovať na lyrickú báseň s týmto zameraním a vysvetliť svoje dôvody,

5. Lyrická poézia – druhy lyriky

➤ spoločenská lyrika ➤ lúboštná lyrika ➤ básnický protiklad (kontrast) ➤ významový paralelizmus	- definovať <i>básnický protiklad (kontrast)</i> a dokázať ho určiť v neznámom básnickom alebo prozaickom texte, - vysvetliť význam kontrastu a jeho funkciu v známej lyrickej básni, - jasne sformulovať svoj čitateľský a vysvetliť svoje chápanie lyrického odkazu básne, - vyhľadať niektoré štylistické prostriedky, ktorými básnik vyjadril svoje poslanstvo, - využiť poznatky zo štylistickej a kompozičnej analýzy básne a argumentovať nimi na podporu svojho názoru na vecný, emocionálny a estetický význam diela, - kriticky posúdiť mienku iných, formulovať a obhajovať svoj názor, - pochopiť, že lyrické dielo možno vysvetľovať viacerými odlišnými spôsobmi a túto skutočnosť vie aj akceptovať, - spolupracovať s inými, organizuje prácu skupiny, prináša podnety a pomáha ostatným pri riešení problémov, - zhrnúť výsledky spoločného bádania a prezentovať ich pred triedou, - vyjadriť stanovisko k názoru iných na vecnú a hodnotovú stránku básne, - získané poznatky vie vhodne a prehľadne zaznamenať a používať ich pri ďalšej práci/odpovedi,
6. Epická a lyrická poézia - časomiera ➤ časomerný veršový systém ➤ reprodukcia ➤ epos	- teoreticky vysvetliť zjednodušený princíp a základnú charakteristiku <i>časomier</i> ako rytmickej organizácie versa, - intuitívne nahlas prečítať a napodobniť po predchádzajúcom prednese učiteľa rytmus časomerného verša v známom úryvku z Kollárovho <i>Předzpěvu</i>, - vytvoriť cvičný časomerný verš (daktyl, trochej) založený na princípe prirodzených dlhých a krátkych slabík, - text básnického diela pretransformovať do prózy a súčasnej slovenčiny (lexika, morfológia, syntax), - analyzovať Kollárov <i>Předzpěv</i> a uviesť argumenty pri vysvetlení kultúrno-historického a umeleckého významu Slávy dcéry pre slovenskú, českú a prípadne aj inú slovanskú kultúru, - vysvetliť na základe učiteľovho výkladu podstatu <i>eposu</i>, - charakterizovať prvky historicky ustálenej kompozície <i>eposu</i>, - uviesť príklady <i>eposu</i> z antickej resp. slovenskej klasicistickej literatúry,
7. Dramatická literatúra - všeobecné otázky ➤ divadelná hra ➤ vonkajšia kompozícia drámy – dejstvo, výstup ➤ dramatická postava ➤ replika ➤ autorská poznámka ➤ herec, režisér, dramaturgia ➤ inscenačné formy – divadelné ➤ predstavenie, film, televízna hra, rozhlasová hra	- reprodukovať definíciu divadelnej hry, - uviesť charakteristické črty vonkajšej kompozície divadelnej hry a určiť jej prvky v známej hre, - vymenovať fázy vnútornej kompozičnej osnovy klasickej drámy, - určiť niektorú fázu v literárnom texte alebo inscenácii známej divadelnej hry, - odlíšiť pojmy monológ, dialóg, replika, - vysvetliť zmysel autorskej poznámky, - doplniť text divadelnej hry vlastným návrhom autorskej poznámky, - na príklade objasniť podstatu hercovej tvorivosti pri stvárnení postavy zo známej divadelnej hry, televíznej

6. Dramatická literatúra – komická dráma

- komédia (veselohra) / fraška
- humor
- hyperbola (zveličenie)
- charakterový typ postavy

9. Aktualizácia učiva – systematizácia, opakovanie učiva, exkurzie, práca s IKT technológiami, besedy a pod.

inscenácie alebo filmu, vie vysvetliť príspevok režiséra k inscenácii,

- pozná najznámejšie inscenačné formy dramatických diel a vie vysvetliť ich spoločné znaky, resp. ich odlišnosti,
- výrazne čítať text divadelnej hry a zúčastniť sa ako postava na dramatizovanom čítaní textu,
- určiť fázy kompozičnej osnovy klasického dramatického textu,
- identifikovať v texte hry umelecké jazykové prostriedky a vysvetliť ich príspevok k vyzneniu diela,
- vie obhájiť svoje stanovisko vo vecnej a etickej diskusii, prejavíť úsilie o rozumný kompromis,
- vysvetliť autorovu koncepciu postáv v zmysle celkového zamerania hry a ako argumenty uviesť poznatky z analýzy diela, hodnotové prvky tejto koncepcie konfrontovať s vlastným hodnotovým systémom,
- pri obhajobe svojho stanoviska sa citovo a spoločensky ovládať,
- vysvetliť podstatu veselohry a frašky a vysvetliť rozdiel medzi nimi,
- aplikovať túto vedomosť na akúkoľvek divadelnú hru veseloherného zamerania,
- uviesť v známej hre príklady na komické sformovanie postavy a situačný humor,
- pochopiť komickosť postáv ako súčasť autorovej koncepcie príbehu a toto autorské zameranie vie prepojiť s významovým plánom, pokiaľ ho hra obsahuje,
- pochopiť situačný humor v divadelnej hre a v texte akejkoľvek hry, určiť štylistické jazykové prostriedky (vrátane hyperboly), ktoré navodzujú humorný charakter diela,
- definovať pojem *humor* a *hyperbola*,
- definovať pojem charakterový typ postavy a vie aplikovať tento pojem na divadelnú hru s daným typom postavy,
- aplikovať vedomosti o fázach vnútornej kompozície hry na známu a akúkoľvek veselohru a posúdiť, do akej miery jednotlivé fázy diela udržujú, resp. rozbíjajú dramatickú súdržnosť diela,
- zhodnotiť režijnú koncepciu inscenácie a výkonov hercov, v diskusii o svojom stanovisku vie uviesť argumenty z textu hry alebo z inscenácie,
- vystihnúť etické smerovanie uvedenej hry,
- prezentovať svoj čitateľský/divácky zážitok,
- zapojiť sa do dramatizovaného čítania, plynulo a jazykovo správne prečítať určený text hry,
- navrhnuť celkové režijné poňatie hry a navrhnuť inscenáciu niektorých scén z hry,
- zdramatizovať malú časť textu humoristickej prózy alebo epickej poézie, využiť monológ a dialóg a preniesť do nich humornú náplň predlohy,

- aplikovať získané poznatky a vedomosti v praxi.

Obsahový štandard	Výkonový štandard
I. KOMUNIKÁCIA A SLOH Vedecká, odborná a pracovná komunikácia 1. Náučný štýl ➤ znaky náučného štýlu ➤ žánre náučného štýlu ➤ kompozícia a členenie textov náučného štýlu ➤ súdržnosť textu - konektory ➤ vetosled 2. Výkladový slohový postup ➤ postupy a formy logického myslenia ➤ dedukcia ➤ indukcia ➤ komparácia ➤ analýza ➤ syntéza ➤ analógia ➤ výkladový slohový postup ➤ vyjadrenie príčinnosti (kauzality) 3. Výklad a úvaha ➤ príprava projektu ➤ realizácia projektu ➤ prezentácia projektu	Žiak pozná a vie: ➤ charakterizovať náučný štýl a vymenovať jeho znaky a základné žánre, ➤ vysvetliť pojem hybridizácia jazykových štýlov, slohových postupov a útvarov a vo vlastných jazykových prejavoch vie odôvodniť využitie výrazových prostriedkov hybridizácie, ➤ identifikovať všetky informácie uvedené v texte explicitne, ➤ dedukovať z textu a vyvodíť informácie, ktoré v ňom nie sú uvedené priamo, implicitne z neho ale vyplývajú, teda na porozumenie textu je schopný využiť uvažovanie, analýzu, porovnávanie, vyvodzovanie, jednoduchú aplikáciu, ➤ vysvetliť pôsobenie jednotlivých štýlotvorných činiteľov pri tvorbe jazykových prejavov a správne ich aplikovať vo vlastných jazykových prejavoch, ➤ vytvoriť kompozične zrozumiteľný text, v ktorom uplatní logické, časové a príčinnno-následné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v slovenčine. racionálne využiť logické myšlienkové operácie na riešenie rôznych životných situácií, ➤ nájsť prvky súdržnosti a funkčne ich využiť vo vlastných jazykových prejavoch, ➤ vyhľadať v texte a uplatniť vo vlastnom jazykovom prejave obsahové, jazykové a mimojazykové konektory, ktoré zabezpečujú súdržnosť textu, ➤ nájsť chyby v logickom poradí viet v cudzích jazykových prejavoch a vo vlastných jazykových prejavoch, ➤ dodržiavať logické poradie viet v súvetiach, pričom rešpektuje významový činiteľ výstavby výpovede na lepšie porozumenie textu aktívne využíva kontextové súvislosti, ➤ interpretovať text a integrovať informácie z neho s predchádzajúcimi poznatkami a skúsenosťami, ➤ vybrať a hodnotiť text z hľadiska obsahu, formy, jazykových prostriedkov, útvaru, štýlu a pod., ➤ ovládať a vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava aktuálnu jazykovú normu a zároveň je schopný zvoliť vhodné štylistické prostriedky v každej komunikačnej situácii aj vtedy, ak by tým porušil jazykovú normu, ➤ napláňovať svoju činnosť pri príprave projektu, je schopný samostatne zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti, ➤ vytvoriť na základe čiastkových informácií z umeleckého a niektorých druhov vecného textu hypotézu o jeho závere a svoju hypotézu overiť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
II. JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY 4. Zvukové jazykové prostriedky/ Zvuková rovina jazyka ➤ fonetika a fonológia ➤ štylistické využitie zvukovej stránky slov ➤ zvukové javy reči ➤ intonácia ➤ pauza ➤ rytmus ➤ vetný dôraz ➤ slovný prízvuk ➤ tempo reči ➤ frázovanie, modulácia hlasu ➤ ortoepia ➤ Výslovnosť a pravopis cudzích slov 5. Grafické jazykové prostriedky ➤ písmo ➤ ortografia ➤ pravopisné princípy ➤ rytmické krátenie I. KOMUNIKÁCIA A SLOH Ústna a verejná komunikácia 6. Rečnícky štýl ➤ znaky rečníckeho štýlu ➤ výrazové prostriedky rečníckeho štýlu ➤ z histórie rétoriky ➤ žánre rečníckeho štýlu - agitačné prejavy - náučné prejavy - príležitostné prejavy ➤ hybridizácia jazykových štýlov, slohových postupov, slohových útvarov ➤ fázy tvorenia prejavu ➤ prezentácia prejavu ➤ mimojazykové prostriedky: - gestika - proxemika ➤ spoločenské zásady jazykovej komunikácie ➤ devalvujúca komunikácia ➤ druhy otázok ➤ príležitostné prejavy - slávnostné otvorenie podujatia ➤ náučný prejav: - prednáška, - referát ➤ agitačný prejav: - politická reč	v diskusií, ➤ úspešne realizovať a vhodne prezentovať projekt, ➤ prijať vecné pripomienky k svojmu projektu, analyzovať ich a prípadne zapracovať do svojho pôvodného riešenia, ➤ vecne reagovať na pripomienky k svojmu projektu a podporiť ich argumentmi, ➤ sa pohotovo zorientovať v danej komunikačnej situácii a presne reagovať na počutý text jasnou, zrozumiteľnou a správne intonovanou odpoveďou alebo otázkou, ➤ vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať pravidlá a požiadavky slovenskej spisovnej výslovnosti, správne artikuluje, ➤ vhodne začať, viesť a ukončiť komunikáciu, ➤ vo svojich ústnych prejavoch uplatňovať vhodnú intonáciu, v ktorej dodržiava významové a fyziologické pauzy, primerané tempo reči, správne frázovanie výpovede a vhodnú moduláciu hlasu, ➤ definovať jazykovedné disciplíny, ktoré skúmajú zvukovú rovinu jazyka, a ich základné jednotky, ➤ vo svojej jazykovej praxi sa vedome vyhýbať devalvujúcej komunikácii, ➤ vymenovať jazykovedné disciplíny, ktoré skúmajú písomnú podobu jazyka, a ich základné jednotky, ➤ charakterizovať základné pravopisné princípy, na ktorých je postavený slovenský pravopis, ➤ odôvodniť a správne prakticky uplatniť pravopisné javy vo svojich písomných jazykových prejavoch, ➤ ovládať a vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava aktuálnu jazykovú normu a zároveň je schopný zvoliť vhodné štylistické prostriedky v každej komunikačnej situácii aj vtedy, ak by tým porušil jazykovú normu, ➤ vysvetliť pojem hybridizácia jazykových štýlov, slohových postupov a útvarov a vo vlastných jazykových prejavoch vie odôvodniť využitie výrazových prostriedkov hybridizácie, ➤ pri tvorbe vlastného jazykového prejavu dodržiavať resp. prispôsobuje si jednotlivé fázy tvorby prejavu s dôrazom na jeho vhodnú ústnu alebo písomnú prezentáciu, ➤ pri ústnej prezentácii jazykového prejavu aktívne využívať vhodné mimojazykové prostriedky, ktorými umocňuje celkové vyznenie svojho prejavu, ➤ ovládať a vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava spoločenské zásady jazykovej komunikácie,

Obsahový štandard	Výkonový štandard
- súdna reč ➤ diskusný príspevok ➤ propagácia ➤ propaganda ➤ agitácia III. JAZYK A REČ 7. Všeobecné poznatky o jazyku ➤ vznik jazyka ➤ prajazyk ➤ jazyková rodina ➤ piktogram ➤ internacionalizácia ➤ prirodzený jazyk ➤ umelý/plánovaný jazyk ➤ jazyk a písmo ➤ vývin jazyka ➤ indoeurópsky prajazyk ➤ indoeurópske jazyky ➤ staroslovenčina ➤ slovanské jazyky ➤ východoslovanské ➤ západoslovanské ➤ južnoslovanské ➤ jazyky národnostných menšín na Slovensku 8. Národný jazyk a jazyková ➤ formy národného jazyka ➤ národný jazyk ➤ cieľový jazyk ➤ cudzí jazyk ➤ úradný (štátny) jazyk ➤ kodifikácia spisovného jazyka ➤ platné kodifikačné príručky ➤ požiadavky slovenskej štátnej normy na vybrané písomnosti administratívneho štýlu (úradný list) ➤ nárečová forma národného jazyka ➤ vznik a vývin slovenského jazyka ➤ predspisovné obdobie ➤ spisovné obdobie ➤ A. Bernolák – kultúrna západoslovenčina ➤ Ľ. Štúr – stredoslovenské nárečie, štúrovčina ➤ Martin Hattala ➤ jazyková kultúra 9. Aktualizácia učiva – opakovanie a systematizácia učia, exkurzie, besedy a pod.	➤ vo svojej jazykovej praxi sa vedome vyhýbať devalvujúcej komunikácii, ➤ sa rozhodnúť pre vhodný slohový útvar v súlade s cieľom komunikácie, ➤ samostatne transformovať text z jedného žánru do druhého, ➤ vysvetliť rozdiely medzi rôznymi spôsobmi šírenia informácií (propagácia, propaganda, agitácia) a je pripravený na možnú prítomnosť dezinformácií v jazykových prejavoch, ➤ vyjadriť svoj názor na "ne", ➤ pomocou analýzy textov nájsť ich spoločné a rozdielne znaky, ktoré využíva pri interpretácii, ➤ vysvetliť typické znaky príležitostných, náučných a agitačných prejavov a dokáže tieto žánre samostatne vytvoriť, ➤ vysvetliť rôzne druhy otázok a vo vlastných jazykových prejavoch ich aktívne využíva, ➤ definovať a pri tvorbe vlastných jazykových prejavov aktívne využíva platné kodifikačné príručky, ➤ popísať vznik jazyka, ➤ definovať pojmy prirodzený a umelý jazyk a vysvetliť vzťah medzi jazykom a písmom, ➤ definovať klasifikáciu slovanských jazykov, ➤ vysvetliť vývojovú líniu slovenčiny od indoeurópskeho prajazyka po jej začlenenie do rodiny západoslovanských jazykov, ➤ vysvetliť dôvody, pre ktoré sa staroslovenčina stala spisovným jazykom na našom území, ➤ vysvetliť ohlas tejto kultúry aj v neskorších obdobiach, ➤ charakterizovať jazyk národnostných menšín na Slovensku, ➤ vysvetliť rozdiel medzi národným, cieľovým, cudzím, úradným (štátnym) jazykom a jazykmi národnostných menšín a dokáže vysvetliť ich základné funkcie, ➤ definovať a pri tvorbe vlastných jazykových prejavov aktívne využíva platné kodifikačné

Obsahový štandard	Výkonový štandard
	príručky, ➤ definovať význam slov, ktoré využíva vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextmi a komunikačnými situáciami, prípadne si vie overiť význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch, ➤ vo vlastných jazykových prejavoch využívať široký repertoár slovnej zásoby, ➤ odlišovať v písaných i počutých prejavoch nárečové slová od spisovných a vhodne zaraďuje nárečové slová do vlastných jazykových prejavov s cieľom štylisticky ich dotvárať, ➤ ovládať a vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava aktuálnu jazykovú normu a zároveň je schopný zvoliť vhodné štylistické prostriedky v každej komunikačnej situácii aj vtedy, ak by tým porušil jazykovú normu, ➤ aplikovať získané poznatky a vedomosti v praxi.

Obsahový a výkonový štandard – časť literatúra - 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Veľká epická próza – druhy románu ➤ sociálny román ➤ psychologický román ➤ sociálny typ postavy ➤ autorská štylizácia reality	Žiak vie: ➤ pomocou definícií vysvetliť rozdiel medzi psychologickým a sociálnym románom, ➤ svoje vedomosti využiť pri analýze a určení druhu románu a podoprieť svoje tvrdenia argumentmi, ➤ chápať podstatu sociálneho typu postavy a vie uviesť príklady z prozaických diel, ➤ charakterizovať takto stvárnené literárne postavy na základe analýzy známeho diela, ➤ identifikovať významovú rovinu diela a vysvetliť profiláciu postavy ako autorského modelu kompatibilného so zameraním diela, ➤ verbálne demonštrovať poznatok, že svet epického diela je imaginárny svet, ktorý s určitým zámerom skonštruoval autor, ➤ porozumieť vzájomným vzťahom medzi autorom, realitou a dielom, ➤ vysvetliť, že umelecké dielo je subjektívny svet cieľavedome vytvorený autorom podľa jeho vlastných hodnôt a estetického cítenia, ➤ analyzovať známe dielo aspoň z jedného systémového hľadiska (obsah, kompozícia, štylizácia) a vie výsledok prezentovať ako spôsob poznania diela, ➤ konfrontovať svoj systém hodnôt s hodnotami vyplývajúcimi z diela, ➤ zaujať hodnotiaci postoj na základe subjektívneho čitateľského zážitku, ➤ obhájiť v triede svoj názor na základe subjektívnych

2. Lyrická poézia ➤ voľný verš ➤ reflexívna lyrika ➤ duchovná (náboženská) lyrika ➤ impresionizmus, senzualizmus ➤ čistá lyrika ➤ populárna pieseň ➤ zvukomaľba ➤ automatický text ➤ automatický text ➤ asociatívny básnický text ➤ expresívnosť ➤ básnická slovná hračka, eufónia ➤ optická báseň ➤ kaligram 3. Veľká epická próza ➤ reťazový kompozičný postup ➤ reťazový kompozičný postup ➤ lyrizovaná próza ➤ monumentalizácia (osôb, prírodných javov), animizácia zvierat a vecí ➤ idealizácia postáv ➤ personifikácia v próze ➤ retrospektívny kompozičný postup ➤ zobrazenie kompozície diel pomocou plošných modelov	argumentov, ➤ reprodukovať poučku o voľnom verši a uviesť jeho charakteristické znaky, ➤ demonštrovať na konkrétnej básni rozdiely medzi voľným a metricky viazaným veršom, ➤ vysvetliť estetickú pôsobivosť voľného verša a text takejto básne jazykovo správne prečítať, ➤ charakterizovať podstatu reflexívnej, duchovnej a čistej lyriky, ➤ aplikovať uvedené pojmy na lyrickú báseň s týmto zameraním a vysvetliť svoje dôvody, ➤ vysvetliť prekrývanie sa jednotlivých druhov lyriky v konkrétnych dielach, ➤ priradiť známe básne k jednotlivým druhom lyriky, ➤ sformulovať svoj výklad obsahu básne do krátkej písomnej úvahy, ➤ reprodukovať poučku populárnej piesne, ➤ vysvetliť princíp vzniku automatického textu, ktorý chápe ako najkrajnejšiu formu komponovania uvoľnenej básnickej výpovede, ➤ chápať asociatívnosť ako vedomú alebo podvedomú formu radenia jednotlivých segmentov básnickej výpovede, ➤ prečítať text jazykovo správne, výrazne a s osobne podmieneným frázovaním, ➤ vyhľadať niektoré štylistické prostriedky, ktorými básnik vyjadril svoje poslanstvo, ➤ vyjadriť stanovisko k názoru iných na vecnú a hodnotovú stránku básne, ➤ získané poznatky primeraným spôsobom zaznamenať a používať ich pri ďalšej práci alebo odpovedi, ➤ charakterizovať a ovláda klasický päťfázový i reťazový a retrospektívny kompozičný postup, ➤ identifikovať príslušné kompozičné osnovanie v známych prozaických dielach, ➤ vysvetliť rozdiely v dramatickej línii rozprávania pri použití odlišných postupov, ➤ porozumieť estetickému účelu retrospektívy a vie poukázať na jej dôsledky v dramatickosti rozprávania, koncepcii postáv a vo vyústení diela do rozuzlenia (pointy), ➤ zobraziť štruktúru kompozičných usporiadaní a graficky ich zobraziť, ➤ chápať podstatu lyrizácie rozprávania a vie určiť jazykové prostriedky lyrizovanej prózy v texte známeho diela, ➤ porozumieť pojmu idealizácia postáv, dokáže uviesť niektoré prostriedky (opis, dejové situácie) idealizácie postáv v známom diele, ➤ na základe analógie preniesť tieto vedomosti na obraz zvierat a neživej prírody, ➤ definovať pojem personifikácia,
---	--

4. Dramatická literatúra

➤ tragická dráma

- tragédia
- antické divadlo, antická tragédia
- dramatické princípy
- osudovosť

➤ absurdná dráma

- pointa, nonsens, gag
- absurdná dráma
- irónia
- tzv. absurdné anekdoty

5. Súčasná epická próza

- postmoderna
- fantastická a sci-fi próza
- detektívny román

- uplatniť tento pojem pri štylisticko-lexikálnej analýze príslušných textov,
- napísať krátky prírodný opis s prvkami poetizácie,
- zaujať k jeho postavám osobné stanovisko a vysvetliť osudovú vyhranenosť hrdinov diela,
- porozumieť podstate boja medzi dobrom a zlom a dokázať ho aplikovať na dané dielo,
- konfrontovať svoj hodnotový systém s hodnotami a významami obsiahnutými v texte a zaujať kritické alebo sebakritické stanovisko k výsledku tejto kognitívnej operácie,
- reagovať na otázky a kritické poznámky z triedy,
- definovať podstatu a vie reprodukovať definíciu tragédie,
- definovať klasickú kompozičnú osnovu a vie ju aplikovať na známe hry,
- na základe učiteľského výkladu vymenovať základné znaky antického divadla a antickej tragédie,
- reprodukovať na základe učiteľského výkladu dramatické princípy jednoty času, miesta a charakterov postáv,
- v texte divadelnej hry určiť komunikačné formy,
- vysvetliť význam pojmov gag, nonsens, pointa,
- určiť v texte známej hry niektoré miesta logických zlomov a označiť viacvýznamové slová a slovné spojenia, ktoré vytvárajú podstatu nonsensových dialógov,
- pochopiť podstatu absurdnej drámy ako aplikáciu asociatívneho princípu štylizácie textu na divadelný dialog,
- vysvetliť význam pojmu irónia, rozumie funkciu tzv. narážok a vie vystihnúť ich účasť na tvorbe významu,
- pochopiť humornú stránku tzv. absolútnych anekdot, vie určiť jej pointu a dokáže ju prezentovať v triede,
- sformulovať na subjektívnej báze čitateľské/ divácke hodnotenie textu inscenácie absurdnej drámy a posúdiť kvalitu inscenácie a úroveň hereckých výkonov,
- prezentovať svoj čitateľský/divácky zážitok a v prípade inscenácie posúdiť schopnosť hercov stvárniť postavu,
- sa zapojiť do dramatizovaného čítania a jazykovo správne prečítať určený text,
- navrhnúť javiskové stvárnenie zvolenej scény zo známej hry,
- obhájiť svoje stanovisko v triede aj na základe textovej analýzy, v diskusii berie do úvahy aj odlišné stanoviská a snaží sa s nimi vecne aj osobne vyrovnáť,
- pochopiť základné vymedzenie postmoderného prozaického diela, ktoré nezobrazuje realitu v priamočiarom zmysle,
- poukázať na autorove experimenty s epickým časom a priestorom,
- vysvetliť význam pojmov pailmpsest, persifláž a satira a vie identifikovať v texte prvky absurdnosti, satiry a štylistického nonsense,
- vysvetliť pojmy sci-fi a fantastická literatúra a vie vystihnúť rozdiely medzi nimi,
- pochopiť fantastickú literatúru ako kompozičnú aplikáciu ľudovej rozprávky,

7. Všeobecné otázky o literatúre ➤ text ➤ literatúra - vecná literatúra - odborná literatúra - populárno-náučná literatúra ➤ umelecká literatúra ➤ estetický zážitok 8. Dejiny literatúry ➤ grécka a rímska antická literatúra ➤ kresťanská a rytierska literatúra ➤ renesancia ➤ barok ➤ klasicizmus ➤ romantizmus ➤ realizmus ➤ moderna a avantgarda ➤ povojnové obnovenie naratívnej a angažovanej tvorby ➤ absurdná dráma proti totalitnému režimu	➤ porovnať a posúdiť koncepciu postáv ľudovej rozprávky s postavami fantastickej literatúry, ➤ charakterizovať detektívny román ako literárny žáner s tajomstvom a vie identifikovať v diele vnútornú osnovu a vysvetliť špecifickú funkciu zápletky a zauzlenia, ➤ posúdiť ako autor umelecky individualizoval žánrovo štandardizovanú postavu Veľkého detektíva, vybudoval jej vnútorný ľudský profil a zapojil túto postavu do sociálneho kontextu, ➤ uvážiť v rámci interpretácie detektívneho románu zložité etické súvislosti príbehu, vysvetliť autorov postoj k dramatickým stránkam života spoločnosti zobrazených v diele, ➤ verbalizovať svoj čitateľský zážitok, zhodnotiť dielo a obhájiť vlastné stanovisko počas jeho analýzy v triede, ➤ pochopiť dielo na základe všestrannej analýzy, ➤ identifikovať rovinu deja a rovinu významu a ich vzájomnú spojitosť, ➤ zaujať hodnotiaci postoj na základe subjektívneho čitateľského zážitku a v triede dokáže obhajovať svoj názor na základe pocitových argumentov, ➤ prijať aj odlišné/kritické názory iných žiakov v triede a usiluje sa ich akceptovať vo svojom hodnotovom systéme a v sústave vedomostí, ➤ vytvoriť na základe analýzy konkrétnych literárnych javov vecne a jazykovo správne definície literárnych pojmov a dokáže ich porovnať s vedeckými definíciami uvedenými v učebnici alebo dostupnej odbornej literature, ➤ vysvetlí rozdiel medzi vecnou a umeleckou literatúrou, ➤ pochopiť estetický zmysel umenia a umeleckej literatúry, charakterizuje podstatu estetického zážitku, rozumie estetikej a poznávacej funkcii umeleckého diela a vie uplatniť tieto pojmy pri interpretácii akéhokoľvek literárneho diela, ➤ pochopiť a pozná zásady klasifikácie pojmov, vie zaradiť literárne javy do tried na základe určených spoločných resp. rozdielných vlastností a využiť to pri ktoromkoľvek literárnom jave, ktorý sa vytvoril na vyučovaní, ➤ tieto poznatky prezentovať v triede, vie podložiť svoj názor argumentmi a obhájiť ho v diskusii, ➤ vysvetliť hlavné etapy vývoja svetovej a slovenskej literatúry, ➤ vymenovať a charakterizovať špecifické znaky jednotlivých literárnych období, ➤ vysvetliť vplyv spoločenských podmienok na charakter a špecifickosť literatúry daného obdobia, ➤ vymenovať hlavných predstaviteľov slovenskej a svetovej literatúry konkrétného obdobia, priblížiť a charakterizovať diela reprezentujúce danú národnú literatúru, ➤ poukázať na súvislosť obsahu diela s obdobím, v ktorom vzniklo, ➤ svoje poznatky prezentovať v triede, pričom dodržiava etiku a etiketu diskusie,
--	---

9. Aktualizácia učiva – opakovanie a systematizácia učia, exkurzie, besedy a pod.	➤ aplikovať získané poznatky a vedomosti v praxi.
---	---

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

Cudzí jazyk – RUSKÝ JAZYK

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠKVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika, organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	večerná - externá
Ročník	prvý, druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 3 hodiny týždenne, za školský rok 99 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 3 hodiny týždenne, za školský rok 90 vyučovacích hodín.

Charakteristika predmetu:

Obsah výučby ruského jazyka vychádza zo vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ ŠVP 63, 64 Ekonomika, organizácia, obchod a služby I., II. Je zameraný na systematické formovanie, rozvíjanie a sústavné prehľbovanie zručností a vedomostí. Pri používaní a učení sa jazyka sa rozvíjajú všeobecné kompetencie vrátane rečových zručností, komunikačné jazykové kompetencie, komunikačné zručnosti a komunikačné spôsobilosti a funkcie komunikácie. Na tento predmet sú vyčlenené 4 hodiny týždenne v oboch ročníkoch štúdia.

Táto vzdelávacia oblasť sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk vo všeobecnosti je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, je predpokladom na ďalšie vzdelávanie, je znakom národnej a individuálnej identity, prostriedkom komunikácie a profesionálnej realizácie, ako aj prostriedkom na vyjadrenie pocitov a citov. Kvalitná úroveň jazykovej kultúry je základným znakom všeobecnej vyspelosti absolventov stredných škôl.

Základnou charakteristikou uvedenej vzdelávacej oblasti je nielen súhrn jazykových kompetencií, ale rozvíja aj kľúčové kompetencie tak, aby jazyková príprava žiakov efektívne zodpovedala požiadavkám moderného európskeho demokratického občana pripraveného na život v spojenej Európe. Učenie sa jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v jazyku sú dôležité na podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať doma alebo v niektorom z jej členských štátov.

Obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Učivo sa skladá z rečových zručností, ako sú: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, ústny prejav, písomný prejav, z jazykových funkcií: kontaktné, regulačné, hodnotiace a informatívne rečové funkcie, ďalej z jazykových prostriedkov: lexika, morfológia, syntax, výslovnosť a intonácia, grafická stránka a pravopis. Vedomosti a zručnosti, ktoré žiaci získajú pri štúdiu v tomto predmete, sa veľmi významne podieľajú na príprave žiakov na aktívny život v multikultúrnej spoločnosti, vedú žiakov k osvojeniu si praktických rečových zručností cudzieho jazyka ako nástroja dorozumievania v rôznych situáciách každodenného osobného a pracovného života. Vyučovanie nemeckého jazyka pripravuje žiakov k účasti v priamej a nepriamej komunikácii vrátane prístupu k informačným zdrojom a rozširuje ich poznatky o svete. Prispieva k formovaniu osobnosti žiaka, rozvíja ich schopnosti učiť sa po celý život, učí ich byť vnímavými ku kultúre, disponovať schopnosťami, používať rôzne spôsoby dorozumievania s inými kultúrami.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerance, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti komunikácie, aby tieto mohli využiť aj v občianskom živote, hlavne v styku s ruskými hovoriacimi cudzincami tak doma ako aj v zahraničí.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania ruského jazyka majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu ruský jazyk proporcionálne zastúpenie a prepojenie empirického a teoretického poznávania. Výchové a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie

komunikatívne a sociálne interakčné, interpersonálne a intrapersonálne, spôsobilosti tvorivo riešiť problémy, spôsobilosti využívať informačné technológie a spôsobilosti byť demokratickým občanom. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov. Predmet ruský jazyk je veľmi úzko previazaný najmä so slovenským jazykom a v oblasti lexiky takmer so všetkými vyučovacími predmetmi. K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu ruský jazyk patrí aj využívanie IKT, internetu a ďalšej audiovizuálnej techniky.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia vychádza z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Výučba bude prebiehať v odbornej jazykovej učebni.

Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Cieľom vyučovania ruského jazyka je ponúknuť učiacim sa nielen súhrn jazykových kompetencií, ale aj kompetencie všeobecné tak, aby ich jazyková príprava efektívne zodpovedala požiadavkám moderného európskeho demokratického občana pripraveného na život v spojenej Európe. Toto učenie sa podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v ruskom jazyku sú dôležité pre podporu mobility doma i v zahraničí, najmä v rusky hovoriacich krajinách, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z rusky hovoriacich štátov. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie v nemalej miere vytvára podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

Vzdelávanie v cudzom jazyku smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie všetkých žiakov k podpore sebadôvery osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote. Pripravuje žiakov k tomu, aby sa stali zodpovednými občanmi, boli solidárni a otvorení prijímať iné kultúry. Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky sa pri učení sa jazyka a jeho používaní rozvíja celý rad kompetencií. Tie definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojom a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať.

Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učitelia sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a pomáhal v ich riešení prípadne i cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine
- dokázal vymieňať si informácie, nápady, pocity
- lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Vo vzdelávacej oblasti podľa kľúčových jazykových kompetencií, t. j. podľa procesov, ktoré sa nimi rozvíjajú pri vyučovaní sa vychádza z výkonových štandardov, keď absolvent má:

Všeobecné kompetencie

Učitelia sa na úrovni rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- získať uvedomene nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať rečové zručnosti, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii. Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí.

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali v oblasti jazykovej prípravy:

- porozumieť /počúvať, čítať/
- hovoriť / ústna interakcia, samostatný ústny prejav/
- písať

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni B1 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni A2 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortoepická a ortografická).

Učiaci sa na úrovni B1 ovláda jazyk:

- v takom rozsahu, aby sa dohodovil a vedel vyjadriť s použitím osvojenej slovnej zásoby na vymedzené témy týkajúce sa bežného života, aj keď jeho obmedzená slovná zásoba mu príležitostne spôsobuje ťažkosti s formuláciou jeho výpovede, pričom používa opisné jazykové prostriedky,
- v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol opísať nepredvídateľné situácie, vysvetliť hlavné body, myšlienky či problémy so značnou dávkou precíznosti a vyjadriť myšlienky, ktoré sa týkajú aj abstraktných tém, ktoré sú uvedené v učebných osnovách.

Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni B1 má osvojené sociolingvistické kompetencie na úrovni A2 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- správne reagovať v rôznych bežných spoločenských komunikačných situáciách,
- dodržiavať konvencie slušnosti (vyjadrenie záujmu o druhého, výmena názorov a informácií, vyjadrenie obdivu, srdečnosti, pohostinnosti; vyjadrenie poľutovania, ospravedlnenia a vďaky; vyhýbanie sa priamym príkazom),
- používať základné bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,
- uvedomovať si rozdiely v rôznych formách prejavu (formálneho, neformálneho).

Učiaci sa dokáže uplatňovať širokú škálu jazykových funkcií, používajúc bežné prostriedky neutrálneho štýlu. Uvedomuje si konvencie slušnosti a podľa nich aj koná.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni B1 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni A2 a ďalej si ich rozvíja tak, aby sa dokázal vyjadriť:

- v súlade s požadovanou stratégiou (zámer, téma, následnosť, príčina, kohézia, koherencia, štýl, register, rétorika),
- funkčne využíval jazykové prostriedky na získavanie informácií, vyjadrenie postojov (súhlas, nesúhlas), modality (povinnosť, schopnosť), vôle (túžby, zámery), emócií (radosť, uspokojenie, nevôľa, záujem, prekvapenie, strach), etických zásad (ospravedlnenie, ľútosť, poľutovanie, súhlas, nesúhlas, pozdravenie, žiadosť, odmietnutie),
- pri interakcii (výmena informácií) alebo transmisii (sprostredkovanie informácií).

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa rozumie krátkym jednoduchým monologickým, dialogickým a kombinovaným ústnym prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v štandardnom jazyku a primeranom hovorovom tempe reči.

Učiaci sa na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal porozumieť :

- prejavu ako celku, téme a hlavnej myšlienke,
- špecifické informácie a dokázal zachytiť logickú štruktúru textu, vedel rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich,
- jednoduchým rečovým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady) prednesenom v primeranom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku,
- autentické dialógy na bežné témy, napr. telefonický rozhovor, interview,
- prejavy naratívneho charakteru, napr. zážitok, príbeh,
- podstatné informácie v jednoduchých prednáškach, referátoch, diskusiách, ak mu je tematika známa, a ak sú prednesené v primeranom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku,
- základné informácie z rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči.

Čítanie s porozumením

Učiaci sa porozumie jednoduchým textom informatívneho a faktografického charakteru, primerane náročným textom s tematikou každodenného života a jednoduchším beletrizovaným textom. Učiaci sa na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- získať informácie z jednoduchších textov,
- po príprave čítať plynulo a nahlas texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jazykovej úrovni a skúsenostiam učiacich sa,
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,
- odhadnúť význam neznámych slov v náročnejšom texte a pružne meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- rozumieť korešpondencii: úradnému a súkromnému listu, pohľadnici, telegramu, e-mailu,
- čítať a porozumieť rôzne texty informatívneho charakteru,
- rozumieť jednoduchým textom z masovokomunikačných prostriedkov, v ktorých vie pochopiť hlavnú myšlienku,
- porozumieť obsahu jednoduchšieho autentického textu.

Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni B1 dokáže napísať jednoduchý súvislý prejav na témy z každodenného života a dokáže vyjadriť svoje postoje, pocity a dojmy. Vie správne používať základné lexikálne, gramatické, syntaktické a stylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave.

Správne používa kompozičné postupy s ohľadom na obsah a adresáta písomného prejavu, ako aj s ohľadom na slohový útvar. Učiaci sa na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal zrozumiteľne, v súlade s pravopisnými normami a stylisticky vhodne:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, udalosť,
- napísať jednoduchší súkromný list,
- napísať obsahovo a jazykovo jednoduchý úradný list: žiadosť, inzerát a odpoveď naň,
- napísať jednoduchý životopis,
- napísať príbeh, rozprávanie,
- napísať krátky súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa vie jazykovo správne a primerane reagovať v bežných životných situáciách. Dokáže bezprostredne nadviazať rozhovor na témy z každodenného života. Učiaci sa na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- reagovať na podnety v rôznych komunikačných situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- začať, udržiavať a ukončiť rozhovor,
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch,
- interpretovať a odovzdávať informácie.

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa vie súvislo a s využitím jednoduchších jazykových prostriedkov hovoriť o svojich skúsenostiach, pocitoch, zážitkoch. Vie odôvodniť a vysvetliť svoj názor. Dokáže porozprávať jednoduchý príbeh a prerozprávať obsah prečítaného alebo vypočutého textu a vyjadriť svoj postoj. Učiaci sa na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- vyjadrovať sa jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii a k témam z bežného života,
- opísať osoby, predmety, činnosti a udalosti,
- opísať obrázky, mapy, jednoduchšie grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor na ne,
- interpretovať a odovzdávať informácie,
- dokáže tvoriť jednoduché príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy).

Poznatky o krajinách študovaného jazyka

Vzdelávanie má poskytovať žiakom poznatky všeobecného a odborného charakteru k lepšiemu poznaniu krajiny príslušnej jazykovej oblasti, jej kultúry, tradícií a spoločenských udalostí. Žiaci získajú informácie o sociokultúrnom prostredí v porovnaní so Slovenskou republikou. Prehľad spôsobilostí a funkcií komunikácie pre ruský jazyk.

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť, Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas / nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, poťažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť Zakázať Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybniť zákaz Vyhrážať sa, Sľúbiť

12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť, obvinieť sa, priznať sa Ospravedlniť sa Odmietnuť obvinenie Vyčítať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodať odvalu/Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/nieкого Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol Pripomenúť Kondolovať Gratulovať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť nieкого Predstaviť sa Reagovať na predstavenie nieкого Privítať Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	Korešpondovať Začať list Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor
20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Začať rozhovor, ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili, zabrániť niekomu v rozhovore
24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať niečo	Rozprávať príbeh Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku

Spôsobilosti	Úroveň A2
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	

2. Vypočítať si a podať informácie
3. Vybrať si z ponúkaných možností
4. Vyjadriť svoj názor
5. Vyjadriť svoju vôľu
6. Vyjadriť svoju schopnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
17. Reagovať pri prvom stretnutí
18. Korešpondovať
19. Telefonovať
20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým
24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené
25. Porozprávať niečo

Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie žiakov je založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia vychádza z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Základným pedagogickým dokumentom pri hodnotení je vzdelávací štandard z cudzích jazykov, ktorý vymedzuje základné požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov, ktoré majú vedieť preukázať na konci štúdia. Hodnotenie žiaka sa vykonáva známku 1 – 5 v súlade s hodnotením podľa Metodického pokynu č.21/2011-R čl.7, pričom sa kladie dôraz na to, že žiak má právo dozvedieť sa:

- čo a ako sa bude hodnotiť,
- objektívny výsledok každého svojho hodnotenia.

Hodnotenie žiaka slúži ako spätná väzba, má ho stimulovať a vychovávať. Kladie sa dôraz na sebahodnotenie žiaka. Pri hodnotení integrovaných žiakov sa postupuje podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga pričom sa rešpektuje druh a stupeň poruchy žiaka.

Prípravu didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie realizujú vyučujúci.

Stratégia vyučovania:

Vyučovacím predmetom ruský jazyk umožňujeme rozvoj výchovných spôsobilostí, ktoré žiakom umožňujú v rámci:

sociálnych interakčných spôsobilostí:

- sprostredkovať, získavať informácie vhodným spôsobom (video, text, nahrávka, graf, internet),
- kriticky hodnotiť informácie,
- vyjadriť svoj názor, pociť, verbálne, neverbálne.

interpersonálnych spôsobilostí:

- rozvíjať prácu v skupine v družnej a priateľskej atmosfére,
- osvojiť si pociť zodpovednosti za seba a pracovnú skupinu,
- hodnotiť a rešpektovať svoju prácu a prácu iných.

spôsobilostí využívania informačných technológií:

- získavať informácie v cudzom jazyku,
- zhromažďovať, triediť, využívať informácie z cudzieho jazyka, ktoré by prispeli k odbornému rastu žiaka v danom odbore.

spôsobilostí byť demokratickým občanom:

- byť tolerantným a humánnym človekom v každom spoločenskom zriadení,
- mať úctu k výtvoru materiálnym i duchovným každého národa.

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

1.ročník:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1 Predstavovanie sa 2 Doma 3 Návšteva 4 Naša ulica 5 Hodina ruštiny 6 Dom, byt 7 Rodina 1 8 Rodina 2 9 Obchod a stravovanie 10 Odievanie, móda 11 V knižnici 12 Na návšteve 13 Šport 14 Divadlo 15 Počasie 16 Zdravie 17 Vzdelanie 18 Budúca profesia 19 Opis mesta 20 Doprava 21 Univerzita 22 Opis človeka Konverzačné témy	Informačno-receptívna - výklad Reprodukčná - riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Demonštračné - opis obrazového materiálu	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca vo dvojiciach Práca s učebnicou a pracovným zošitom Opis obrázkov Práca so slovníkom Posluch s porozumením Čítanie s porozumením Práca s počítačom Vyplňovanie formulárov Práca s internetom Práca s interaktívnou tabuľou Nácvik dialógov, piesne Prednes textu Nácvik kreatívneho písania Písanie na diktát Slovné hry

2.ročník:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1 – Rusko 2 – Tradície a sviatky 3- História vedy 4 – Hudba a skladatelia 5 – História Ruska I. 6 – História Ruska II. 7 – Cestovanie 8 –Ruské múzeá 9 – Ruské umenie 10 – Ruská literatúra Testovania písania Testovanie jazykových zručností Konverzačné tém	Informačno-receptívna - výklad Reprodukčná - riadený rozhovor Heuristická-rozhovor, riešenie úloh Demonštračné - opis obrazového materiálu	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou a pracovným zošitom Opis obrázkov Práca so slovníkom Posluch s porozumením Čítanie s porozumením Práca s počítačom Vyplňovanie formulárov Práca s internetom Nácvik dialógov Nácvik kreatívneho písania Písanie na diktát Slovné hry

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využívame tieto učebné zdroje:

Dekanová, E.-Ondrejčeková, E.: Ruština, Učebnica a cvičebnica-intenzívny kurz, Enigma 2006
PC-program, metodická príručka k učebnici ruštiny Klass!

Obsahový a výkonový standard:

Obsah učiva je zameraný na témy, ktoré sa orientujú na jednoduché požiadavky všedného dňa, pričom v popredí je najmä ústna komunikácia. Z toho vyplýva, že sú to predovšetkým situačne orientované témy, ktoré je možné preberať a stvárať vo forme každodenných situácií a všedných dialógov, zaradením krátkych a jednoduchých textov na čítanie a počúvanie a jednoduchých písomných aktivít k preberaným témam, prípadne k témam podľa vlastného záujmu. Cieľom tejto tematickej prípravy je naučiť žiakov viesť jednoduché rozhovory s rusky hovoriacim partnerom na témy, o ktorých sa viac menej každodenne hovorí. S tým sa spája v receptívnej oblasti schopnosť porozumieť aspoň v podstatných rysoch obsah mediálnych produktov v rámci preberaných tém. Tematicky orientované vyučovanie dáva žiakovi okrem toho možnosť konfrontácie s vlastnými zážitkami a skúsenosťami a sociálno-kultúrnym zázemím svojej krajiny a rusky hovoriacich krajín.

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje, rodina - vzťahy v rodine, národnosť/štátna príslušnosť, tlačivá/dokumenty, vzťahy medzi ľuďmi, náboženstvo

Domov a bývanie

Môj dom/byt, zariadenie bytu, domov a jeho okolie, bývanie v meste a na dedine, spoločnosť a životné prostredie, spoločnosť a jej životný štýl

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Ľudské telo, fyzické charakteristiky, charakterové vlastnosti človeka, choroby a nehody, hygiena a starostlivosť o telo, zdravý spôsob života, nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Doprava a cestovanie

Dopravné prostriedky, osobná doprava, príprava na cestu a cestovanie, turistika a cestovný ruch, problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca

Škola a jej zariadenie, učebné predmety, pracovné činnosti a profesie, školský systém celoživotné vzdelávanie, pracovné podmienky

Človek a príroda

Zvieratá/fauna, počasie, rastliny/flóra, klíma, človek a jeho životné prostredie, príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby

Záľuby, knihy a čítanie, rozhlas, televízia a internet, výstavy a veľtrhy, kultúra a jej vplyv na človeka, umenie a rozvoj osobnosti

Stravovanie

Stravovacie návyky, mäso a mäsové výrobky, zelenina a ovocie, nápoje, cestoviny a múčne výrobky, mliečne výrobky, stravovacie zariadenia, príprava jedál, kultúra stolovania, zdravá výživa

Multikultúrna spoločnosť

Cudzie jazyky, rodinné sviatky, cudzojazyčná komunikácia, štátne a cirkevné sviatky, zvyky a tradície v rôznych krajinách, zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Oblekanie a móda

Základné druhy oblečenia, odevné doplnky, výber oblečenia na rôzne príležitosti, druhy a vzory odevných materiálov, móda a jej trendy

Šport

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne, športové disciplíny, význam športu pre rozvoj osobnosti, nové trendy v športe, fair play športového zápolenia

Obchod a služby

Nákupné zariadenia, pošta a telekomunikácie, druhy a spôsoby nákupu a platenia, hotely a hotelové služby, centrá krásy a zdravia (kaderníctva, fitness, ...), kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta

Krajiny a svetadiely, moja krajina a moje mesto, geografický opis krajiny, kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie

Druhy umenia, kultúra a jej formy, umenie – spoločnosť – kultúra

Človek a spoločnosť; komunikácia

Jazyk ako dorozumievací prostriedok, formy komunikácie, kultúra komunikácie

Zamestnanie

Pracovné pomery a kariéra, platové ohodnotenie, nezamestnanosť

Vzťahy medzi ľuďmi

Medziľudské vzťahy v rodine, škole, generačné a susedské, priateľstvo a láska, hodnotový systém, postoje, stretnutia a oslavy, spoločenské problémy

Vedecko-technický rozvoj

Život kedysi a dnes, výdobytky vedy a techniky, životná úroveň, prístroje v domácnosti, objavy a vynálezy techniky, veda a technika v službách človeka, elektronika, informatika

Masmédiá

Typy masovokomunikačných prostriedkov, ich využitie, výhody a nevýhody, tlač, noviny, časopisy, rubriky, rozhlas, televízia, obľúbené programy

Mládež a jej svet

Charakteristika mladých, zovňajšok, móda, vlastnosti, záujmy, postavenie mladých v spoločnosti, práva a povinnosti, možnosti štúdia a práce

Kniha – priateľ človeka

Knihy, výber, čítanie, obľúbení autori a žánre, život a dielo rusky píšuceho spisovateľa

Vzory a ideály

Pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, ideálny človek, kritéria hodnôt, človek, ktorého si vážim, skutoční a literárni hrdinovia

Vybraná povinná lexika pre komunikačnú úroveň A2

Témy/Všeobecne/ Podtémy	Úroveň A1	Úroveň A2
Rodina a spoločnosť - Osobné údaje - Rodina - vzťahy v rodine - Národnosť/štátna príslušnosť - Tlačivá/dokumenty - Vzťahy medzi ľuďmi - Náboženstvo	Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine имя, фамилия, девочка, семья, папа, мама, ребёнок, дети, сын, дочка, бабушка, дедушка, внук, внучка, дядя, тётя, двоюродный брат, двоюродная сестра, жить, работать, профессия, инженер, врач, медсестра, водитель, официант, официантка, служащий, служащая, предприниматель, предпринимательница, экономист, звать, меня зовут, представить, познакомиться, познакомиться, подруга, друг, любить, отдыхать, играть, должен, должна, должны, помогать, надо, мыть, посуда, вытирать, поливать, пыль, выносить, мусор	A1 + Нáродносť/штáтна пріслушносť Тlačівá/документы русский, русская, русские, словак, словачка, словаки, имя, отчество, родиться, в 1978 году, 12.12. 1978 года, гражданин, гражданка, граждане, анкета, паспорт, заграничный паспорт (загранпаспорт), свидетельство о рождении, заполнить, замужем, не замужем, жениться, женат, не женат
Domov a bývanie - Môj dom/byt - Zariadenie bytu - Domov a jeho okolie - Bývanie v meste a na dedine - Spoločnosť a životné prostredie -Spoločnosť a jej životný štýl	Мôj dom/byt Зари́адение быту город, деревня, жить, дом, этаж, подъезд, лифт, комната, квартира, однокомнатная, двухкомнатная, трёхкомнатная, четырёхкомнатная, большая, маленькая, светлая, тёмная, уютная, большая, высокий, низкий, гостиная, детская, кабинет, спальня, кухня, ванная, туалет, балкон, лоджия, гардероб, помещение, прихожая, коридор, кровать, диван, кресло, удобный, ковер, телевизор, стенка, лампа, плита (газовая, электрическая), посуда, стакан, убирать, спать, между, посреди, перед, за, под, над, далеко, недалеко, близко, электроприборы, холодильник, морозильник, стиральная машина, микроволновая печь, пылесос,	A1+ Domov a jeho okolie Бýвание в мeсте а на дeдинe дом, частный, собственный, вилла, коттедж, панельный, кирпичный, многоквартирный, высотный, окрестность, зелень, переехать, удобство, вид, доволен, планировка, смежный, отдельный, выходить, сдавать, необходимый, мусорное ведро, чистить, пылесосить, убирать/убрать, стирать/выстирать, гладить, сковородка, устраивать, снять/снимать, объявление, новоселье, обмен, обменять, поменять, разменять, расположен, -а, -о, -ы, около, посредине, возле, лежать, стелить/постелить, просторный, слева, справа, снимать квартиру, наводить/навести порядок,

	утию, видеоманитофон, музыкальный центр, мебель, висеть, настольная, ночная лампа, занавеска, бельё (постельное)	огород, сад, сажать, разводить.
L'udské telo, starostlivosť o zdravie -L'udské telo - Fyzické charakteristiky - Charakterové vlastnosti človeka - Choroby a nehody - Hygiena a starostlivosť o telo - Zdravý spôsob života - Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie	L'udské telo Fyzické charakteristiky характер, темперамент, сангвиник, холерик, меланхолик, флегматик, дружелюбный, скучать, жизнерадостный, преодолевать, отзывчивый, врожденный, нервный, система, человек (люди), голова, волосы (короткие, длинные, светлые, тёмные, каштановые, рыжие), блондин, блондинка, брюнет, брюнетка, лицо (круглое, продолговатое, смуглое, бледное, доброе, злое, в веснушках), нос (курносый, длинный, маленький, орлиный, картошкой), рот, губы, уши (уши), глаз (-а) голубые, синие, карие, чёрные, шея, язык, зуб, щека, горло, ноги, желудок, сердце, лёгкие, борода, усы, плечо, туловище, грудь, живот, спина, рука, нога, палец, возраст, юноша, молодой, пожилой, старый, мужчина, старик, девушка, женщина, старуха, рост, средний, высокий, низкий	A1+ Charakterové vlastnosti človeka Choroby a nehody уравновешенный, возбуждаться, успокаиваться, общительный, жестиковать, вспыльчивый, удача, добиться, легкоранимый, обдумать, упрямый, поведение, раздражительный, подражать, трудность, одиночество, нерешительный, робкий, смелый, трусливый, честный, нечестный, веселый, грустный, температура, градусник (термометр), повыситься, понизиться, болеть/ заболеть чем? ангиной, гриппом, болит (болят) что? болезнь, заболевание, воспаление лёгких, туберкулез, простуда, насморк, перелом, головная боль, состояние здоровья, участковый врач, педиатр, терапевт, дантист, глазной врач (окулист), регистратура, участковый врач, жаловаться, беспокоить, простудиться, дышать, дыхание, осмотреть, медицинский осмотр, проверить, рентген, направление, перелом, выздоравливать/выздороветь, зрение, близорукость, близорукий, машина скорой помощи, вызвать, сделать укол, кровь, сдать кровь на анализ
Doprava a cestovanie - Dopravné prostriedky - Osobná doprava - Príprava na cestu a cestovanie - Turistika a cestovný ruch - Problémy cestných, železničných a leteckých sietí	Dopravné prostriedky транспорт, городской, трамвай, троллейбус, автобус, машина, автомобиль, такси, метро, водитель, таксист, пассажир, самолёт, аэропорт, вокзал, расписание поездов, идти, ходить, ехать, ездить, пешком, пройти, проехать, перейти, перекрёсток, переход, светофор, осторожно, свет, билет, пластиковая карта, компостер, турникет, остановка, стоянка такси, станция, войти, входить, выйти, выходить, спуститься, подняться, номер, посетить, пешеход, железная дорога, поезд, скорый, пригородный,	A1+ Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie отпуск, путешествие, путешествовать, посетить, поехать, побывать, отдыхать/отдохнуть, во время каникул, турист, туристическое агентство (турагентство), путёвка, путеводитель, проводник (-ница), приземлиться, рекомендовать, остановиться, электричка, вагон
Vzdelávanie a práca - Škola a jej zariadenie - Učebné predmety - Pracovné činnosti a profesie - Školský systém - Celoživotné vzdelávanie - Pracovné podmienky	Škola a jej zariadenie Učebné predmety школа, класс, парта, доска, стул, стол, шкаф, полка, окно, дверь, стенгазета, школьные принадлежности, тетрадь, учебник, ручка, пенал, карандаш (простой, цветной), дневник, классный журнал, резинка, линейка, портфель,	A1+ Pracovné činnosti a profesie работать, преподавать, преподаватель, преподавательница, директор, завуч, завхоз, посещать, сдавать/сдать, экзамен, поступать/поступить, закончить, успеваемость, сочинение, изучать, беседовать, задавать, отвечать,

	рюкзак, фломастер, мел, губка, тряпка, ученик, ученица, ученики, школьник, школьница, школьницы, одноклассник, предмет, урок, занятие, перемена (большая, маленькая), отметка, оценка, диктант, контрольная работа, отличник, хорошист, троечник, двоечник, второгодник, учебный год, четверть, полугодие, каникулы, дежурный, расписание уроков, родной язык, иностранный язык, русский язык, словацкий язык, литература, английский язык, немецкий язык, математика, физика, история, география, обществоведение, биология, химия, физкультура, информатика, сочинение, пение, рисование, физкультурный зал, раздевалка, учительская, учить, учиться, писать, читать, изучать, говорить, сказать, рассказать, рассказывать, слушать, смотреть, отвечать, ответить, считать, переводить,	списывать факультатив, образование, среднее, высшее, будущее, настоящее, престижный, влиять, выбор, заработная плата (зарплата), маляр, визажист, токарь, столяр, электромонтер, машинист, парикмахер, авторитет, пользоваться авторитетом, университет, певец, певица, строитель, балерина, специальность, менеджер, программист, кассир, фермер кружок, стихотворение, кабинет, перевести, знать, открыть, закрыть, встать, вставать, класть, положить, взять, брать, поднять, поднимать, рисовать, стирать, стереть, присутствовать, отсутствовать, преподавать, строгий, любимый, справедливый, хороший, интересный, пример, образец, цвет, красный, синий, чёрный, белый, зелёный, коричневый, оранжевый, розовый, фиолетовый
6 Človek a príroda - Zvieratá/fauna - Počasie - Rastliny/flóra - Klíma - Človek a jeho životné prostredie - Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia	Zvieratá/ rastliny Počasie домашние животные, гулять, кормить, собака, порода, дворняжка, породистая, шерсть, морда, хвост, лапа, вид,, кошка, корова, лошадь, коза, овца, кролик, свинья, домашняя птица, курица (куры), гусь, утка, индюк, дикие животные, зоопарк, волк, лиса, олень, кабан, горный козёл, птицы: орел, сокол, воробей, ворона, синица, летать, улетать, прилетать, погода, хорошая, плохая, прекрасная, чудесная, пасмурная, ненастная, холодная, морозная, переменная, облачный, жаркий, туман, дождливый, ветреный, безветренный, светит	A1+ Životné prostredie цветок, роза, тюльпан, пеларгония, подснежник, фиалка, дерево, фруктовые деревья, яблоня, груша, вишня, черешня, лиственные деревья, хвойные, береза, дуб, тополь, ольха, ель, сосна, пихта, лес (смешанный, хвойный), выращивать/вырастить, ботанический сад, сажать, пшеница, рожь, кукуруза солнце, идёт дождь, дует ветер, слабый, сильный, умеренный, осадки, молния сверкает, гром гремит, градус, термометр, мороз, жара, природа, времена года, весна, лето, осень, зима
7 Voľný čas a záľuby - Záľuby - Knihy a čítanie - Rozhlas, televízia a internet - Výstavy a veľtrhy - Kultúra a jej vplyv na človeka - Umenie a rozvoj osobnosti	Záľuby свободное время, увлечение, хобби, кататься на санках, на коньках, на лыжах, на велосипеде, на лодке, на роликовых коньках, играть в футбол, лепить снежную бабу, играть в снежки, купаться, загорать на солнце, кино, фильм, книга, радио, музыка, популярная, классическая, собирать, коллекционировать, коллекция, салфетка, открытка, наклейка, марка, плакат, значок, этикетка, монета, фотография, играть на компьютере, танцевать, заниматься, музыкальный инструмент, гитара, скрипка, рояль (фортепьяно), труба, флейта,	A1+ Knihy a čítanie Rozhlas, televízia a internet художественная, литература, рассказ, сказка, писатель, писательница, печатать, , произведение, повесть, новелла, роман, фельетон, лауреат, премия (Нобелевская, Оскар), всемирно известный, знаменитый, выдающийся, нравиться/понравиться, музыка, популярная, классическая, оркестр, дирижёр, композитор, певец, музыкант, поп-группа, солист, балет, опера, оперетта, мюзикл, песня, романс, посещать/посетить, средства массовой информации, пресса/печать, газета (ежедневная), еженедельная

	аккордеон, компакт-диск, журнал, петь, исполнять, интересоваться (-ся), записать (-ся), записывать, путешествовать, отдыхать, летний детский лагерь, палатка, костёр, поездка кинофестиваль, художественный, документальный, приключенческий, исторический, кинокомедия, фильм ужасов, детективный, фантастика, вестерн, боевик, интернет, электронная почта	ежемесячная подписаться/подписываться, вчерашний, сегодняшний, журнал, радиовещание, радиостанция, передавать/передать, радиопередача, телевидение, программа, телеканал, новость, известие, телеведущий, , молодёжный, музыкальный, спортивный, научно-популярный, экран, цветной, черно-белый, сеанс, утренний, вечерний, снять/снимать, фильм, развлекательный, афиша, трагедия, комедия, кинорежиссёр, кинооператор, киностудия,
Stravovanie - Stravovacie návyky - Mäso a mäsové výrobky - Zelenina a ovocie - Nápoje - Cestoviny a múčne výrobky - Mliečne výrobky - Stravovacie zariadenia - Príprava jedál - Kultúra stolovania - Zdravá výživa	Stravovacie návyky Mäso a mäsové výrobky Zelenina a ovocie , Nápoje меню, закуска, холодный, горячий, завтрак, обед, ужин, первое, второе, третье, мясо: говяжье (говядина), свиное (свинина), баранина, сахар, шоколад, фрукты, яблоки, груши, сливы, лимон, банан, арбуз, черника, земляника, овощи: картошка, капуста, морковка, перец, помидор, свёкла, петрушка, укроп, салат, перец, огурец; напитки: чай, какао;	A1+ Cestoviny a múčne výrobky Mliečne výrobky хлеб, булочка, рожок, мучное блюдо, тесто, пирог, пирожок, пирожное, торт, вермишель, макароны, спагетти, пельмени, сметана, сливки, взбитые сливки, йогурт, сыр, творог, молоко, масло, кефир конфета, суп, овощной, мясной, куриный, борщ, рецепт, сок, фруктовая вода, минеральная вода, пепси-кола, ветчина, колбаса, сыр, котлеты, жареный, варёный, печёный, мороженое, рис, тарелка, глубокая, мелкая, чашка, вилка, нож, ложка, столовая, чайная, кофейная, кастрюля, чайник, есть, пить cuillère, serviette
Multikultúrna spoločnosť - Cudzie jazyky - Rodinné sviatky - Cudzojazyčná komunikácia - Štátne a cirkevné sviatky - Zvyky a tradície v rôznych krajinách - Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií	Cudzie jazyky Rodinné sviatky язык, родной, чужой, словацкий, русский, английский, немецкий поздравлять, праздник, семейный, праздновать, день рождения, именины, дарить, подарок, гость, хозяин, хозяйка, хозяева, домохозяйка, гостеприимный, Добро пожаловать День Независимости День защитника отечества	A1+ Cudzojazyčná komunikácia Štátne a cirkevné sviatky иностранец, иностранные языки, славяне, славянский, чешский, польский, французский, испанский, итальянский, венгерский, немецкий, Новый год, День Конституции, Сочельник., Рождество, Масленица, Страстная пятница, Пасха, канун
Obliekanie a móda - Základné druhy oblečenia - Odevné doplnky - Výber oblečenia na rôzne príležitosti - Druhy a vzory odevných materiálov - Móda a jej trendy	Základné druhy oblečenia одежда, пальто, плащ, шуба, платье, блузка, брюки, джинсы, юбка, платье, рубашка, комбинезон, джемпер, свитер, куртка, сарафан, купальник плавки, костюм пиджак, жилет, носки, чулки, колготки, гольфы, сапоги, ботинки, туфли, сандалии, кроссовки, кеды, тапочки, босоножки, кофта, пуловер, шарф, варежки, перчатки, носить, надевать, одевать, одеваться, размер, мне	A1+ Odevné doplnky головные уборы, фуражка, кепка, шапка (меховая, вязаная), панамы, бейсболка, берет, , галстук, халат, пижама, трусы, жакет, бюстгальтер, комбинация, валенки, аксессуары, перчатки, зонт, пояс, ремень, сумка, галстук, украшения, браслет, серьги, кольцо, перстень, кулон, брошь, цепочка, бусы, бижутерия, одеваться модно, со вкусом идёт это платье (не идёт)
Šport - Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne	Футбол, баскетбол, волейбол, хоккей, слалом, гандбол, фигурное катание, гимнастика, плавание, биатлон,	Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne прыжок (тройной), метать, метание, диск,

- Športové disciplíny - Význam športu pre rozvoj osobnosti - Nové trendy v športe - Fair play športového zápolenia	бобслей, теннис, настольный теннис, бокс, лёгкая атлетика, соревнование, бегать/бежать, гребля, прыгать,	копье, толкать, толкание, ядро, конный, верховая езда, проходить/пройти, гимнаст, чемпион (-ка), пятиборье, пятиборец, дзюдо, борец, велоспорт, фехтование, парусный спорт, победа, победитель, побеждать/победить, заниматься чем?
Obchod a služby - Nákupné zariadenia - Pošta a telekomunikácie - Druhy a spôsoby nákupu a platenia - Hotely a hotelové služby - Centrá krásy a zdravia (kaderníctva, fitness, ...) - Kultúra nakupovania a služieb	исправлять/исправить, ремонт обуви, сапожник, ремонт часов, часовщик, срочный, химчистка, пункт обмена валюты, телеателье, фотоателье, прачечная, отдать/сдать, почта, письмо, телеграмма, отправлять/отправить, получать/получить, звонить/позвонить, мобильный телефон, кабельное телевидение	Nákupné zariadenia Pošta a telekomunikácie торговый центр, самообслуживание, отдел (мясной, хлебный, овощной, кондитерский, мебельный, обувной), кассир, крупный, услуга, бюро услуг, коммунальные услуги, ремонт, отремонтировать/отремонтировать, чинить/починить,
Krajiny, mestá a miesta - Krajiny a svetadiely - Moja krajina a moje mesto - Geografický opis krajiny - Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest	далеко, близко, недалеко от, показать, центральный, памятник, парк, завод, фабрика, осмотр, курортный городок, федерация, федеративный, государственный, флаг, гимн, герб, протянуться, положение, географический, город-миллионер, автономный, многочисленный, граница, граничить, округ, зона, побережье, заходить, явление, город-порт, портовый, крепость, бастион, традиция, фонтан, древний, монастырь, битва, торговля, торговый, путь, военный, флот, князь, княжество, нашествие, разрушать/разрушить, восстанавливать/восстановить, архитектор, награда, палата, значение, движение, северное сияние, в честь, император, дворянин	Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Европа, Азия, Америка (Северная, Южная), Австралия, государство, страна, край, озеро, река, море, океан, Атлантический, Северный Ледовитый, Тихий, Индийский, омывать, возвышенность, равнина, низменность, остров, полуостров, полюс (Северный, Южный), город, улица, площадь, столица, здание, кинотеатр, житель, старинный, современный, башня, цирк, музей, находится,
Kultúra a umenie - Druhy umenia - Kultúra a jej formy - Umenie – spoločnosť – kultúra	кинематограф, живопись, музыка, литература, музыка, театр, художник, живописец, жанр, пейзаж, портрет, натюрморт, бытовой, исторический, батальный, мольберт, драматический, миниатюра, любительский,	Druhy umenia Kultúra a jej formy цирк, экспозиция, оформлять, статуя, статуэтка, прикладное, изобразительное, музыкальное, скульптура, мозаика, проект, репродукция, графика, зодчий, реставратор, реставрировать, украшать, архитектура, зодчество, писать, резать, лепить, творить, создавать/создать
Druhy umenia Kultúra a jej formy	кинематограф, живопись, музыка, литература, музыка, театр, художник, живописец, жанр, пейзаж, портрет, натюрморт, бытовой, исторический, батальный, мольберт, драматический, миниатюра, любительский,	цирк, экспозиция, оформлять, статуя, статуэтка, прикладное, изобразительное, музыкальное, скульптура, мозаика, проект, репродукция, графика, зодчий, реставратор, реставрировать, украшать, архитектура, зодчество, писать, резать, лепить, творить,

		создавать/создать
Mládež a jej svet - Aktivita mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy - Predstavy mládeže o svete	объединяться, подрабатывать, знак, водительские права, стажировка, тусовки, пирсинг, бейсбол, татуировка, скейт, ролики, роллеры, сноуборд, панк, панки, металл,	Aktivita mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi металлисты, путешествовать, скинхэды, скачать, ноутбуки, чат, sms-сообщение, камуфляжный, причёска, толпа, максимализм, компания, собственный, рэперы, хиппи, байкеры
Zamestnanie - Pracovné pomery a kariéra - Platové ohodnotenie - Nezamestnanosť	предприятие, офис, фирма, общество, страховое общество, частное предприятие, торговое предприятие, компания, менеджмент, центр, агентство, турагентство, институт, бюро, отдел, банк, ферма, кооператив, работник, директор, заместитель, менеджер, начальник, заведующий, сотрудник, токарь,	Pracovné pomery a kariéra слесарь, банкир, коммерсант, изобретатель, бизнесмен, руководить, сотрудничать, поступить, подать заявление, принять, уволить, снять, назначить, должность, умственный труд, физический труд, выпускник, интенсивный, поступить, перспективный, напряжённый, делать карьеру, карьерный рост, продвигаться по службе

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

Cudzí jazyk - ANGLICKÝ JAZYK

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	externá - večerná
Ročník	prvý, druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 3 hodiny týždenne, za školský rok 99 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 3 hodiny týždenne, za školský rok 90 vyučovacích hodín.

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Predmet anglický jazyk sa vyučuje podľa Spoločného Európskeho referenčného rámca pre cudzie jazyky, cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov anglického jazyka pre úroveň B1 a profilu absolventa.

Obsahom výučby anglického jazyka je formovanie, rozvíjanie a sústavné prehľbovanie vedomostí a zručností zameraných na:

- formovanie rečových zručností potrebných v ústnom a písomnom prejave
 - rozvíjanie schopností potrebných na komunikáciu v bežných situáciách, ktorých cieľom je jazyková správnosť a plynulosť
 - správne reagovanie v rôznych spoločenských situáciách
 - rozvíjanie slovnej zásoby, gramatiky, zvukovej a grafickej sústavy jazyka
 - získavanie informácií z rôznych oblastí života v anglicky hovoriacich krajinách
 - vedomostí o rozdieloch medzi zvyklosťami
 - rozvoj schopností uvedomovať si rozdiely medzi zvyklosťami v anglicky hovoriacich krajinách a zvyklosťami vo vlastnej krajine
- Získané vedomosti a zručnosti majú žiaci aplikovať na rozšírenie o odbornú terminológiu v súlade s odborným profilom absolventa.

Ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Základným cieľom výučby anglického jazyka je:

- na základe osvojenej slovnej zásoby a gramatiky postupne u žiakov rozvíjať všetky štyri rečové zručnosti:

- ústny prejav
- čítanie s porozumením
- počúvanie
- písomný prejav

- posilňovať cieľavedomosť, systematickosť a vytrvalosť v štúdiu cudzieho jazyka
- osvojiť si tvorivý prístup k riešeniu úloh a rozvíjať vlastné kritické myslenie
- naučiť žiakov hľadať si vlastné formy osvojovania a upevňovania si učiva, vnímať vzdelávanie ako celoživotný proces
- prehľbovať vzájomné porozumenie medzi národmi, toleranciu k iným kultúram, zvykom prostredníctvom poznatkov z rôznych oblastí života
- pomôcť žiakom niesť zodpovednosť za študijné výsledky
- motivovať žiakov, aby dosiahli čo najvyšší stupeň osvojovania si jazyka vzhľadom na jeho špecifické postavenie ako internacionálneho jazyka.

V rámci vyučovacieho predmetu sa využíva výklad, výskumná a projektová metóda, skupinová a samostatná práca žiakov, práca s textom. Predmet sa vyučuje v triede, s využitím notebooku s dataprojektorom a prístupom na internet.

Rozpis učiva zodpovedá učebným zdrojom a úrovni Spoločného Európskeho referenčného rámca od A2 v prvom ročníku až po B1. Témy a slovná zásoba sú previazané s jednotlivými gramatickými javmi a učiteľ ich kombinuje podľa vlastného uváženia. To isté platí aj pre zdokonaľovanie jednotlivých jazykových zručností. V rámci čítania a počúvania s porozumením vyučujúci vyberá vhodné cvičenia typu „pravda / nepravda / žiadna informácia, priradovanie, dopĺňanie do medzier, výber z viacerých možností“. Precvičovanie použitia jazyka zahŕňa cvičenia typu „zoraďovanie / tvorba slov / vetná transformácia“. V rozprávaní ide najmä o reprodukciu textu, voľné rozprávanie, dialógy, opis obrázka a „role - play“. V písaní sú do jednotlivých celkov zaradené nácviky

písania krátkeho oznamu, formálneho a neformálneho listu, e-mailu, pozvánky a pohľadnice. Na vyučovaní sa žiaci venujú aj nácviku testov pre písomnú formu maturitnej skúšky. Postupnosť v radení tematických celkov a rozsah vyučovania jednotlivých tém v rámcovom rozpise učiva nepredstavuje chronologické a záväzné členenie, ale je len obsahovo a logicky usporiadaný.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Všeobecné kompetencie:

Učiaci sa na úrovni rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- uvedomene získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať rečové zručnosti, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii. Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí.

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali v oblasti jazykovej prípravy:

- porozumieť (počúvať, čítať)
- hovoriť (ústna interakcia, samostatný ústny prejav)
- písať

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni B1 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni A2 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovtvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortoepická a ortografická).

Učiaci sa na úrovni B1 ovláda jazyk:

- v takom rozsahu, aby sa dohodovil a vedel vyjadriť s použitím osvojenej slovnej zásoby na vymedzené témy týkajúce sa bežného života, aj keď jeho obmedzená slovná zásoba mu príležitostne spôsobuje ťažkosti s formuláciou jeho výpovede, pričom používa opisné jazykové prostriedky,
- v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol opísať nepredvídateľné situácie, vysvetliť hlavné body, myšlienky či problémy so značnou dávkou presnosti a vyjadriť myšlienky, ktoré sa týkajú aj abstraktných tém, ktoré sú uvedené v učebných osnovách.

Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni B1 má osvojené sociolingvistické kompetencie na úrovni A2 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- správne reagovať v rôznych bežných spoločenských komunikačných situáciách,
- dodržiavať konvencie slušnosti (vyjadrenie záujmu o druhého, výmena názorov a informácií, vyjadrenie obdivu, srdečnosti, pohostinnosti; vyjadrenie poľutovania, ospravedlnenia a vďaky; vyhýbanie sa priamym príkazom),
- používať základné bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,
- uvedomovať si rozdiely v rôznych formách prejavu (formálneho, neformálneho)

Učiaci sa dokáže uplatňovať širokú škálu jazykových funkcií, používajúc bežné prostriedky neutrálneho štýlu. Uvedomuje si konvencie slušnosti a podľa nich aj koná.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni B1 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni A2 a ďalej si ich rozvíja tak, aby sa dokázal vyjadriť:

- v súlade s požadovanou stratégiou (zámer, téma, následnosť, príčina, kohézia, koherencia, štýl, register, rétorika),
- funkčne využíval jazykové prostriedky na získavanie informácií, vyjadrenie postojov (súhlas, nesúhlas), modality (povinnosť, schopnosť), vôle (túžby, zábery), emócií (radosť, uspokojenie, nevôľa, záujem, prekvapenie, strach), etických zásad (ospravedlnenie, ľútosť, poľutovanie, súhlas, nesúhlas, pozdravenie, žiadosť, odmietnutie),
- pri interakcii (výmena informácií) alebo transmisii (sprostredkovanie informácií).

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa rozumie krátkym jednoduchým monologickým, dialogickým a kombinovaným ústnym prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v štandardnom jazyku a primeranom hovorovom tempe reči.

Učiaci sa na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- porozumieť prejavu ako celku, téme a hlavnej myšlienke,
- špecifické informácie a dokázal zachytiť logickú štruktúru textu, vedel rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich,
- jednoduchým rečovým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady) prednesenom v primeranom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku,
- autentické dialógy na bežné témy, napr. telefonický rozhovor, interview, prejavy naratívneho charakteru, napr. zážitok, príbeh,
- podstatné informácie v jednoduchých prednáškach, referátoch, diskusiách, ak mu je tematika známa, a ak sú prednesené v primeranom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku,
- základné informácie z rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči.

Čítanie s porozumením

Učiaci sa porozumie jednoduchým textom informatívneho a faktografického charakteru, primerane náročným textom s tematikou každodenného života a jednoduchším beletrizovaným textom. Učiaci sa na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- získať informácie z jednoduchších textov,
- po príprave čítať plynulo a nahlas texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jazykovej úrovni a skúsenostiam učiacich sa,
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,
- odhadnúť význam neznámych slov v náročnejšom texte a pružne meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- rozumieť korešpondencii: úradnému a súkromnému listu, pohľadnici, telegramu, e-mailu,
- čítať a porozumieť rôzne texty informatívneho charakteru, rozumieť jednoduchým textom z masovokomunikačných prostriedkov, v ktorých vie pochopiť hlavnú myšlienku,
- porozumieť obsahu jednoduchšieho autentického textu.

Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni B1 dokáže napísať jednoduchý súvislý prejav na témy z každodenného života a dokáže vyjadriť svoje postoje, pocity a dojmy. Vie správne používať základné lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave.

Správne používa kompozičné postupy s ohľadom na obsah a adresáta písomného prejavu, ako aj s ohľadom na slohový útvar. Učiaci sa na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal zrozumiteľne, v súlade s pravopisnými normami a štylisticky vhodne:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, udalosť,
- napísať jednoduchší súkromný list,
- napísať obsahovo a jazykovo jednoduchý úradný list: žiadosť, inzerát a odpoveď naň,
- napísať jednoduchý životopis,
- napísať príbeh, rozprávanie,
- napísať krátky súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa vie jazykovo správne a primerane reagovať v bežných životných situáciách. Dokáže bezprostredne nadviazať rozhovor na témy z každodenného života. Učiaci sa na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- reagovať na podnety v rôznych komunikačných situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- začať, udržiavať a ukončiť rozhovor,
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch,
- interpretovať a odovzdávať informácie.

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa vie súvislo a s využitím jednoduchších jazykových prostriedkov hovoriť o svojich skúsenostiach, pocitoch, zážitkoch. Vie odôvodniť a vysvetliť svoj názor. Dokáže porozprávať jednoduchý príbeh a prerozprávať obsah prečítaného alebo vypočutého textu a vyjadriť svoj postoj. Učiaci sa na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- vyjadrovať sa jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii a k témam z bežného života,
- opísať osoby, predmety, činnosti a udalosti,
- opísať obrázky, mapy, jednoduchšie grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor na nich,
- interpretovať a odovzdávať informácie,
- dokáže tvoriť jednoduché príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy).

Poznanky o krajinách študovaného jazyka

Vzdelávanie má poskytovať žiakom poznanky všeobecného a odborného charakteru a prispieť k lepšej informovanosti o sociokultúrnom prostredí v porovnaní so Slovenskou republikou.

Hodnotenie výsledkov žiakov:

Pri hodnotení v predmete cudzí jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty:

- obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede,
- kritériá klasifikácie musia byť v súlade s požadovanou úrovňou ovládania cudzieho jazyka A1, A2, a B1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre cudzie jazyky a musia zodpovedať náročnosti definovanej v učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch,
- pri určovaní stupňa prospechu na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.
- komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory,

Predmet anglický jazyk sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku.

Pri hodnotení predmetu cudzí jazyk sa berie do úvahy:

- obsahová primeranosť
- plynulosť vyjadrovania
- jazyková správnosť
- štruktúra odpovede

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom pri pomalšej rýchlosti reči. Rozumie každodenným výrazom, otázkam a pokynom. Pri písomnom prejave si vie vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej. Pri čítaní rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života. K splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo. Používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú slovnú zásobu. Výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné. Výpoveď je takmer gramaticky správna.

Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka dokáže komunikovať jednoduchým a pomalším spôsobom. Takmer vždy rozumie každodenným výrazom.

V písomnom prejave dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety. Vie si vyžiadať informácie a podať ich ďalej. Reaguje na podnet a takmer správne interpretuje zadanú úlohu. Pri čítaní rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám. Používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky. Svoj prejav prerušuje kratšími

prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami. Vplyv materinského jazyka na intonáciu a výslovnosť neovplyvňuje zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý. Používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu. Zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky spôsobené jazykovými nedostatkami, žiak je schopný pomalšie reagovať na otázky a impulzy učiteľa.

Žiak potrebuje pri čítaní, písaní a jednoduchšej komunikácii miestami pomoc učiteľa. Slovná zásoba je zväčša primeraná, žiak používa aj nesprávne výrazy. Vplyv materinského jazyka čiastočne sťažuje zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak sa vyjadruje len čiastočne gramaticky správne a to v hovorenej i písanej forme. Zámer zadanej úlohy pochopí často len po zopakovaní, žiak reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa. Má obmedzenú základnú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky. Prejav je veľmi krátky s častými gramatickými chybami. V písomnej forme tvorí veľmi jednoduché druhy textov len s pomocou učiteľa. Žiak číta pomaly, nesúvislo a s prestávkami. Zrozumiteľnosť prejavu je ovplyvnená chybou výslovnosťou a intonáciou.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka nie je schopný reagovať na podnet. Žiak číta veľmi pomaly a nesúvislo, nerozumie základným slovným spojeniam ani slovám. Pri písomnom prejave znemožňuje porozumenie množstvo gramatických chýb. Výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nedokáže vôbec odpovedať na otázky ani s pomocou učiteľa. Zlá výslovnosť a intonácia úplne narušajú zrozumiteľnosť prejavu.

Písomné skúšanie

Pri písomnom skúšaní - testy gramatické, testy jazykových zručností, školské slohové práce a pod.) sa budeme riadiť nasledujúcou percentuálnou stupnicou schválenou PK:

Testy – podľa nasledujúcej percentuálnej stupnice:

100 % - 90 %	stupeň hodnotenia 1
89 % - 75 %	stupeň hodnotenia 2
74 % - 50 %	stupeň hodnotenia 3
49 % - 33 %	stupeň hodnotenia 4
menej ako 32%	stupeň hodnotenia 5

Školské úlohy – hodnotia sa nasledujúce oblasti:

obsah textu	– 5 bodov
členenie textu	– 5 bodov
gramatika	– 5 bodov
slovná zásoba	– 5 bodov
spolu 20 bodov	= známka sa vypočíta podľa hore uvedenej percentuálnej stupnice.

Rozcvička, 5-minútovka, krátka písomná previerka slovnej zásoby – známka sa vypočíta podľa hore uvedenej percentuálnej stupnice.

Učebné zdroje - odporúčaná literatúra

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

- Soars J. & L.: Headway pre-intermediae, student book, Oxford University Press 2000
Soars J. & L.: Headway intermediae, student book, Oxford University Press 2000
Soars J. & L.: Headway pre-intermediae, work book, Oxford University Press 2000
Soars J. & L.: Headway pre-intermediae, work book, Oxford University Press 2000
Peprník J.: Angličtina pro jazykové školy, I. diel, SPN, 1981
Peprník J.: Angličtina pro jazykové školy, II. diel, Fortuna, 2002
Peprník J.: Angličtina pro jazykové školy, III. diel, Fortuna, 2001
Peprník J.: Angličtina pro jazykové školy, IV diel, Fortuna, 2002
Bilíková A., Kondelová S.: Yes! Angličtina - maturita - základná úroveň B1, príručka pre maturantov, ENGIMA PUBLISHING, s. r. o., 2012
Béřešová J., Hosszúrová M., Macková M.: Nová maturita z angličtiny, AKTUELL Bratislava, 2003

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
TÉMA, SLOVNÁ ZÁSoba, KONVERZÁCIA 1. Rodina ➤ členovia rodiny a ich roly ➤ funkcia rodiny ➤ rodinný život ➤ opis ľudí ➤ vyjadrenie názoru 2. Kultúra a umenie ➤ rôzne druhy kultúr a umení ➤ kultúra v mestách a na vidieku ➤ obľúbení herci / herečky ➤ pozvanie, prijatie ➤ odmietnutie pozvania 3. Športy a hry ➤ typy športov a hier ➤ populárne športy na Slovensku, v Anglicku a v USA ➤ kladenie otázok ➤ rozhovor so známym športovcom 4. Bývanie ➤ bývanie v meste a na vidieku ➤ rôzne druhy bývania ➤ bývanie na Slovensku, v Anglicku a v USA ➤ môj vysnený dom ➤ opis domu	Žiak vie: ➤ vymenovať členov rodiny a ich roly ➤ vysvetliť funkcie rodiny ➤ popísať rodinný život ➤ vyjadriť svoj názor na generačný rozdiel, na rozvodovosť, na ideálnych rodičov, partnerov (<i>I think/believe in..., In my opinion...</i>) ➤ opísať zovňajšok ľudí - vek, postavu, výšku, tvár, vlasy, oblečenie pleť, ďalšie črty ➤ napísať krátky neformálny list priateľovi ➤ napísať krátky opis človeka ➤ vymenovať typy umení ➤ vysvetliť, čo je divadelné umenie a dekoračné umenie ➤ aké kultúrne podujatia sa organizujú v meste ➤ popísať rozdiely medzi kultúrou v meste a na vidieku ➤ vysvetliť, prečo ľudia na vidieku majú menej príležitosti vidieť kultúrne podujatia ➤ popísať staré a nové kiná ➤ aké druhy umenia sú obľúbené medzi deťmi, tínedžermi, dospelými a starými ľuďmi ➤ vysvetliť, aký typ umenia uprednostňuje ➤ vymenovať a popísať rôzne typy televíznych programov ➤ vie opísať kvality obľúbeného herca ➤ aký typ umenia by odporučil a prečo (<i>I would recommend..., I would not recommend ...</i>) ➤ na aký typ by prijal pozvanie, na aký typ umenia by pozvanie odmietol (<i>I would love to ..., I am afraid I can't ... because ...</i>) ➤ napísať krátky neformálny list ➤ vymenovať typy športov a hier ➤ vysvetliť rozdiely medzi športami a hrami ➤ vysvetliť, prečo ľudia športujú, prečo je športovanie dôležité ➤ aké sú populárne športy na Slovensku, v Anglicku a v USA ➤ pomenovať miesta, kde ľudia praktizujú športy ➤ opísať kvality dobrých športovcov ➤ vymenovať významné športové podujatia ➤ charakterizovať negatívne fenomény športov ➤ napísať príbeh ➤ vysvetliť, aké sú výhody a nevýhody bývania v meste a na vidieku (<i>I has many/some advatages..., The first advantage..., another advantage..., disadvantage....., the biggest advantage ...</i>) ➤ vymenovať základné typy bývania v Británii ➤ popísať, kde býva väčšina Američanov ➤ vysvetliť, čo je to hypotéka ➤ pomenovať typy nábytku ➤ opísať vysnený dom (<i>Inside the house, there is/there are</i>

5. Nakupovanie a služby ➤ možnosti nakupovania ➤ nákupné centrá vs. špecializované obchody ➤ služby - pošta, banka ➤ sťažnosť a ospravedlnenie ➤ vyjadrenie toho, čo uprednostňujeme 6. Starostlivosť o zdravie ➤ ľudské telo ➤ u lekára ➤ ako zostať zdravý ➤ choroby ➤ vyjadrenie súcitu 7. Cestovanie ➤ príprava na cestu ➤ dopravné prostriedky ➤ orientácia v meste ➤ vyjadrenie toho, čo uprednostňujem ➤ pýtanie sa na cestu ➤ vysvetlenie smeru 8. Vzdelávanie a vzdelávacie systémy ➤ typy škôl ➤ školské predmety, organizácia školského roka ➤ prázdniny ➤ charakteristika dobrého študenta ➤ charakteristika dobrého učiteľa ➤ mimoškolské aktivity ➤ vyjadrenie názoru ➤ súhlas, nesúhlas s názorom ➤ krátka prezentácia mojej školy	<i>some..., outside the house there is/there are some..., the most beautiful part of the house...)</i> ➤ charakterizovať nákupné centrá ➤ vymenovať jednotlivé typy obchodov a aký druh tovaru je možné tam zakúpiť ➤ požiadať o tovar, vyskúšať tovar, vymeniť za väčšiu príp. menšiu veľkosť... ➤ vymenovať, aké sú typy platieb ➤ pomenovať poskytované služby ➤ popísať, aký druh tovaru ľudia kupujú cez internet ➤ vysvetliť aký druh nákupu uprednostňuje (<i>I prefer...because..., I like... more/less than..., I enjoy.... because...</i>) ➤ vyjadriť sťažnosť (<i>I am not happy with..., I was very disappointed with..., I would like to complain...</i>) ➤ ako sa ospravedlniť (<i>I am afraid that I cannot..., I am sorry, but...</i>) ➤ napísať životopis ➤ vymenovať časti ľudského tela ➤ vysvetliť, čo robia ľudia, keď sú chorí ➤ opísať, čo robí lekár, keď k nemu príde chorý človek - pacient ➤ vymenovať, aké sú bežné ochorenia ➤ vymenovať, aké sú vážne ochorenia a ich príčiny ➤ povedať, ako zostať zdravý, ako sa starať o zdravie ➤ vedieť vyjadriť súcit (<i>I am sorry to hear that..., I hope it is not serious...</i>) ➤ vysvetliť, prečo ľudia cestujú ➤ vymenovať, aké sú typy dopravných prostriedkov ➤ opísať, aké sú vhodné dopravné prostriedky na krátku a dlhú vzdialenosť ➤ charakterizovať, aké sú výhody a nevýhody cestovania jednotlivými dopravnými prostriedkami ➤ vyjadriť, aký typ dopravy je najbezpečnejší ➤ vyjadriť svoj názor aký druh cestovania uprednostňuje (<i>I prefer..., I would rather travel..., I think we should...</i>) ➤ ako sa spýtať na cestu (<i>Excuse me, where is...</i>) ➤ ako vysvetliť smer (<i>turn right/left... go along/past/straight...</i>) ➤ napísať formálny list ➤ vymenovať typy škôl ➤ charakterizovať organizáciu školského roka ➤ vymenovať jednotlivé vyučovacie predmety, zaradiť ich do skupín povinné, nepovinné ➤ opísať mimoškolské aktivity, ktoré školy ponúkajú ➤ popísať povinnú školskú dochádzku na Slovensku a v Británii ➤ krátko prezentovať vlastnú školu ➤ opísať, čo môžu študenti robiť po skončení ich štúdia na strednej škole ➤ vyjadriť svoj názor na kvality dobrého učiteľa/žiaka (<i>I think..., In my opinion..., According to some people.,</i>
--	--

	<i>should/shoudn't..., must /mustn't)</i> ➤ používať výrazy na vyjadrenie súhlasu a nesúhlasu (<i>I agree..., Exactly..., Absolutely..., Yes, but..., I am not sure..., I do not think so....</i>) ➤ napísať posudok na knihu
9. Zamestnanie ➤ voľba povolania a motivácia ➤ životopis ➤ príprava na moje budúce povolanie ➤ pohovor pri uchádzaní sa o prácu - otázky a odpovede	➤ vysvetliť, čo je zamestnanosť ➤ opísať, ako sa ľudia môžu stať nezamestnaní ➤ popísať proces hľadania zamestnania ➤ popísať, aké informácie by človek mal uviesť v svojom životopise ➤ vymenovať typy povolaní ➤ vymenovať druhy práce (práca na plný / polovičný úväzok, živnostník...) ➤ vysvetliť pojem dovolenka, nemocenská dávka ➤ charakterizovať nebezpečné povolania ➤ opísať prípravu na budúce povolanie ➤ vymenovať zdroje ponúkajúce zamestnanie ➤ vysvetliť, čo je pracovný pohovor a ako sa naň pripraviť ➤ napísať krátky príbeh
10. Ľudia a príroda ➤ ročné obdobia ➤ počasie ➤ príroda okolo nás – fauna a flóra ➤ ekologické problémy ➤ rozhovor o počasi ➤ vyjadrenie zákazu	➤ pomenovať a charakterizovať ročné obdobia a počasie ➤ charakterizovať počasie v našej krajine a vysvetliť čo je sucho, zemetrasenie, záplavy.... ➤ vysvetliť, prečo sú rastliny dôležité pre život na zemi ➤ vysvetliť, prečo sú zvieratá v ohrození ➤ vysvetliť význam ochrany prírody ➤ vymenovať hlavné ekologické problémy ➤ vysvetliť ako sa má človek správať v lese (<i>People must not..., people are not allowed to..., it is prohibited/ forbidden to..., it is not allowed/permitted to...</i>) ➤ napísať formálny list
11. Veda a technológia ➤ pokrok vo vede a technike ➤ dôležité objavy ➤ informačné technológie ➤ internet – použitie a bezpečnosť ➤ technológie budúcnosti	➤ vymenovať dôležité objavy ➤ vymenovať technické vymoženosti, vysvetliť ako ovplyvňujú náš život ➤ opísať, v ktorých oblastiach bol zaznamenaný najväčší pokrok ➤ vysvetliť, ako moderné technológie pomáhajú v medicíne ➤ vysvetliť, na čo ľudia používajú internet ➤ opísať, ako môžu byť moderné technológie zneužit ➤ vymenovať výhody a nevýhody používania moderných technológií ➤ popísať prístroj – veľkosť, tvar, materiál, použitie (<i>It is a machine/an instrument/an equipment which I use for ... - ing, It is used for..., It is made of...</i>)
13. Mládež a ich svet ➤ spoločenské správanie, spoločenská etika ➤ mladí ľudia ich charakteristika ➤ postavenie mladých v spoločnosti ➤ generačné rozdiely ➤ opis ľudí - ich zovňajšok, kladné vlastnosti, životný štýl, názory, problémy	➤ pomenovať, aké sú základné pravidlá modernej etikety ➤ vysvetliť, prečo sú niektoré spoločenské pravidlá špecifické v istých kultúrach ➤ vysvetliť, prečo strata spoločenských pravidiel vedie k vážnym problémom v spoločnosti ➤ vysvetliť, ako rodičia zvyšujú toleranciu, rešpektovanie a empatiu svojich detí

➤ spoločenská etika ➤ pozdravy, stretnutia, návštevy ➤ rodinné vzory ➤ žiadosť ➤ ponúknutie pomoci GRAMATIKA Členy ➤ neurčitý člen ➤ určitý člen Podstatné mená ➤ množné číslo podstatných mien ➤ nepravidelné množné číslo podstatných ➤ skloňovanie podstatných mien ➤ pádové predložky ➤ počítateľné a nepočítateľné podstatné mená ➤ vyjadrovanie množstva MUCH - MANY, FEW – LITTLE Prídavné mená ➤ pravidelné stupňovanie prídavných mien ➤ nepravidelné stupňovanie prídavných mien ➤ porovnávanie: AS - AS, THE SAME, AS / LIKE, THE MORE... LESS ➤ SO, SUCH A / SUCH AN ➤ AS, LIKE, THAN Zámená ➤ ukazovacie zámená THIS, THAT, THESE, THOSE ➤ osobné zámená ➤ predmetové zámená – skloňovanie ➤ prívlastňovacie zámená samostatné ➤ prívlastňovacie zámená nesamostatné ➤ prívlastňovací pád ➤ neurčité zámená SOME, ANY, NO ➤ zámená EACH OTHER / ONE ANOTHER ➤ EVERY, EACH, BOTH, ALL ➤ SOME a ANY zložené tvary ➤ vzťažné zámená WHO, THAT, WHOSE, WHOM, WHICH Príslovky ➤ príslovky frekvencie – ALWAYS, NEVER, USUALLY, OFTEN, RARELY, SELDOM ➤ príslovky miesta ➤ príslovky času	➤ vysvetliť, ako učitelia učia deti pravidlám spoločenského správania ➤ vymenovať príklady stolovej etikety ➤ ako požiadať o niečo (<i>Could you lend me some money?, Would you mind coming a bit later?, May I offer you some drink?</i>) ➤ ako ponúknuť pomoc (<i>I'll pay for you., Can I help you with your bag?</i>) ➤ napísať krátky príbeh ➤ používať určitý a neurčitý člen pred podstatnými menami ➤ vytvoriť množné číslo podstatných mien ➤ používať pravopisné zmeny pri tvorbe množného čísla (<i>knife – knives, shelf – shelves, kiss – kisses</i>) ➤ používať pádové predložky ➤ vyskloňovať podstatné mená ➤ vymenovať počítateľné a nepočítateľné podstatné mená, vie s nimi pracovať ➤ uplatniť pravidlá pri písaní členov a množného čísla pre počítateľné a nepočítateľné podstatné mená ➤ vyjadriť množstvo v kladnej, zápornej vete a v otázke pri nepočítateľných a počítateľných slovesách ➤ vystupňovať krátke a dlhé prídavné mená ➤ vystupňovať prídavné mená, ktoré sa stupňujú nepravidelne ➤ používať porovnávanie prídavných mien pomocou AS... AS, THE SAME AS, THE MORE ... LESS ➤ používať SO pred prídavným menom a SUCH A/SUCH AN pred podstatným menom rozšíreným o prídavné meno ➤ pri porovnávaní vie správne použiť AS, LIKE, THAN ➤ používať ukazovacie zámená s jednotným a množným číslom ➤ vymenovať osobné zámená ➤ vymenovať predmetové zámená a použiť ich v jednotlivých pádoch ➤ vymenovať samostatné a nesamostatné zámená ➤ použiť prívlastňovací pád v jednotnom a množnom čísle ➤ používať neurčité zámená SOME a ANY v oznamovacích vetách kladných a záporných a v otázke ➤ správne používať SOME a ANY s počítateľnými a nepočítateľnými podstatnými menami ➤ správne používať zložené tvary so zámenami SOME a ANY a aplikovať ich v jednotlivých typoch viet ➤ vymenovať vzťažné zámená, pozná ich použitie pre osoby, veci ➤ používať príslovky spôsobu, miesta, času a frekvencie, vie ich správne umiestniť vo vetách
--	---

Predložky ➤ predložky časové AT, ON, IN ➤ predložky pohybu AT, IN, ON BY Číslovky ➤ základné číslovky ➤ radové číslovky Spojky ➤ spojka AND ➤ spojka THAT ➤ Slovesá ➤ infinitív ➤ nepravidelné slovesá Slovosled v anglickej vete Gramatické časy ➤ časovanie slovesa BE v prítomnom čase ➤ časovanie slovesa BE v minulom čase ➤ sloveso HAVE a HAVE GOT - časovanie, rozdiely ➤ rozkazovací spôsob ➤ prítomný čas priebehový ➤ prítomný čas jednoduchý ➤ disjunktívne otázky ➤ minulý čas jednoduchý ➤ minulý čas priebehový ➤ plánovaná budúcnosť – TO BE GOING TO ➤ budúci čas jednoduchý ➤ väzba THERE IS / THERE ARE ➤ trpný rod ➤ nepriama otázka ➤ SHOULD, WOULD, COULD ➤ jeden zápor vo vete ➤ účelový infinitív ➤ nepriamy podmet Modálne slovesá ➤ sloveso CAN / TO BE ABLE TO ➤ sloveso MAY / TO BE ALLOWED TO ➤ sloveso MUST / TO HAVE TO ➤ príslovky Slovné spojenia ➤ slovné spojenia so slovesom GET ➤ ustálené spojenia so slovesami MAKE a DO	➤ používať spojenia s časovými predložkami a predložkami pohybu ➤ používať základné číslovky ➤ používať radové číslovky, pozná ich zápis ➤ používať spojky AND a THAT ➤ vyjadriť sloveso v neurčitku ➤ používať časť nepravidelných sloves ➤ aký je slovosled v anglickej vete / kladnej, zápornej, otázke) ➤ časovať sloveso BE v prítomnom čase a minulom čase ➤ časovať slovesá HAVE a HAVE GOT prítomnom a minulom čase ➤ vytvoriť otázku a zápor sloves HAVE a HAVE GOT ➤ aký je rozdiel medzi slovesami HAVE a HAVE GOT ➤ vytvoriť otázky, kladné a záporné vety v prítomnom čase jednoduchom a priebehovom ➤ používať prítomný čas jednoduchého a priebehoý ➤ vytvárať disjunktívne otázky v prítomnom čase jednoduchom a priebehovom ➤ vytvoriť kladné a záporné vety a otázky v budúcom čase jednoduchom ➤ vyjadriť plánovanú a neplánovanú budúcnosť ➤ používať väzbu THERE IS a THERE ARE pri opise miest ➤ používať trpný rod v prítomnom a minulom čase jednoduchom a prítomnom a minulom čase priebehovom ➤ vytvárať nepriame otázky ➤ vytvárať zdvorilostné otázky pomocou WOULD, COULD ➤ používať jeden zápor vo vete ➤ používať účelový infinitív ➤ používať modálne slovesá CAN, MAY, MUST a ich opisné tvary v prítomnom čase ➤ vytvoriť kladnú, zápornú oznamovaciu vetu a otázku pomocou modálnych sloves ➤ používať slovné spojenia so slovesom GET ➤ používať ustálené slovné spojenia so slovesami MAKE a DO
---	--

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
-------------------	-------------------

TÉMA, SLOVNÁ ZÁSoba, KONVERZÁCIA**1. Stravovanie**

- jedlá a nápoje
- raňajky, obed, večera
- národná kuchyňa
- stravovanie doma, v škole, v reštaurácii
- moje obľúbené jedlo
- postup pri varení – recept
- hodnotenie jedla

2. Záľuby, voľný čas a životný štýl

- voľný čas a životný štýl
- ako ľudia rôzneho veku trávia voľný čas
- šport ako koníček
- vyjadrenie názoru
- požiadanie o informáciu
- frázy na vyplnenie času počas konverzácie

3. Multikultúrna spoločnosť

- multikulturalizmus a jeho pochopenie
- bi - kultúrne rodiny
- sviatky, zvyky, tradície
- zeme a národnosti
- ako získať čas na premyslenie odpovede
- ako povedať, že nevieš
- ako sa vyjadriť

4. Mestá a miesta

- dôležité miesta v mojom živote
- turisticky zaujímavé miesta
- sprevádzanie turistov
- popis obľúbeného miesta
- odporúčania
- pozvania

Žiak vie:

- pomenovať jedlá a nápoje konzumované na raňajky, obed a večeru
- opísať bežný jedálny lístok a porovnať ho s jedálničkom v Británii
- popísať typické jedlá na Slovensku a v Británii
- aké sú rozdiely v stravovaní doma, v reštaurácii, v škole
- popísať miesta stravovania študentov a biznismenov
- aké jedlo je hlavné jedlo dňa v Británii, aké na Slovensku
- vysvetliť výrazy „fast food“, „take - away service“, vie popísať obľúbené jedlo
- vysvetliť význam zdravej výživy pre človeka
- popísať postup prípravy jedla- recept
- ohodnotiť jedlo (*It tasted good/delicious..., It is tasty..., I think, it is very spicy/salty/overcooked..., It's tasteless..., There is not enough pepper..*).
- vysvetliť, čo je voľný čas
- popísať, ako ľudia v rôznom veku trávia svoj voľný čas
- aké koníčky sú spojené so životným štýlom
- opísať, čo robia tínedžeri vo voľnom čase
- vysvetliť, prečo niektorí rodičia nútia deti praktizovať niektoré koníčky
- pomenovať tvorivé koníčky
- rozdeliť záľuby na „in - and out - doorové „ aktivity
- aké sú najpopulárnejšie koníčky na Slovensku
- vyjadriť názor (*I think that he/she should..., I don't think that he/she would be interested in... because...*)
- požiadať o informáciu (*Sorry, what/who/where/how..., Excuse me, do you know... ?, Excuse me, could you tell me...*).
- vysvetliť, čo je to multikulturalizmus
- charakterizovať, čo je to kultúrna adaptácia
- popísať ako žije bi - kultúrna rodina
- charakterizovať, ako sa prejaví nedostatok kultúrnej integrácie
- vysvetliť, ako ľudia môžu profitovať z kultúrnej výmeny
- aké minority žijú na Slovensku
- popísať najobľúbenejšie sviatky, zvyky a tradície na Slovensku a porovnať ich so sviatkami, tradíciami a zvykmi v Británii
- ako získať čas na premyslenie si odpovede alebo pri vyjadrení názoru (*Well, that is very interesting question., It's difficult to say..., Let me think...*)
- ako sa vyjadriť (*Maybe I would..., It depends on..., I think I would...*)
- opísať dôležité miesta v jeho živote
- vymenovať a popísať turisticky zaujímavé miesta
- aké miesta by odporúčal turistom vidieť na Slovensku (*I would certainly recommend them..., I am sure that they would like..., I think they may be interested in ..., I am not sure if they would like to...*)
- opísať obľúbené miesto
- opísať, miesto ktoré by si vybral na žitie, ak by si mohol

5. Móda ➤ postoj ľudí k móde ➤ druhy oblečenia, materiály ➤ počasie a oblečenie ➤ oblečenie na rôzne príležitosti ➤ starostlivosť o oblečenie ➤ vyjadrenie komplimentu ➤ vyjadrenie kritiky 6. Medziľudské vzťahy ➤ formálne a neformálne medziľudské vzťahy ➤ kvalita medziľudských vzťahov ➤ opis ľudí ➤ vyjadrenie názoru, súhlasu ➤ a nesúhlasu, pocitov a nálad 7. Komunikácia a jazyk ➤ formy, spôsoby a prostriedky komunikácie ➤ štúdium cudzích jazykov ➤ riešenie problému ➤ ako požiadať o radu ➤ ako poradiť ➤ vyjadrenie poďakovania ➤ vyjadrenie názoru 8. Masmédia ➤ hlavná úloha masmédií ➤ rôzne typy masmédií ➤ televízia, rádio, noviny, internet ➤ negatívny vplyv niektorých masmédií	vybrať, kde chce žiť ➤ ako pozvať priateľov aby prišli si pozrieť zaujímavé miesto (<i>Would you like to spend a weekend in.. ?, How about visiting some interesting places in The Slovak republic?.., I would like to take you...</i>) ➤ vysvetliť, prečo je móda dôležitá pre niektorých ľudí ➤ charakterizovať oblečenie v minulosti a v súčasnosti ➤ vyjadriť svoj postoj k móde ➤ vymenovať najbežnejšie materiály, z ktorých sa vyrába oblečenie ➤ vymenovať jednotlivé druhy oblečenia ➤ vysvetliť, ako je oblečenie spojené s počasím ➤ popísať, čo sa muži a ženy obliekajú na špeciálne príležitosti ➤ popísať starostlivosť o oblečenie ➤ vyjadriť kompliment alebo kritiku (<i>What a nice sweater!, That an elegant handbag., That a beautiful scarf., The blouse doesn't suit you...</i>) ➤ popísať formálne a neformálne vzťahy medzi ľuďmi ➤ vysvetliť, prečo medzi ľuďmi v súčasnosti je ťažké nájsť spoločnú reč ➤ vyjadriť súhlas alebo nesúhlas s výrokom „A friend in need is a friend indeed.“ ➤ popísať, ako by sme si mali pestovať priateľstvá ➤ vysvetliť prečo niektoré priateľstvá skončia ➤ vysvetliť, prečo je rodina základná sociálna jednotka ➤ opísať ľudí - vek, fyzický zjav, charakterové vlastnosti ➤ vyjadriť nesúhlas s názorom (<i>Well, I don't think so..., In my opinion he should rather...</i>) ➤ vyjadriť sľub (<i>I promise I will..., I will do my best to...</i>) ➤ vyjadriť šťastie (<i>That is wonderful news! I am happy about it ...</i>) ➤ vysvetliť, čo je to komunikácia ➤ vymenovať a popísať aké sú spôsoby a prostriedky komunikácie ➤ pomenovať rozdiely medzi priamymi a nepriamymi spôsobmi komunikácie ➤ vysvetliť pojem neverbálna komunikácia ➤ vymenovať typy povolání, ktoré vyžadujú dobré komunikačné schopnosti ➤ vysvetliť, prečo je angličtina najrozšírenejší jazyk ➤ zdôvodniť prečo je dôležité učiť sa cudzie jazyky ➤ požiadať o radu (<i>Excuse me, I have got a problem/some difficultess..., Could you give me some advice..</i>) ➤ dať radu (<i>The best thing would be to..., You certainly/ definitely/should... </i>) ➤ charakterizovať hlavnú úlohu masmédií ➤ vymenovať a charakterizovať rôzne typy masmédií ➤ pomenovať, aké typy programov ľudia vyhľadávajú ➤ vysvetliť, ako internet uľahčuje ľuďom život ➤ zdôvodniť, prečo sa diskutuje o bezpečnosti internetu
---	---

➤ ako presvedčiť ostatných 9. Idoly a celebrity ➤ idoly a hrdinovia ➤ vzory a celebrity ➤ fiktívny hrdinovia ➤ kladné a záporné vlastnosti ľudí ➤ biografické fakty známych osobností 10. Čítanie kníh ➤ literárne žánre ich čitatelia ➤ kríza čítania a budúcnosť ➤ môj obľúbený autor ➤ moja obľúbená kniha ➤ popis knihy 11. Anglicky hovoriace krajiny ➤ krajiny a ich obyvatelia ➤ Veľká Británia - charakteristika ➤ zvyky a tradície ➤ miesta, ktoré by som rád navštívil ➤ vyjadrenie želania 12. Slovensko ➤ krajina a jej obyvatelia – základné fakty ➤ miesta, ktoré by som cudzincom odporučil ➤ zvyky a tradície GRAMATIKA 1. Gramatické časy ➤ nepravidelné slovesá ➤ predprítomný čas jednoduchý ➤ predprítomný čas priebehový ➤ predložky FOR a SINCE s predprítomnými časmi ➤ predprítomný čas priebehový ➤ predminulý čas jednoduchý ➤ použitie SHALL s budúcim časom ➤ otázky tvorené prirodzeným slovosledom ➤ otázky tvorené pomocným slovesom ➤ nepriame otázky ➤ krátke zisťovacie otázky na konci vety ➤ TO HAVE SOMETHING DONE (dať si niečo urobiť) ➤ infinitív a gerundium ➤ vyjadrenie zvyku v minulosti – TO USE TO DO, I AM USED TO + ING ➤ trpný rod ➤ podmienkové vety - IF/ WHEN	➤ vysvetliť negatívny vplyv niektorých masmédií ➤ presvedčovať ostatných (<i>I am sure about it..., I swear that it is true..., I would never lie about..., I am telling you..</i>) ➤ charakterizovať idol a hrdinu ➤ vysvetliť, kto je vzor, celebrita ➤ vysvetliť, kto sú vojnoví hrdinovia ➤ vysvetliť, čo sú to pseudo-idoly a ako ich masmédiá produkujú ➤ vysvetliť, aké vlastnosti ľudí obdivujú ➤ pomenovať kladné a záporné vlastnosti ľudí ➤ pomenovať a charakterizovať svoj idol a zdôvodniť ho ➤ podať biografické fakty o známych osobách (<i>He/she is famous well known because..., He/she is admired for..., He/she became famous when..., He/she played roles of...</i>) ➤ vymenovať literárne žánre ➤ zdôvodniť, či čítanie kníh je dôležité ➤ vysvetliť, prečo je kríza v čítaní kníh ➤ opísať svoju obľúbenú knihu, obľúbeného autora ➤ vymenovať krajiny, kde materským jazykom je angličtina ➤ rozprávať o geografii, zvykoch a tradíciách Veľkej Británie a USA ➤ popísať miesto, ktoré by rád navštívil ➤ vyjadriť želanie (<i>I wish I saw.../went to ... because..., I wish I lived/studied/worked ... , I would really like to see... </i>) ➤ vymenovať základné fakty o Slovensku ➤ vymenovať geografické fakty - mestá, pohoria, rieky... ➤ popísať miesta, ktoré by turistom odporučil ➤ opísať zvyky a tradície na Slovensku ➤ ovláda nepravidelné slovesá ➤ vytvoriť vetu v predprítomnom čase jednoduchom – kladnú oznamovaciu vetu, zápornú oznamovaciu vetu a otázku ➤ používať predložky SINCE a FOR s predprítomným časom ➤ používať čas predprítomný jednoduchý ➤ vytvoriť vetu v predprítomnom čase priebehovom – kladnú oznamovaciu vetu, zápornú oznamovaciu vetu a otázku ➤ používať čas predprítomný priebehový ➤ vytvoriť vetu v predminulom čase jednoduchom – kladnú oznamovaciu vetu, zápornú oznamovaciu vetu a otázku ➤ používať predminulý čas jednoduchý ➤ vyjadriť neplánovanú budúcnosť pomocou budúceho času jednoduchého ➤ vie použiť pomocné sloveso SHALL v 1. osobe množného čísla v budúcim čase ➤ vytvoriť zisťovacie otázky ➤ vytvoriť doplňovacie otázky pomocou opytovacích zámen ➤ vyjadriť dej „dať si niečo urobiť... – napr. dať si ostrihať vlasy
--	---

➤ tri typy podmienkových viet ➤ želacie vety - WISH ➤ nepriama reč ➤ časové vety - AFTER, BEFORE ➤ časové vety - UNTIL, TILL ➤ časové vety - WHEN, AS SOON AS ➤ nepriama reč ➤ účelové vety - IN ORDER TO, AS TO ➤ účelové vety - TO, NOT TO ➤ účelové vety - IN ORDER THAT, SO THAT ➤ prístupkové vety – ALTHOUGH / THOUGH ➤ prístupkové vety - EVEN IF ➤ prístupkové vety - IN SPITE OF / DESPITE Modálne slovesá ➤ modálne slovesá CAN, COULD, MUST a ich opisné tvary v minulom a budúcom čase ➤ vyjadrenie návrhu, nutnosti, zákazu, žiadosti, možnosti, schopnosti, povolenia, rady, ponuky, ospravedlnenia Členy ➤ určitý člen ➤ neurčitý člen Zámená ➤ EITHER / NEITHER / BOTH – každý z dvoch / ani jeden z dvoch / obaja ➤ neurčité zámená SOME, ANY, NO ➤ vzťažné zámená WHO, WHOSE, WHOM, THAT, WHICH ➤ zvrtné zámená- MYSELF.... ➤ SO AM I, NOR AM I Prídavné mená ➤ AS, LIKE, THAN ➤ SO, SUCH A / SUCH AN ➤ ENOUGH / TOO Príslovky ➤ príslovky spôsobu Predložky ➤ predložky časové AT, ON IN ➤ predložky pohybu AT, IN ON BY ➤ dvojice predložiek BETWEEN - AMONG, OVER - ABOVE, UNDER – BELOW Číslovky ➤ násobné číslovky ➤ zlomky ➤ desatinné čísla ➤ matematické znamienka Slovesá ➤ nepravidelné slovesá ➤ slovesá SPEAK, TELL TALK, SAY – rozdiely v používaní	➤ používať slovesá v spojení s infinitívom, a s gerundiom ➤ vyjadriť zvyk v minulosti ➤ používať trpný rod ➤ vytvoriť všetky typ podmienkových viet ➤ vyjadriť želacie vety – reálne a nereálne želania ➤ používať nepriamu reč so slovesami TELL, ASK, SAY ➤ vytvoriť podmienkové vety ➤ vytvoriť účelové vety ➤ vytvoriť prístupkové vety ➤ pomocou modálnych sloves vie vyjadriť návrh, nutnosť, žiadosť, možnosť, schopnosť, povolenie, zákaz, radu, ponuku, ospravedlnenie ➤ používať určité a neurčité členy ➤ aké sú výnimky pri písaní určitého a neurčitého člena ➤ v akých prípadoch sa členy nepoužívajú ➤ vytvárať otázky pomocou opytovacích zámen ➤ používať vzťažné zámená ➤ používať zámená SOME, ANY, NO a ovláda ich zložené tvary ➤ používať zvrtné zámená ➤ použiť zámená na vyjadrenie súhlasu a nesúhlasu (SO AM I, NOR AM I) ➤ používať zámená AS, LIKE, THAN ➤ používať SO s prídavným menom a SUCH A/AN s podstatnými menami rozšírenými o prídavné meno ➤ používať slovo ENOUGH a TOO a pozná ich slovosled vo vete ➤ používať príslovky spôsobu v bežnej konverzácii ➤ používať predložky pohybu a statické predložky ➤ používať predložky na vysvetlenie smeru ➤ používať násobné číslovky ➤ čítať zlomky a desatinné čísla ➤ používať všetky tvary nepravidelných sloves ➤ používať slovesá SPEAK, TELL TALK, SAY a pozná rozdiely medzi nimi ➤ používať slovné spojenia so slovesami GET, BECOME, TURN, FALL, GO, GROW ➤ používať ustálené slovné spojenia: prídavné meno +
--	--

Ustálené slovné spojenia

- sloveso TO GET
- sloveso TO BECOME / TURN/ FALL
- sloveso TO GO
- sloveso TO GROW
- ustálené slovné spojenia - prídavné meno + preložka
- ustálené spojenia - sloveso + predložka
- ustálené spojenia - preložka + podstatné meno

preložka

- ovláda ustálené spojenia : sloveso + predložka
- ovláda ustálené spojenia : sloveso + predložka

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

OBČIANSKA NÁUKA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	externá - večerná
Ročník	druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 2. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín.

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Obsah výučby vyučovacieho predmetu občianska náuka korešponduje so vzdelávacou oblasťou Človek a spoločnosť ŠVP 63,64 Ekonomika, organizácia, obchod a služby pre všeobecné vzdelávanie platného od 1. 9. 2013. Predmet občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojím obsahom pomáhal žiakovi orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaní do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Oboznamuje so základným kategoriálno-pojmovým aparátom filozofie, prezentuje filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu (vyučovacie zámery):

Predmet náuka o spoločnosti sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní sociálnych, personálnych, spoločenských a občianskych kompetencií. Vedie žiaka k:

- orientácii v spoločenských, politických a právnych faktoch tvoriacich rámec každodenného života,
- uvedomeniu si práv a povinností občana Slovenskej republiky,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraniu pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- zvládnutí základného kategoriálno-pojmového aparátu filozofie,
- prezentovaniu filozofie a jej dejín ako určité laboratórium ľudského myslenia a výkony jednotlivých filozofov ako inšpirujúcu ukážku toho, ako sa ľudské myslenie rodilo, v čase menilo a precizovalo v strete s inými myšlienkovými platformami,
- uplatňovaniu vhodných komunikačných prostriedkov pri obhajovaní vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraniu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaní mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania,
- nadobudnutiu rešpektu ku kultúrnym, náboženským a iným odlišnostiam ľudí a spoločenským,
- vytváraniu si vlastných filozofických a etických názorov ako základ na sústavnejšiu a dokonalejšiu orientáciu pri posudzovaní a hodnotení javov ľudského a občianskeho života,
- zaujímať k týmto javom stanovisko a diskutovať o ňom, prípadne svoje názory a postoje v diskusii korigovať,
- pozitívnej hodnotovej orientácii, nachádzaniu kultúrneho spôsobu života a hodnotnému zmyslu života,
- byť prínosom pre ľudské spoločenstvo (v rodine, obci, regióne, štáte), nie záťažou pre spoločnosť.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia vychádza z pravidiel hodnotenia dosiahnutých výkonových štandardov uvedených v školskom vzdelávacom programe. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Individuálna alebo skupinová prezentácia riešenia modelovej situácie, prípadovej štúdie, simulovanej situácie. Panelová prezentácia, prezentácia v POWERPOINTE. Tvorba vlastného projektu. K nim zaradíme ústne individuálne hodnotenie a písomné frontálne hodnotenie, a k prostriedkom hodnotenia ústnu odpoveď a didaktické testy. Výučba bude prebiehať v bežnej triede alebo v multimediálnej odbornej učebni spoločensko-vzdelávacích predmetov.

Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie vyučovacích výsledkov žiakov sa riadi platnými kritériami pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Predmet občianska náuka sa klasifikuje stupňom 1 –5 podľa platného klasifikačného poriadku zápisom do katalógu a na vysvedčení.

Stratégia vyučovania

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Vo vyučovacom predmete občianska náuka využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (text, video...) tak, aby každý porozumel,
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, analýza produktov činnosti, dotazník, anketa, experimentovanie a pod.),
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- korigovať nesprávne riešenia problému,
- používať osvojené metódy riešenia týchto problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- preukázať vlastnú zodpovednosť za zverené veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce

Človek a občan	informačno-receptívna - výklad reproduktívna – riadený rozhovor heuristická – rozhovor, riešenie úloh pojmové mapovanie, brainstorming	frontálna výučba, práca s knihou individuálna práca žiakov skupinová práca žiakov kooperatívne vyučovanie
Ľudské práva a základné slobody	informačno-receptívna - výklad reproduktívna – riadený rozhovor heuristická - rozhovor, riešenie úloh pojmové mapovanie, brainstorming demonštratívna metóda	frontálna výučba, práca s knihou individuálna práca žiakov skupinová práca žiakov demonštrácia a pozorovanie kooperatívne vyučovanie projektové vyučovanie
Filozofia a jej atribúty	informačno-receptívna - výklad reproduktívna – riadený rozhovor heuristická - rozhovor, riešenie úloh pojmové mapovanie, brainstorming	frontálna výučba práca s knihou, individuálna práca žiakov skupinová práca žiakov demonštrácia a pozorovanie kooperatívne vyučovanie
Dejinnno-filozofický exkurz		
Religionistika	informačno-receptívna - výklad reproduktívna – riadený rozhovor heuristická - rozhovor, riešenie úloh pojmové mapovanie, brainstorming	frontálna výučba, práca s knihou individuálna práca žiakov skupinová práca žiakov demonštrácia a pozorovanie kooperatívne vyučovanie
Aktualizácia učiva	heuristická - rozhovor, riešenie úloh	písomné a ústne skúšanie

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme tieto učebné zdroje:

Krsková, A. a kol.: Základy práva. SPN, Bratislava 1997 ISBN 80-08-02640-5
Tóth, R.: Základy politológie (Človek v politike). SPN, Bratislava, 1994
Miedzgová, J.: Základy etiky. SPN, Bratislava 1996. ISBN:80-08-01729-5
Kiczko, L. a kol.: Dejiny filozofie. SPN, Bratislava 1993. ISBN:80-08-01830-5
Gesce, G.-Horváth, H.: Malý lexikón biblie. Spektrum, Bratislava 1990. ISBN: 80-218-0038-0
Delfová, H. a kol.: Lexikón filozofie. Obzor, Bratislava 1993
Martinská Vavrová, A.: Nová maturita – Náuka o spoločnosti. Príroda, 2005

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Človek - občan ➤ občianska spoločnosť ➤ princípy demokratického riadenia spoločnosti ➤ právny štát ➤ občianske práva a povinnosti ➤ Ústava Slovenskej republiky ➤ participácia občana na chode spoločnosti ➤ verejná správa ➤ samospráva ➤ volebný systém v SR	➤ žiak vie vysvetliť význam občianstva pre človeka ➤ rozlišuje občianske práva a občianske povinnosti ➤ vie analyzovať na vybraných príkladoch z histórie a súčasnosti mechanizmus fungovania štátu ➤ vie charakterizovať podstatu demokracie ➤ porovnať na vybraných príkladoch demokratické a nedemokratické formy riadenia spoločnosti ➤ vysvetliť funkciu ústavy v štáte a oblasti, ktoré upravuje ➤ objasniť príčiny rozdelenia štátnej moci v SR na tri nezávislé zložky ➤ porovnať funkcie a úlohy orgánov štátnej moci SR ➤ uviesť príklady ako môže občan ovplyvňovať spoločenské dianie v obci a v štáte ➤ ovláda praktickú občiansku komunikáciu v styku s úradmi ➤ vie charakterizovať podstatu parlamentných, prezidentských a komunálnych volieb

2. Ľudské práva a základné slobody ➤ ľudské a občianske práva a slobody ➤ generácie ľudských práv ➤ podstata a zmysle ľudských práv a slobôd ➤ právny štát ➤ vývoj úpravy ľudských práv a slobôd ➤ Všeobecná deklarácia ľudských práv ➤ Dohovor o právach dieťaťa ➤ analýza ľudských práv ➤ oprávnenia a povinnosti jednotlivcov 3. Ochrana spoločenských hodnôt a slobôd ➤ orgány ochrany práv a slobôd v SR – polícia, advokácia, súdy, notárstvo, mediácia ➤ prostriedky ochrany práv a slobôd v Európe a vo svete – OSN, RE, Európsky súd pre ľudské práva ➤ práva slúžiace na ochranu spotrebiteľa 4. Filozofia a jej atribúty ➤ filozofia a mýtus ➤ predpoklady a podnety vzniku filozofie ➤ filozofické otázky a zdroje filozofických úvah ➤ filozofické disciplíny ➤ filozofia, veda, náboženstvo, umenie, ideológia 3. Dejinno-filozofický exkurz ➤ základné znaky západnej filozofie ako celku - filozofia ako veda vyjadrená v myšlienke: periodizácia dejín filozofie: (antická filozofia, stredoveká filozofia, renesančná filozofia, novoveká filozofia, filozofia 19. storočia, filozofia 20. stor., ich profilové charakteristiky a kultúrno-historický kontext -základné myšlienkové domény európskeho filozofického myslenia: a) myslenie orientované na poznanie sveta (Parmenides, Herakleitos, Aristoteles) b) myslenie orientované na poznávajúci subjekt a na podmienky a možnosti poznávania (R. Descartes, I. Kant) c) myslenie orientované na jazyk (L. Wittgenstein)	➤ správa sa zodpovedne - v zmysle hesla „<i>Neznalosť zákona neospravedlňuje.</i>“ ➤ žiak odlišuje ľudské a občianske práva ➤ vie vysvetliť poslanie jednotlivých generácií ľudských práv ➤ dokáže pracovať s textami jednotlivých dokumentov o ľudských právach ➤ vie zdôvodniť, že nie všetko, na čo si človek nárokuje, má na to aj právo. ➤ pozná a na príkladoch vie uviesť svoje práva i práva iných ➤ obhajuje svoje práva, rešpektuje ľudské práva druhých ľudí a osobne sa angažuje proti ich porušovaniu ➤ rozlišuje náplň činnosti orgánov ochrany ľudských práv na vnútroštátnej aj medzinárodnej úrovni ➤ žiak vie vymenovať a charakterizovať orgány ochrany práv a slobôd v Slovenskej republike a vo svete ➤ charakterizovať a vymenovať prostriedky na ochranu ľudských práv a slobôd v SR a vo svete ➤ v prípade porušenia práv spotrebiteľa ovláda praktické postupy na znovunadobudnutie toho práva ➤ žiak dokáže uviesť rozdielne znaky filozofie a mýtu ➤ vie nájsť v texte znaky mytologického a filozofického uvažovania ➤ uvedie rozlišovacie znaky, ktoré odlišujú filozofické otázky od bežných otázok ➤ na základe filozofického textu sformuluje otázku, ktorú konkrétny filozofický text rieši a zaradi ju do filozofickej disciplíny ➤ sformuluje vlastné stanovisko k filozofickému textu a postaviť vlastnú otázku, na základe inšpirácie filozofickým textom ➤ uvedie základné identifikačné znaky filozofie, vedy, náboženstva, umenia a ideológie a základné diferencie, ktoré odlišujú filozofiu od uvedených významových útvarov ➤ žiak dokáže charakterizovať spoločné črty vlastné západnej filozofii ako celku a uviesť odlišnosti, ktoré ju odlišujú od filozofického myslenia spätého s inými kultúrnymi, resp. civilizačnými okruhmi ➤ uvedie, ktoré témy resp. problémy sú ťažiskové pre jednotlivé obdobia dejín filozofie ➤ vie vysvetliť príčiny zmien ťažiskových tém a problémov filozofického myslenia ➤ interpretuje dejiny filozofického myslenia ako proces vykazujúci dva rozhodujúce kvalitatívne posuny: - ako prechod od skúmania sveta k skúmaniu subjektu, ktorý o svete niečo vypovedá, - ako prechod od „myslenia o svete“ k analýze jazyka, v ktorom myslíme a vyjadrujeme sa
---	--

4. Religionistika ➤ náboženstvo a jeho atribúty ➤ prvky náboženstva - náboženská viera - náboženské symboly - náboženské praktiky a prejavy (náboženský kult, náboženské obrady, sviatky a tradície) ➤ kresťanstvo a svetové náboženstvá ➤ alternatívne náboženské prejavy (nové náboženské hnutia) 4. Aktualizácia učiva - opakovanie a systematizácia učiva, exkurzie, práca s IKT technológiami	➤ identifikuje a analyzuje problémy, otázky a spory, ktoré zohrávajú úlohu kryštalizačného jadra filozofických diskusií a polemík v rámci každej z uvedených myšlienkových domén ➤ charakterizuje stanoviská uvedených filozofov k ich riešeniu. ➤ vie porovnať alternatívne riešenia uvedených problémov a zaujať k nim vlastné stanovisko ➤ žiak dokáže rozlíšiť medzi jednotlivými prvkami náboženstva a vie vysvetliť ich význam ➤ vie určiť základné identifikačné znaky svetových náboženstiev ➤ identifikuje prejavy náboženskej neznášanlivosti. ➤ rozoznáva prejavy sektárskeho myslenia ➤ žiak dokáže napísať jednoduchú filozofickú esej, s využitím získaných znalostí
--	--

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

MATEMATIKA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika, organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	externá - večerná
Ročník	prvý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín.

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Predmet matematika v študijnom odbore svojim obsahom nadväzuje na učivo z 1., 2. a 3. ročníka trojročných učebných odborov SOŠ, rozvíja, rozširuje a prehľbuje ho. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtémy).

Matematika je všeobecno-vzdelávacím predmetom s časovou dotáciou 1 hodina týždenne. Okrem všeobecno-vzdelávacej funkcie plní aj funkciu prípravnú – v zmysle prípravy žiakov na budúcu profesiu. Podieľa sa na ich komplexnom rozvoji osobnosti. Zveľaďuje nadobudnuté vedomosti, zručnosti a návyky v súlade s matematickou teóriou a s individuálnymi schopnosťami študenta. Výber učiva zohľadňuje celkové zameranie študijného odboru. Vedomosti, ktoré študenti získajú tvoria základ pre ďalšie vzdelávanie.

Študent si osvojí pojmový aparát, vzťahy a súvislosti, niektoré postupy a činnosti pri riešení úloh z praxe. Naučí sa logicky myslieť, argumentovať a tvorivo pristupovať k riešeniu problémov a prezentácii svojich úvah a postupov.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania matematiky majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Cieľom vyučovania matematiky na všetkých stupňoch vzdelávania je získanie pozitívneho vzťahu k matematike. Hlavným cieľom matematiky v študijnom odbore 6403 L podnikanie v remeslách a službách je poskytnúť žiakom matematický základ – vedomosti a zručnosti potrebné pre úspešné zvládnutie odborných predmetov príslušného študijného odboru. Dôraz sa kladie na zopakovanie práce so zlomkami. Cieľom je naučiť študentov riešiť rôzne typy rovníc a nerovníc (lineárne, kvadratické). Pri získavaní vedomostí a zručností z oblasti funkcie sa zameriavať na grafické znázorňovanie elementárnych funkcií a určovanie ich vlastností čítaním z grafov. Riešiť úlohy z praxe.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, vstupné a výstupné previerky.

Hodnotenie výsledkov žiakov:

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky musia byť žiakom vopred oznámené,
- krátke, niekoľkominútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva, vyžaduje sa minimálne 60 %-ná účasť žiakov,
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výchovných štandardov,
- grafická úprava zošitov a plnenie domácich úloh.

Stratégia vzdelávania

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete matematika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom tak, aby každý každému porozumel (video, text, hovorené slovo diagram)
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver, kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet), správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére, osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve, hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu ich matematického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, experimentovanie, meranie, matematické prostriedky, grafické prostriedky a pod.)
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich matematickom vzdelávaní,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného matematického problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- korigovať nesprávne riešenia problému,
- používať osvojené metódy riešenia matematických problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich matematického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu ich matematického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- preukázať vlastnú zodpovednosť za zverenú veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Odporúčaná študijná literatúra:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme tieto učebné zdroje:

Calda, E.: Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 1. časť, SPN, Bratislava
Odvárko, O.: Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 2. časť, SPN, Bratislava
Odvárko, O.: Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 3. časť, SPN, Bratislava
Petránek, O.: Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 4. časť, SPN, Bratislava
Kolouchová, J.: Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 5. časť, SPN, Bratislava
Odvárko, O.: Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 6. časť, SPN, Bratislava
Huťka, V.: Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 7. časť, SPN, Bratislava
Jirásek, F.: Zbierka úloh z matematiky pre SOŠ a študijné odbory SOU 1. časť, SPN, Bratislava
Jirásek, F.: Zbierka úloh z matematiky pre SOŠ a študijné odbory SOU 2. časť, SPN, Bratislava
Barták, J.-Bojtár, Š.-Kepka, J.: Matematika pre dvojročné a trojročné učebné odbory SOU 1. časť, SPN, Bratislava
Barták, J.-Bojtár, Š.-Kepka, J.: Matematika pre dvojročné a trojročné učebné odbory SOU 2. časť, SPN, Bratislava

Obsahový a výkonový štandard - 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Zhrnutie, prehĺbenie a doplnenie učiva z ročníkov SOŠ ➤ Zlomky (čitateľ, menovateľ, spoločný menovateľ, základný tvar zlomku, zmiešaný zlomok, hlavná zlomková čiara), desatinný rozvoj (konečný, nekonečný, periodický) ➤ Konštanta, premenná, výraz, obor definície výrazu, rovnosť výrazov, hodnota výrazu ➤ Mnohočlen, početové operácie s mnohočlenmi ➤ Lomené výrazy a operácie s nimi Funkcie, rovnice, nerovnice I. ➤ Zobrazenie, definičný obor zobrazenia, obor hodnôt zobrazenia „na“, „do“, „prosté“, „jednojednoznačné“ zobrazenie, konštantná funkcia, lineárna funkcia, definičný obor funkcie, obor funkčných hodnôt, graf funkcie, nulový bod, monotónnosť funkcie, priesečníky funkcie so súradnicovými osami, konštantná funkcia. ➤ Rovnica, nerovnica, sústava lineárnych rovníc s dvoma neznámymi, sústava nerovníc, ekvivalentné úpravy, neznáma, koeficienty, koreň rovnice, množina riešení rovnice, ekvivalentná úprava, skúška správnosti, vyjadrenie neznámej zo vzorca Kvadratické funkcie a rovnice ➤ Kvadratická rovnica, koeficient, koreň, diskriminant, množina riešení ➤ Kvadratická funkcia, definičný obor funkcie, obor funkčných hodnôt, graf funkcie (parabola), vrchol paraboly, nulový bod, monotónnosť funkcie	Žiak vie: ➤ Pracovať so zlomkami ➤ Tvoriť a zapísať výrazy pomocou konštánt, premenných a znakov matematických operácií ➤ Na konkrétnych príkladoch matematických výrazov vysvetliť obsah pojmu mnohočlen, člen, koeficient ➤ Definovať zobrazenie ➤ Opísať základné vlastnosti zobrazenia („na“, „do“, „prosté“, „jednojednoznačné“) ➤ Definovať lineárnu funkciu a konštantnú funkciu ➤ Opísať základné vlastnosti lineárnej funkcie a konštantnej funkcie (definičný obor, obor hodnôt, monotónnosť funkcie) ➤ Zostrojiť graf lineárnej funkcie a konštantnej funkcie, vedieť určiť priesečníky lineárnej funkcie so súradnicovými osami ➤ Ovládať ekvivalentné úpravy rovníc a nerovníc ➤ Riešiť lineárne rovnice s jednou neznámou ➤ Riešiť lineárne nerovnice s jednou neznámou, ich riešenie znázorniť na číselnej osi a zapísať intervalom ➤ Riešiť sústavu lineárnych nerovníc s jednou neznámou ➤ Riešiť sústavy dvoch lineárnych rovníc s dvoma neznámymi, vedieť riešiť danú sústavu graficky a chápať geometrický význam jej riešenia ➤ Vedieť určiť súradnice vrcholu paraboly, ktorá je grafom kvadratickej funkcie, určiť jej nulové body a načrtnúť ju ➤ Vyšetriť vlastnosti kvadratickej funkcie ➤ Riešiť kvadratickú rovnicu pomocou diskriminantu

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

FYZIKA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika, organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	externá - večerná
Ročník	druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 2. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet fyzika je všeobecnovzdelávací predmet. Okrem všeobecnovzdelávacej funkcie plní aj prípravnú funkciu vzhľadom na odbornú zložku vzdelávania.

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“. Predmet sme integrovali do troch obsahových štandardov - Mechanika, Dynamika a Termika. Predmet fyzika v nadstavbovom štúdiu svojím obsahom rozširuje a prehĺbuje učivo fyziky trojročných učebných odborov. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov, pričom sme prihliadali aj na proporcionálnu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Poslaním vyučovania fyziky je poskytnúť žiakom vedomosti a zručnosti, ktoré im umožnia správne chápať a vysvetľovať javy, deje a zákonitosti reálneho sveta. Žiaci sú vedení k správne pochopeniu fyzikálnych pojmov, zákonov, princípov a teórií, ktoré tvoria základ fyzikálneho poznania. Aplikácia fyzikálnych poznatkov sa realizuje formou riešenia úloh, poukázaním na využitie fyziky vo vede, technike a občianskom živote. Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti. Okrem osvojovania si nových poznatkov fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakom možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania fyziky majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu. Pri výučbe bude pozornosť venovaná samostatnej práci žiakov, aktivizujúcim formám ako sú diskusia, brainstorming, vytváranie logických schém a pojmových máp a práca s informáciami. Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu fyzika proporcionálne zastúpenie a prepojenie empirického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *komunikatívne a sociálno interakčné, interpersonálne a intrapersonálne, spôsobilosti tvorivo riešiť problémy, spôsobilosti využívať informačné technológie a spôsobilosti byť demokratickým občanom*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov. Predmet fyzika sa dopĺňa s predmetmi matematika, informatika a s odbornými predmetmi.

Hodnotenie žiakov je založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia vychádza z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Výchovno-vzdelávací proces vo fyzike smeruje k tomu, aby žiaci:

- poznali fyzikálne pojmy, osvojili si veličiny a ich jednotky, sústavu SI,
- rozumeli fyzikálnej terminológii, vedeli ju aktívne používať,
- nadobudli zručnosti používať matematický aparát vo fyzike, čítať a konštruovať grafy funkčných závislostí medzi fyzikálnymi veličinami,

- vysvetlili význam vzťahov medzi fyzikálnymi veličinami,
- osvojili si schopnosti vyjadrovania vlastnými slovami, ilustrovaním,
- dokázali aplikovať informácie v typických aj problémových situáciách, obhajovali, porovnávali, vyvodili závery,
- vedeli samostatne uskutočniť jednoduché fyzikálne merania a vedeli spracovať ich výsledky,
- vedeli aplikovať získané vedomosti a zručnosti pri riešení fyzikálnych problémov a úloh, modelovať jednoduché fyzikálne javy a procesy,
- poznali základné charakteristiky fyzikálneho deja,
- chápali fyzikálne poznanie ako dôležitú súčasť ľudskej kultúry a ako podmienku rozvoja vedy a techniky,
- získavali a vyhodnocovali informácie získané z internetu, odborných časopisov.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, prípadne riešením didaktických testov. Spracovanie referátov.

Stratégia vyučovania:

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Poznávací (kognitívna)	Komunikačná	Interpersonálna	Intrapersonálna
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.		Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.			

Hodnotenie výsledkov žiakov:

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky, musia byť žiakom vopred oznámené
- krátke, niekoľkominútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva, vyžaduje sa minimálne 60% účasť žiakov
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výkonových štandardov

Odporúčaná študijná literatúra:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme aj tieto učebné zdroje:

Řešatko, M.-Pitner, J.-Volf, I.: Fyzika pre učebné odbory 1. a 2. časť, 1984
 Janovič, J.: Fyzika pre netechnické odbory SOŠ, SPN Mladé letá, Bratislava. 2003
 Svoboda, E.-Barták, F.-Široká, M.: Fyzika pre technické odbory SOŠ, SPN Bratislava. 2003
 Barták, F. a kol.: Zbierka úloh z fyziky pre SOŠ a študijné odbory SOU, SPN Bratislava. 1988
 Internet, časopisy, odborná literatúra

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1.Fyzikálne veličiny, ich jednotky, sústava SI - násobky a diely jednotiek	Žiak vie: ➤ rozlíšiť fyzikálne pojmy- dej, veličina, jednotka ➤ rozdeliť jednotky v sústave SI, vysvetliť princíp tvorby odvodených a násobných jednotiek

2.Kinematika pohybov - vzťažná sústava, hmotný bod, trajektória, dráha, rýchlosť - rovnomerný priamočiary pohyb, - rovnomerný zrýchlený (spomalený)pohyb - voľný pád - pohyb po kružnici 3.Dynamika pohybov - vzájomné pôsobenie hmotných objektov - Newtonove pohybové zákony - hybnosť telesa, impulz sily 4.Mechanická práca, výkon, energia - mechanická práca - kinetická energia - potenciálna energia - zákon zachovania energie - výkon, účinnosť 5.Gravitačné pole - gravitačný zákon - gravitačné pole 6.Molekulová fyzika a termodynamika - základy molekulárno-kinetickej teórie látok - teplota telesa a jej meranie - štruktúra pevných látok - teplotná rozťažnosť - štruktúra kvapalín, vyparovanie, var	➤ definovať vektorovú a skalárnu fyzikálnu veličinu a uviesť príklady ➤ premieňať jednotky ➤ zdôvodniť význam určenia vzťažnej sústavy popisom situácie ➤ vysvetliť rozdiel medzi priemernou a okamžitou rýchlosťou ➤ vysvetliť rozdiel medzi trajektóriou a dráhou ➤ uviesť a zdôvodniť za akých podmienok má napr. auto zrýchlenie ➤ vyjadriť slovne, matematicky a graficky závislosť dráhy od času pre rovnomerný, rovnomerne zrýchlený a rovnomerne spomalený priamočiary pohyb ➤ charakterizovať voľný pád ako pohyb rovnomerne zrýchlený slovne a matematicky ➤ porovnať rovnomerný pohyb priamočiary a rovnomerný pohyb po kružnici - čo majú spoločné a v čom sa líšia ➤ slovne a matematicky vyjadriť pojmy: perióda, frekvencia, obvodová a uhlová rýchlosť ➤ ilustrovať na príkladoch silu a jej účinky, vysvetliť vektorový charakter sily ➤ vysvetliť Newtonové pohybové zákony a aplikovať ich pri riešení fyzikálnych úloh ➤ rozlíšiť príčinu pohybu, zmenu pohybového stavu a následok ➤ definovať jednotku a odvodiť rozmer jednotky sily ➤ pomocou Newtonovho pohybového zákona vysvetliť pojmy hybnosť telesa, zmena hybnosti, impulz sily, zákon zachovania hybnosti a aplikovať pri riešení úloh ➤ charakterizovať inerciálnu a neinerciálnu vzťažnú sústavu ➤ analyzovať vzťah preurčenie mechanickej práce, jej závislosť od uhla medzi ťažnou silou a dráhou ➤ definovať jednotku mechanickej práce a odvodiť jej rozmer ➤ riešiť úlohy, ktoré spájajú tematické celky 1-4 ➤ definovať jednotku výkonu, určiť rozmer jednotky, rozdiel medzi jednotkami 1J a 1Wh ➤ určiť príkon, výkon a účinnosť, aplikovať na technickom zariadení ➤ analyzovať odvodené vzťahy pre tiažovú potenciálnu energiu a kinetickú energiu ➤ riešiť úlohy všeobecne zadané ➤ potvrdiť súvislosti medzi zmenami energie a vykonanou prácou ➤ ilustrovať na príkladoch zákon zachovania energie ➤ definovať pojmy: pevná látka, kvapalina, vyparovanie, kondenzácia, var,... ➤ rozoznávať štruktúru jednotlivých látok, kryštalická, amorfná, ➤ popísať vlastnosti kvapalín a plynov, vlastný objem, vlastný tvar, demonštrovať na jednoduchých príkladoch z praxe
--	---

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

INFORMATIKA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	večerná - externá
Ročník	prvý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín.

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Predmet informatika patrí medzi dôležité odborné vyučovacie predmety na strednej odbornej škole. Jeho úlohou je umožniť žiakom získať také vedomosti a zručnosti, ktoré zabezpečia aktívne používanie najrozšírenejších aplikácií osobných počítačov v rôznych oblastiach spoločenského a najmä ekonomického života. Žiaci získajú a osvoja si základné praktické zručnosti s operačným systémom, textovým editorom, tabuľkovým procesorom, prezentačným softvérom. Naučia sa vyhľadávať potrebné informácie na internete. Získané vedomosti a zručnosti môžu aplikovať na predmetoch, ekonomika, marketing, manažment, účtovníctvo, podnikanie a matematika. Taktiež pri spracovaní referátov a prezentácií na ostatných hodinách. Predmet informatika prebieha v učebniach vybavených výpočtovou technikou.

Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu aplikovaná informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov a celoškolských programov.

Žiaci sa naučia pracovať so základným balíkom MS Office. Spoznajú nástroje MS WORD pre spracovanie textu v textovom editore, nástroje MS EXCEL pre spracovanie tabuliek a grafov, a nástroje MS Power Point pre jednoduché spracovanie prezentácií. Každá časť je ukončená samostatným projektom žiaka, v ktorom preukáže získané zručnosti.

Cieľom vyučovania informatiky na strednej škole je naučiť žiakov základné pojmy, postupy a prostriedky informatiky, poznať a používať nástroje pre spracovanie textu, tabuliek a prezentácií.

Všeobecné ciele:

- Podporovať osvojovanie základných princípov riešenia problémov prostredníctvom IKT
- Rozvíjať osvojovanie si základných poznatkov a pracovných postupov pri práci s osobným počítačom potrebných pre kvalifikovaný výkon povolania na trhu
- Rozvíjať aktívny a tvorivý prístup žiakov k riešeniu praktických úloh
- Vytvárať zodpovedný prístup žiakov k plneniu svojich povinností, viesť ich k hodnoteniu svojich schopností
- Rozvíjať kreativitu žiakov, nadanie a špecifické schopnosti
- Vytvárať takú pracovnú atmosféru na vyučovacej hodine, aby viedla žiakov k zodpovednému a slušnému správaniu
- Viesť žiakov k prijímaniu zodpovednosti za svoje správanie a rozhodovanie pri práci s IKT.

Výstupné špecifické ciele predmetu:

- Ovládať prácu s textovým editorom MS Word, prácu s dokumentom a použiť kresliace nástroje
- Spracovať tabuľky pomocou tabuľkových kalkulátorov – vedieť formátovať bunky, zapisovať dáta do tabuliek, používať vzorce a funkcie v tabuľke
- Ovládať a používať prezentačný program MS PowerPoint

- Komunikovať prostredníctvom IKT OFF line a ON line, pracovať s elektronickou poštou
- Ovládať normalizovanú úpravu písomností podľa STN
- Tvoríť obchodné listy a písomnosti v obchodnom styku za pomoci šablón aj bez nich.

Dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Hodnotenie žiakov je založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia vychádza z pravidiel hodnotenia dosiahnutých výkonových štandardov uvedených v školskom vzdelávacom programe. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Individuálna alebo skupinová prezentácia riešenia modelovej situácie, prípadovej štúdie, simulovanej situácie. K nim radíme aj ústne individuálne hodnotenie a písomné frontálne hodnotenie, a k prostriedkom hodnotenia ústnu odpoveď, didaktické testy a praktické vypracovanie zadania. Výučba bude prebiehať v odbornej učebni informatiky.

Stratégia vyučovania:

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Učiteľ pri výučbe aplikovanej informatiky rozvíja najmä tieto kľúčové kompetencie:

- Komunikatívne a sociálno-interakčné spôsobilosti – orientovať sa, získať, rozumieť a aplikovať rôzne informácie, posúdiť ich význam v osobnom živote a v povolani, pochopiť a osvojiť si metódy IKT, ovládať operácie pri práci s počítačom, ovládať interaktívne a neinteraktívne formy komunikácie pomocou IKT, vedieť pochopiť a vyhodnocovať svoju účasť na procese vzdelávania a jeho výsledku, ktorý zabezpečuje právo voľného pohybu občana žiť, študovať a pracovať v podmienkach otvoreného trhu práce.
- Schopnosť tvorivo riešiť problémy – zhodnotiť význam získaných informácií, samostatne zhromažďovať informácie, vytriediť a využiť len tie, ktoré sú najdôležitejšie, zvažovať rôzne možnosti riešenia, stanoviť kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia, vedieť vybrať vhodné postupy pre realizáciu zvoleného riešenia a dodržiavať ho.
- Využívať informačné technológie – oboznámiť sa s rôznymi druhmi aplikačných programov a spôsobom ich obsluhy, pracovať s aplikačnými programami potrebnými pre prácu ekonóma, ovládať obsluhu periférnych zariadení potrebných pre činnosť používaného programu, vyhľadávať vhodné informačné zdroje a potrebné informácie, evidovať, triediť a uchovávať informácie tak, aby ich mohol žiak využívať pri práci, chrániť informácie pred vymazaním a znehodnotením, posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov, kriticky pristupovať k získaným informáciám.

Pri vyučovaní využívame tieto metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Bezpečnosť a hygiena pri práci	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba
Oblasti využívania informatiky	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Nácvik praktických zručností na osobných počítačoch
Normalizovaná úprava písomností	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Nácvik praktických zručností na osobných počítačoch

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- na hodnotení samostatných prác vypracovaných žiakmi
- na hodnotení prezentácie získaných informácií
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách

Hodnotenie výsledkov žiakov:

Hodnotenie vyučovacích výsledkov žiakov sa riadi platnými kritériami pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Predmet informatika sa klasifikuje stupňom 1–5 podľa platného klasifikačného poriadku zápisom do katalógu a na vysvedčení.

Kritériá hodnotenia:

Pri hodnotení výchovno- vzdelávacích výstupov v predmete informatika sa použijú tieto kritériá:

Žiak :

- poznal základné pojmy v informačno komunikačných technológiách,
- poznal aplikačné softvérové vybavenie počítača pre prácu s textom, obrázkami
- vysvetlil význam IKT v modernej informačnej spoločnosti
- prezentoval kvalitu myslenia v riešení jednoduchých algoritmických úloh
- mal aktívny prístup a záujem o nové vedomosti, zapájal sa do diskusií
- preukázal schopnosť vyhľadávať informácie s využitím Internetu
- vytvoril jednoduché projekty na zadané IKT témy

Hodnotenie písomných prác a testov:

Maximálny počet bodov predstavuje 100 %.

- 100 - 90 % výborný (1)
- 89 – 75 % chválitebný (2)
- 74 – 55 % dobrý (3)
- 54 - 35 % dostatočný (4)
- 34 – 0 % nedostatočný (5)

Hodnotenie praktických prác:

V každom ročníku žiak vypracuje zadania – praktické úlohy z preberaného softvéru. Pri hodnotení zadania sa hodnotí :

- grafická a formálna stránka zadania
- správnosť vypracovania zadania – požadovaná úprava, výpočty, požadované nastavenia v určitom programe
- úplnosť a samostatnosť spracovania zadania

Odporúčaná literatúra:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme tieto učebné zdroje:

Kalaš I. a kol.: Informatika pre stredné školy. Bratislava SPN, 2001

Machová, J.: Práca s textom, Bratislava: SPN, 2002,

Lukáč, S. – Šnajder, L.: Práca s tabuľkami, Bratislava: SPN 2001

Interné brožúry Hardvér, Windows 10, Office 2010/2016/2019

L. Jancíková; M. Kotrusová: Hospodárska korešpondencia pre 3. roč. Obchodnej akadémie. Vydav. Elán, Bratislava

Obsahový a výkonový štandard - 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Bezpečnosť a hygiena pri práci ➤ Ergonómia a fyziológia práce ➤ Organizácia práce v učebni	➤ oboznámiť sa so zásadami a pravidlami práce v učebni

2. Textový editor -Práca v programe WORD ➤ Popis okna, panel nástrojov ➤ Písanie a úprava oprava textu ➤ Práca s blokom, formátovanie odsekov ➤ Odrážky a číslovanie ➤ Vytvorenie tabuľky ➤ Vkládanie objektov ➤ Vytvorenie plagátu	➤ pochopiť význam využitia programu MS WORD ➤ vedieť napísať text a upraviť ho podľa predlohy, opraviť chyby v texte ➤ ovládať prácu s blokmi textu ➤ ovládať typy zarovnávaní, ako sa robia odseky, ovládať prácu s odrážkami a číslovaním ➤ ovládať tvorbu a úpravu jednoduchých tabuliek ➤ nadobudnúť zručnosť vkladania jednoduchých objektov ➤ vedieť vytvoriť plagát
3. Tabuľkový kalkulačtor - Práca v programe Excel ➤ Základné pojmy, popis okna a panel nástrojov ➤ Zadávanie obsahu buniek – text, čísla, zadávanie hodnôt, dátumu, času ➤ Oprava obsahu buniek, vkladanie a mazanie buniek ➤ Práca s blokom ➤ Tvorba jednoduchého vzorca, tvorba funkcií, tvorba grafov ➤ Kreslenie a zmena písma v grafe ➤ Kreslenie a úprava objektov	➤ spoznať prostredie programu Excel ➤ zadať požadované údaje do jednotlivých buniek ➤ opraviť nesprávne zadaný obsah v bunke ➤ označiť a upraviť blok tabuľky ➤ vytvoriť/vymazať bunku ➤ vytvoriť jednoduché vzorce pre základné matematické operácie ➤ správne zadať údaje a vytvoriť graf ➤ vo vytvorenom grafe zmeniť písmo, upravovať graf
4. Prezentácia informácií - Práca v programe PowerPoint ➤ Práca so snímkami ➤ Typy textu ➤ Postupy pre vloženie textu ➤ Vkládanie ďalších objektov ➤ Animácie ➤ Spustenie a tlač prezentácie	➤ spoznať prostredie programu PowerPoint ➤ vybrať ľubovoľnú snímku a zadať pre dokument alebo jeho časť ➤ vkladať text a rozličné objekty do textu (obrázky, tabuľky, grafy...) ➤ vedieť vytvoriť animáciu a dokázať spustiť a vytlačiť prezentáciu

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

EKONOMIKA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	večerná - externá
Ročník	prvý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín

Charakteristika predmetu:

Predmet ekonomika patrí medzi povinné odborné vyučovacie predmety. Spolu s ostatnými odbornými predmetmi vytvára základ ekonomického vzdelania žiakov. Predmet je obsahovo zameraný na praktické problémy v podnikateľskej činnosti a organizáciu podnikania s dôrazom na malé a stredné podnikanie v podmienkach trhovej ekonomiky, na problematiku daní, bánk, personálneho manažmentu, otázky týkajúce sa platobného styku a poisťovníctva. Vecne nadväzuje na učivo preberané v trojročných učebných odboroch. Žiaci si rozšíria vedomosti o podnikoch, podnikaní v podmienkach zmiešanej ekonomiky, nadobudnú vedomosti o vecnej a ekonomickej stránke činnosti podniku, získajú vedomosti o daňovej sústave v danej krajine, bankovej sústave a problematike personálneho manažmentu v podniku, získajú vedomosti o spôsoboch a formách platobného styku a základné vedomosti z oblasti poisťovníctva. Učivo zohľadňuje aj požiadavky podnikateľskej sféry, príslušného regiónu, trendy vývoja v danom odbore a aktualizáciu právnych predpisov.

Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Výstupné všeobecné ciele predmetu:

- schopnosť orientovať sa v množstve informácií, rozumieť im a vedieť ich využívať,
- schopnosť racionálne sa učiť a vzdelávať sa po celý život a pružne sa prispôbovať meniacim sa podmienkam života,
- schopnosť komunikovať a spolupracovať s ľuďmi, riešiť problémy a prevziať zodpovednosť za výsledky rozhodnutia

Výstupné špecifické ciele predmetu:

- utvrdiť vedomosti o podnikateľskej činnosti,
- zopakovať si vedomosti o organizácii podnikania,
- poznať, akým spôsobom si môžeme založiť živnosť,
- vedieť charakterizovať a orientovať sa v jednotlivých právnych formách spoločností
- poznať dôležitosť vecnej a ekonomickej stránky podniku
- pochopiť potrebu dobrých vzťahov medzi obchodnými partnermi,
- dodržiavať platobnú disciplínu,
- vedieť si vypočítať daňovú povinnosť,
- orientovať sa v problematike úverov a vkladov
- orientovať sa v oblasti personálneho manažmentu podniku, poisťovníctva

Súčasťou metód vyučovania ekonomiky je zabezpečenie názornosti a priblíženia sa k praxi. Odporúča sa preto pracovať s originálnymi tlačiv, formulárov, príslušných predpisov a právnych noriem, výpočtovou technikou a odbornou tlačou. Teoretické učivo je nevyhnutné precvičovať na reálnych údajoch podnikov. Dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systemizácie poznatkov je riešenie úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, ktoré umožňujú využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Hodnotenie vyučovacích výsledkov žiakov sa riadi platnými kritériami pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi bude spočívať v riešení priebežných didaktických testov, riešení výstupného

didaktického testu a ústnych odpovediach žiakov. Priebežný test musí obsahovať minimálne 50 % obsahového štandardu (základné učivo). Výstupný didaktický test bude pozostávať z úloh polročného učiva, pričom všetky úlohy budú z obsahového štandardu. Domáca úloha bude taktiež dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu žiakov. Bude to bodovaná aktivita, ktorá poukazuje na systematickú prípravu žiaka na vyučovanie. Pestrosť úloh v rámci domácej prípravy rozvíja všestrannosť osobnosti žiaka. Žiaci majú možnosť získať ďalšie body pomocou prezentácií k vybraným témam, spravidla maturitným zadaniam. Ide o samostatnú prácu žiaka, pričom si sám vyhľadá potrebné informácie, ktoré spracuje a prezentuje na hodine vo forme prijateľného a zrozumiteľného výstupu (graf, tabuľka, prezentácia, fotodokumentácie a pod.).

Žiak bude hodnotený z už spomínaných testov percentuálne takto:

Percentuálna úspešnosť žiaka	Hodnotenie žiaka
100 % - 90 %	výborný
89 % - 75 %	chválitebný
74 % - 50 %	dobrý
49 % - 30 %	dostatočný
29 % - 0 %	nedostatočný

Stratégia vyučovania:

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete ekonomika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, degustovanie a pod.)
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému
- korigovať nesprávne riešenia problému
- používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich odborného vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Podnik, podnikanie	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Ekonomická stránka činnosti podniku	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Daňová sústava	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a

	Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Banková sústava	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Personalistika podniku	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Platobný styk	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Poist'ovníctvo	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor, Heuristická - riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov Práca s knihou

Hodnotenie výsledkov žiakov:

Hodnotenie žiakov je založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia vychádza z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú tieto učebné zdroje:

M. Jakubeková, S. Kúrňavová, E. Hartmanová: Ekonomika pre študijné odbory výrobného a nevýrobného zamerania
D.Orbánová, D. Vrtaňa: Cvičebnica pre žiakov 1. ročníka OA a iných stredných odborných škôl. Mladý podnikavec 2023, 1. vydanie. ISBN 978-80-973899-5-6

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1.Základné ekonomické pojmy ➤ Ekonomia, ekonomika, statky, potreby, služby ➤ Trh a trhový mechanizmus	Žiak má: ➤ charakterizovať základné ekonomické pojmy, ➤ vysvetliť fungovanie trhového mechanizmu, ➤ graficky znázorniť fungovanie TM,
2.Ekonomická stránka činnosti podniku ➤ Náklady, výdaje, výnosy, príjmy ➤ Členenie náklady a výnosov ➤ Výsledok hospodárenia ➤ Výpočet výsledku hospodárenia	➤ charakterizovať náklady, výdaje, výnosy, príjmy, ➤ vedieť uviesť členenie nákladov, výnosov, ➤ charakterizovať výsledok hospodárenia, jeho význam pre podnik, ➤ vypočítať výsledok hospodárenia,
3.Daňová sústava ➤ Daňová sústava SR ➤ Priame dane ➤ Nepriame dane	➤ charakterizovať základné pojmy v oblasti daní, ➤ uviesť základné členenie daní na Slovensku, ➤ vysvetliť podstatu a význam priamych daní, ➤ vysvetliť jednotlivé druhy nepriamych daní,
4.Banková sústava ➤ Banková sústava SR	➤ uviesť štruktúru bankovej sústavy na Slovensku, ➤ charakterizovať NBS,

➤ Národná banka SR ➤ Obchodné banky SR ➤ Aktívne bankové operácie ➤ Pasívne bankové operácie 5. Personalistika podniku ➤ Personálny manažment ➤ Oblasť personálneho manažmentu ➤ Analýza práce a špecifikácia požiadaviek ➤ Výber zamestnancov, spôsoby a metódy ➤ Pracovný pomer ➤ Odmeňovanie zamestnancov ➤ Vzdelávanie zamestnancov ➤ Pracovné podmienky ➤ Pracovný čas ➤ Sociálna starostlivosť o zamestnancov 6. Platobný styk ➤ Platobný styk ➤ Druhy platobného styku ➤ Doklady platobného styku 7. Poisťovníctvo ➤ Poisťovníctvo ➤ Základné pojmy ➤ Funkcie poistenia ➤ Poistné riziko ➤ Klasifikácia poistení	➤ charakterizovať činnosti obchodných bank, ➤ vysvetliť podstatu aktívnych operácií, ➤ vymenovať jednotlivé druhy úverov, ich podstatu a význam, ➤ vysvetliť podstatu pasívnych operácií, ➤ vymenovať druhy vkladov, uviesť ich podstatu a význam, ➤ uviesť podstatu a význam personálneho manažmentu, ➤ vymenovať základné oblasti personálneho manažmentu, ➤ vedieť význam personálneho plánovania, ➤ vysvetliť podstatu analýzy práce, špecifikácie požiadaviek na zamestnanca, ➤ vysvetliť podstatu výberu zamestnancov, spôsoby a metódy, ➤ charakterizovať vznik, zmenu a možnosti skončenia pracovného pomeru, ➤ charakterizovať význam hodnotenia, odmeňovania a vzdelávania zamestnancov, ➤ uviesť základné práva a povinnosti zamestnávateľa a zamestnancov, ➤ charakterizovať pracovné podmienky, režim pracovného času a sociálnu starostlivosť o zamestnancov, ➤ charakterizovať znaky jednotlivých druhov platobného styku, ➤ uviesť výhody a nevýhody jednotlivých druhov platobného styku, ➤ vymenovať doklady platobného styku, ➤ vysvetliť význam poisťovníctva, jeho úlohy, ➤ charakterizovať základné pojmy používané v poisťovníctve, ➤ vysvetliť funkcie poistenia a poistné riziko, ➤ vedieť uviesť klasifikáciu poistenia- životného, neživotného, uviesť podstatu a význam sociálneho a zdravotného poistenia.
---	---

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

ÚČTOVNÍCTVO

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	večerná - externá
Ročník	prvý, druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 60 vyučovacích hodín.

Charakteristika učebného predmetu:

Predmet účtovníctvo patrí medzi voliteľné odborné vyučovacie predmety. Spolu s ostatnými odbornými predmetmi vytvára základ ekonomického vzdelania žiakov. Poskytuje žiakovi základné vedomosti a zručnosti vybraných okruhov problémov jednoduchého účtovníctva a finančného riadenia podniku. Vyučovacia predmet účtovníctvo nadväzuje na poznatky získané v ostatných odborných ekonomických predmetoch. Žiaci využívajú pri riešení úloh prostriedky výpočtovej techniky.

Výstupné všeobecné ciele predmetu:

- schopnosť orientovať sa v množstve informácií, rozumieť im a vedieť ich využívať,
- schopnosť racionálne sa učiť a vzdelávať sa po celý život a pružne sa prispôbovať meniacim sa podmienkam života,
- schopnosť komunikovať a spolupracovať s ľuďmi, riešiť problémy a prevziať zodpovednosť za výsledky rozhodnutí.

Výstupné špecifické ciele predmetu:

- vysvetliť základné pojmy súvisiace s účtovníctvom, kategórie a vzťahy medzi nimi,
- pochopiť podstatu finančného účtovníctva a finančného riadenia podniku,
- naučiť sa základným vzťahom medzi účtovnými výkazmi (výkaz o príjmoch a výdavkoch, výkaz o peňažných tokoch, výkaz o majetku a záväzkoch),
- vypočítavať ekonomické veličiny, posúdiť ich z hľadiska kvantitatívneho a kvalitatívneho,
- riešiť ekonomické úlohy a navrhnúť postup riešenia a vyvodiť závery,
- posúdiť ekonomické javy, procesy a vzťahy, či zodpovedajú stanoveným kritériám alebo normám z hľadiska presnosti, efektívnosti, hospodárnosti a účelnosti,
- pochopiť problematiku peňažných tokov podniku vrátane ich rozpočtovania a finančnú analýzu,
- osvojenie základov jednoduchého a špecifického účtovníctva, ktoré vyplývajú z rôznych organizačno-právnych foriem podniku,
- formovať pracovné schopnosti a charakterové vlastnosti žiakov.

Dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Stratégia vyučovania:

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete ekonomika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakovi umožňujú:

Schopnosti riešiť problémy

rozpoznávať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, diskusia a pod.),

- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,

- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- korigovať nesprávne riešenia problému,
- používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich odborného vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Stratégia vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Základné pojmy	Informačno-receptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Majetok a zdroje jeho krytia	Informačno-receptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Súvaha podniku	Informačno-receptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Sústava účtov	Informačno-receptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Dokumentácia účtovných prípadov	Informačno-receptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Účtovné zápisy a účtovné knihy	Informačno-receptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Základné účtovanie konkrétnych účt. prípadov v podvojnom účtovníctve	Informačno-receptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Súvislý príklad	Informačno-receptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Jednoduché účtovníctvo	Informačno-receptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Finančná analýza	Informačno-receptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov

	Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
--	---------------------------------------	---

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Hodnotenie vyučovacích výsledkov žiakov sa riadi platnými kritériami pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi bude spočívať v riešení priebežných didaktických testov, riešení výstupného didaktického testu a ústnych odpovediach žiakov. Priebežný test musí obsahovať minimálne 50 % obsahového štandardu (základné učivo). Výstupný didaktický test bude pozostávať z úloh polročného učiva, pričom všetky úlohy budú z obsahového štandardu. Domáca úloha bude taktiež dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu žiakov. Bude to bodovaná aktivita, ktorá poukazuje na systematickú prípravu žiaka na vyučovanie. Pestrosť úloh v rámci domácej prípravy rozvíja všestrannosť osobnosti žiaka. Žiaci majú možnosť získať ďalšie body pomocou prezentácií k vybraným témam, spravidla maturitným zadaniam. Ide o samostatnú prácu žiaka, pričom si sám vyhľadá potrebné informácie, ktoré spracuje a prezentuje na hodine vo forme prijateľného a zrozumiteľného výstupu (graf, tabuľka, prezentácia, fotodokumentácie a pod.).

Žiak bude hodnotený z testov percentuálne takto:

Percentuálna úspešnosť žiaka	Hodnotenie žiaka
100 % - 90 %	výborný
89 % - 75 %	chváľitebný
74 % - 50 %	dobrý
49 % - 30 %	dostatočný
29 % - 0 %	nedostatočný

Odporúčaná štúijná literatúra a učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme tieto učebné zdroje:

Šlosár, R.-Šlosárová, A.: Účtovníctvo pre 2.ročník OA, vydavateľstvo Wolters Kluwers, 2019. ISBN 978-80-8078-347-1

Šlosár, R.-Šlosárová, A.: Účtovníctvo pre 2.ročník OA – pracovná časť, Iura Edition 2012. ISBN 978-80-8078-483-6

Šlosár R., Šlosárová A.: Účtovníctvo pre 4.ročník OA, vydavateľstvo Wolters Kluwers, 2014. ISBN 978-80-8168-063-2

Zákon o účtovníctve

Odborná literatúra

Obsahový a výkonový štandard – 1., 2.ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1.ročník 1. Základné pojmy Ekonomické informácie Význam a úlohy účtovníctva 2. Majetok a zdroje jeho krytia Formy a zloženie majetku Zdroje krytia majetku Súpis majetku a záväzkov 3. Súvaha podniku Súvaha – účet, obsah Typické zmeny súvahových stavov 4. Sústava účtov Účet a jeho podstata Druhy účtov Zásady účtovania na účtoch	Žiak má: - vysvetliť význam ekonomických informácií, charakterizovať odbory ekonomických informácií, - opísať význam a úlohy účtovníctva, - charakterizovať formy a zloženie majetku, - charakterizovať zdroje krytia majetku, - zostaviť súpis majetku a záväzkov, - charakterizovať súvahu, - zostaviť súvahu, - správne zaznamenávať typické zmeny súvahových stavov, - charakterizovať účet, jeho funkciu a formu, - vysvetliť zásady účtovania na účtoch, - účtovať základné účtovné prípady, - vyčíslieť obraty a zostatky na účtoch,

5. Dokumentácia účtovných prípadov Účtovné doklady Spracovanie účtovných dokladov a ich úschova Vyhodenie konkrétnych účtovných dokladov 6. Základné účtovanie Účtovanie o peniazoch v hotovosti, ceninách, bankových účtoch, úveroch Účtovanie o pohľadávkach Účtovanie o zásobách Účtovanie o dlhodobom majetku Účtovanie o nákladoch Účtovanie o výnosoch Zisťovanie a účtovanie výsledku hospodárenia 2. ročník 1. Jednoduché účtovníctvo Zákon o jednoduchom účtovníctve Zásady vedenia JU Účtovné doklady a zápisy Peňažný denník Pomocné knihy Výkazy JU 2. Riešenie súvislých príkladov z jednoduchého účtovníctva – ručná evidencia Riešenie súvislých príkladov v JU ručnou evidenciou 3. Účtovná uzávierka a závierka Zostavenie účtovnej uzávierky a závierky 4. Riešenie súvislých príkladov z jednoduchého účtovníctva na účtovnom softvéri ALFA Riešenie súvislých príkladov z JU v programe Alfa Zostavenie účtovnej uzávierky a závierky v programe Alfa	- vysvetliť význam účtovnej dokumentácie, - uviesť náležitosti účtovných dokladov, - spracovať obeh účtovných dokladov, - vysvetliť úschovu účtovných dokladov, - využívať účtovný softvér omega, - účtovať o peniazoch v hotovosti, na bankových účtoch, o peniazoch na ceste, o ceninách, krátkodobých bankových úveroch v podvojnóm účtovníctve, - účtovať o pohľadávkach, - účtovať o zásobách, - účtovať o dlhodobom majetku, - účtovať o nákladoch, - účtovať o výnosoch, - zistiť výsledok hospodárenia, - zaúčtovať správne výsledok hospodárenia, - vysvetliť právnu úpravu jednoduchého účtovníctva (JU), - vymenovať zásady vedenia JU, - vymenovať účtovné doklady a účtovné zápisy, - vymenovať účtovné knihy, - účtovať evidenciu v peňažnom denníku a pomocných knihách, - zostaviť výkazy v JU, - správne evidovať jednotlivé účtovné prípady v peňažnom denníku a v ostatných účtovných knihách u neplatiteľa DPH, - vypočítať odpisy DM, - zaevidovať odpisy v JU, - vypočítať mzdy zamestnancov, odvody do sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní a zaevidovať ich, - viesť skladovú evidenciu v JU, - správne evidovať jednotlivé účtovné prípady u platiteľa DPH, - urobiť prípravné práce pred uzatvorením účtovných kníh - uzatvoriť účtovné knihy, - vymenovať závierkové operácie na strane príjmov a výdavkov, - zostaviť výkazy v JU, - využívať účtovný softvér Alfa, - správne evidovať jednotlivé účtovné prípady v peňažnom denníku a v ostatných účtovných knihách u neplatiteľa DPH, - vypočítať odpisy DM a zaevidovať ich, - vypočítať mzdy zamestnancov, odvody do sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní a zaevidovať ich, - správne viesť skladovú evidenciu v JU, - správne evidovať jednotlivé účtovné prípady u platiteľa DPH, - správne urobiť prípravné práce pred uzatvorením účtovných kníh, - uzatvoriť účtovné knihy, - vymenovať závierkové operácie na strane príjmov a výdavkov, - zostaviť výkazy v JU,
--	--

5. Finančná analýza Zdroje finančnej analýzy Ukazovatele jednoduchej finančnej analýzy	- zostaviť daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb, - vymenovať zdroje finančnej analýzy, - vypočítať ukazovatele jednoduchej finančnej analýzy.
---	---

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

MANAŽMENT

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	večerná - externá
Ročník	druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 2. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín

Charakteristika predmetu:

Úlohou predmetu je oboznámiť žiakov s teóriou manažmentu. V praxi malých a stredných podnikov je dôležité poznať základy riadenia, pretože úspešnosť podnikateľských subjektov na trhu závisí od ľudského potenciálu, jeho schopností a zručností.

Cieľom predmetu je naučiť žiakov základným vlastnostiam, ktoré charakterizujú dobrého manažéra a oboznámiť ich s najmodernejšími metódami manažérskej práce, s činiteľmi, ktoré vplyvajú na úspešnosť manažérskej práce. Žiaci získajú vedomosti a zručnosti vykonávať práce súvisiace s riadením a organizovaním práce v malých a stredných podnikoch a aplikovať poznatky z manažmentu podnikovej činnosti. Naučia sa organizovať pracovné činnosti a koordinovať prácu v tíme, vedieť ho motivovať.

Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Vo vyučovacom predmete **manažment** využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (text, hovorené slovo, propagačné materiály...) tak, aby každý každému porozumel,
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu ich podnikateľského a právneho vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného právneho problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- korigovať nesprávne riešenia problému,
- používať osвоенé metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu ich marketingového vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- preukázať vlastnú zodpovednosť za zverené veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Stratégia vyučovania:

Pri vyučovaní využívame tieto metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1.Podstata a vývoj manažmentu	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia
2. Manažment ako proces	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia
3. Manažérske plánovanie	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia
4. Stratégia a taktika v manažmente	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia
5. Organizácia a organizačná štruktúra podniku	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia
6. Kontrola	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia
7. Manažéri a vedenie ľudí	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia
8. Komunikácia na pracovisku	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Odborné kompetencie: praktické cvičenia, ústna odpoveď, prípadová štúdia

Kognitívne kompetencie: ústna odpoveď, písomná odpoveď, školská práca, úlohy a cvičenia, projekt.

Hodnotenie výsledkov žiakov:

Hodnotenie vyučovacích výsledkov žiakov sa riadi platnými kritériami pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Klasifikácia vychádza z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia, ku ktorým radíme ústne individuálne hodnotenie a písomné frontálne hodnotenie, a k prostriedkom hodnotenia ústna odpoveď a didaktické testy. Predmet manažment sa klasifikuje známkou 1 - 5. Na vysvedčení a v katalógovom liste sa uvedie jedna z uvedených známok.

Pravidlá hodnotenia vychádzajú z nasledovných zásad:

- hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne,
- hodnotíme podľa miery splnenia (úspešnosť) daných kritérií,
- klasifikujeme iba prebrané a upevnené učivo,
- používame platnú klasifikačnú stupnicu,
- písomné práce oznamujeme žiakom vopred.

Odporúčaná študijná literatúra a učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme tieto učebné zdroje:

Papula, J.,-Papulová, E.: Manažment pre OA a SOŠ

Papula, J.,-Papulová, E.: Manažment pre OA, SPN Bratislava 2008,7. upravené vydanie, ISBN 978-80-10-01882-6

Szarková, M.: Komunikácia v manažmente, Vydavateľstvo Wolters Kluwer, 2018

Jedlička, M.: Marketingový strategický manažment, Magna Trnava, 2003, 1. vydanie, ISBN 80-85722-10-0

Internet, CD – Ekonomie pre učiteľov, časopisy Trend, Manažér

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Podstata a vývoj manažmentu ➤ Manažment – podstata a vývoj ➤ F. W. Taylor, H. Fayol, M. Weber, H. Ford, E. Mayo – predstavitelia teórie riadenia a ich prínos pre spoločnosť ➤ Americký manažment ➤ Japonský manažment ➤ Európsky manažment	➤ definovať podstatu manažmentu vo viacerých významoch ➤ charakterizovať úlohu podnikového manažmentu v riadení procese ➤ vysvetliť rozdiely medzi jednotlivými teóriami riadenia ➤ poznať hlavné koncepcie súčasného manažmentu ➤ určiť základné rozdiely medzi americkým a japonským riadením
2. Manažment ako proces ➤ Podstata riadenia ➤ Manažérske funkcie ➤ Manažment ako rozhodovací proces ➤ Informácie a manažment	➤ definovať podstatu riadenia ➤ uviesť schopnosti nevyhnutné pre vykonávanie manažérskych funkcií ➤ vysvetliť význam a podstatu manažérskych funkcií ➤ vysvetliť vzťah medzi manažérskymi funkciami ➤ objasniť etapy rozhodovacieho procesu ➤ vysvetliť prínos prijímaných rozhodnutí pre úspech podnikania
3. Plánovanie ➤ Podstata plánovania ➤ Druhy plánov ➤ Postup tvorby plánov ➤ Metódy plánovania	➤ vysvetliť plánovanie, organizovanie, regulovanie, kontrolu ➤ zoradiť fázy rozhodovacieho procesu ➤ vyjadriť rozdiely jednotlivých metód rozhodovania ➤ diskutovať o informáciách v podniku ➤ popísať podstatu plánovania a popísať jeho základné prvky ➤ uviesť druhy plánov a ich vzájomné súvislosti ➤ vedieť zostaviť podnikové plány
4. Stratégia a taktika ➤ Postavenie stratégie a taktiky v manažmente ➤ Prostredie podniku ➤ Fázy strategického riadenia ➤ Tvorba stratégie	➤ určiť obsah a podstatu stratégie a taktiky ➤ diskutovať o externom a internom prostredí ➤ popísať jednotlivé fázy strategického riadenia ➤ osvojiť si tvorbu stratégie ➤ popísať rozdiely medzi jednotlivými druhmi stratégií

5. Organizácia a organizačná štruktúra ➤ Podstata organizačnej štruktúry ➤ Východiská tvorby organizačných štruktúr ➤ Formy organizačných štruktúr ➤ Typy organizačných štruktúr ➤ Centralizácia a decentralizácia ➤ Orgány podniku ➤ Riadiaci aparát podniku ➤ Kontrola ➤ Podstata a úlohy kontroly ➤ Proces kontroly ➤ Nástroje kontroly ➤ Požiadavky na efektívnu kontrolu ➤ Manažéri a vedenie ľudí ➤ Manažéri – osobitná kategória zamestnancov ➤ Osobnosť manažéra ➤ Výchova manažérov ➤ Vedenie ľudí ➤ Štýly vedenia ľudí ➤ Výber a hodnotenie zamestnancov ➤ Motivácia ľudí ➤ Motivačné teórie X, Y, Z ➤ Komunikácia na pracovisku	➤ charakterizovať organizačnú štruktúru podniku ➤ vysvetliť rozdiel medzi diferenciáciou a integráciou ➤ používať jednotlivé formy a typy organizačných štruktúr ➤ navrhnúť vhodnú organizačnú štruktúru ➤ identifikovať spôsoby vytvárania organizačných štruktúr a popísať typy jednotlivých organizačných štruktúr ➤ vysvetliť rozdiely medzi centralizáciou a decentralizáciou ➤ charakterizovať orgány a riadiaci aparát podniku ➤ zdôvodniť nevyhnutnosť kontroly vrátane popisu fáz kontrolného procesu, ➤ opísať jednotlivé druhy kontroly ➤ charakterizovať manažéra v užšom a širšom zmysle slova, ➤ objasniť úlohu manažérov podľa úrovne riadenia a podľa právomoci a zodpovednosti, ➤ definovať a charakterizovať štýly vedenia ľudí, ➤ vysvetliť manažérske úrovne ➤ diskutovať o vlastnostiach osobnosti manažéra ➤ navrhnúť možnosti výchovy manažérov ➤ vedieť pracovať v tíme ➤ poznať základné zásady komunikácie s podriadenými a spolupracovníkmi ➤ osvojiť si koncepciu ľudských vzťahov ➤ vysvetliť rozdiely medzi jednotlivými motivačnými teóriami ➤ charakterizovať medziludské vzťahy ➤ charakterizovať komunikáciu a formy komunikácie ➤ znázorniť informačný tok a jeho význam , uviesť štruktúru komunikácie ➤ vysvetliť jej význam uviesť typy manažérov a ich komunikáciu - zhora nadol a zdola nahor
--	---

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

MARKETING

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	večerná - externá
Ročník	druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 2. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín,

Charakteristika predmetu:

Odborný predmet marketing v študijnom odbore 6403 L Podnikanie v remeslách a službách rozvíja, rozširuje a prehľbuje učivo predmetu ekonomika, zaradeného do oblasti teoretického vzdelávania. Úlohou predmetu je umožniť žiakom získať všeobecné poznatky z oblasti marketingu. Žiaci sa postupne oboznámia s marketingovým plánovaním a prognózovaním, s úlohami a štruktúrou marketingových informačných systémov a predpovedí, so základmi spotrebiteľského správania kupujúcich tak v oblasti podnikovej, ako aj individuálnej spotreby. Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a prirodzené schopnosti v oblasti marketingu. Odborný predmet je medzipredmetovo previazaný s odbornými vyučovacimi predmetmi ekonomika, podnikateľské analýzy, manažment, podnikanie, podnikateľská etika a všeobecno-vzdelávacími predmetmi slovenský jazyk a literatúra, informatika, matematika. Metódy, formy a prostriedky vyučovania majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť, empatiu. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolupodnikať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu (vyučovacie zámery):

Všeobecnými cieľmi vyučovacieho predmetu marketing v študijnom odbore 6403 L podnikanie v remeslách a službách je poskytnúť žiakom súbor vedomostí a zručností pri práci s trhom, pri využívaní marketingovej koncepcie pre optimálny chod podniku.

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- pochopiť podstatu a princíp marketingu,
- ovládať a používať odbornú terminológiu v oblasti marketingu,
- osvojiť si postupy tvorby marketingového plánu a samostatne ho vypracovať,
- rozpoznať základné typy tovarov a ich životné cykly,
- vybrať vhodnú distribučnú stratégiu pre jednotlivé produkty,
- vhodným spôsobom komunikovať s trhom, vytvoriť optimálny komunikačný mix, ktorý povedie k zvýšeniu predaja výrobkov alebo služieb podniku,
- získať dôležité informácie o trhu, spracovať ich do takej podoby, aby boli využiteľné pre podnik,
- uplatniť kritériá a podmienky pre segmentáciu trhu a na základe toho určiť vhodnú stratégiu pre cieľový trh
- určiť faktory vplývajúce na spotrebiteľa, na jeho kúpne chovanie,
- popísať proces spotrebiteľského rozhodovania o nákupe,
- pochopiť podstatu a zásady medzinárodného marketingu,
- uviesť osobitosti marketingu služieb, vybrať vhodný marketingový mix pre túto oblasť podnikania,
- poznať základné vzťahy medzi marketingom a spoločnosťou.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Praktické kompetencie: praktické cvičenia, ústna odpoveď, projekt
Kognitívne kompetencie: ústna odpoveď, písomná odpoveď, školská práca, úlohy a cvičenia.

Hodnotenie výsledkov žiakov:

Hodnotenie vyučovacích výsledkov žiakov sa riadi platnými kritériami pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Klasifikácia vychádza z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia, ku ktorým radíme ústne individuálne hodnotenie a písomné frontálne hodnotenie, a k prostriedkom hodnotenia ústna odpoveď a didaktické testy. Predmet marketing sa klasifikuje známku 1 - 5. Na vysvedčení a v katalógovom liste sa uvedie jedna z uvedených známok.

Pravidlá hodnotenia vychádzajú z nasledovných zásad:

- hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne,
- hodnotíme podľa miery splnenia (úspešnosť) daných kritérií,
- klasifikujeme iba prebrané a upevnené učivo,
- používame platnú klasifikačnú stupnicu,
- písomné práce oznamujeme žiakom vopred

Odporúčaná študijná literatúra:

Paholková, B. a kol.: Podnikanie pre stredné odborné školy, Expol Pedagogika, 2018. ISBN 978-80-80-91472-1
Hartmannová, E.-Kyseľová, A.: Marketing I pre študijné odbory SOŠ, SPN Mladé letá. ISBN 978-80-10-03619-6
Rajt, Š.-Zámečníková, Z.: Marketing pre OA, SPN Bratislava 2003. ISBN 978-80-10-01478-1
Kotler P.: Marketing management, Grada Publishing 1998. ISBN 978-80-247-1359-5
Dudinská E., Foret M., Štefko M., Šimegh P.: Základy marketingu, vydavateľstvo Ekonóm, 2000. ISBN 8022512222

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Podstata a úlohy marketingu a jeho miesto v podnikaní - Obsah a podstata marketingu a jeho vývoj - Definícia, koncepcia a cieľ marketingu 2. Úloha marketingu v rozvoji podniku - Strategické plánovanie - Proces strategického plánovania - Vymedzenie poslania podniku - Tvorba strategických cieľov - Tvorba podnikateľského portfólia - Postavenie marketingu v strategickom plánovaní 3. Marketingový informačný systém a marketingový výskum - Marketingový informačný systém a jeho zdroje - Využitie a proces marketingového výskumu - Zdroje a metódy zberu údajov v marketingovom výskume - Informačná revolúcia v marketin-govom výskume 4. Marketingové prostredie - Mikroprostredie podniku - Makroprostredie podniku 5. Nákupné správanie spotrebiteľov - Spotrebiteľský trh a nákupné správanie	Žiak má: ➤ definovať marketing a rozobrať jeho úlohu v ekonomike, ➤ vysvetliť možnosti uplatnenia marketingu v spoločnosti, ➤ vysvetliť stratégiu plánovania a jeho štyri etapy, ➤ opísať, ako sa charakterizujú poslanie a ciele podniku, ➤ vysvetliť spôsob hodnotenia a tvorby podnikateľského portfólia, ➤ vysvetliť úlohu marketingu v strategickom plánovaní, ➤ vysvetliť význam informácií pre firmu, ➤ charakterizovať marketingový informačný systém, ➤ opísať jednotlivé kroky procesu marketingového systému, ➤ porovnať prednosti a nevýhody jednotlivých metód zberu informácií, ➤ popísať, ktoré faktory tvoria mikroprostredie a makroprostredie podniku, ➤ vysvetliť, akým spôsobom tieto faktory ovplyvňujú prostredie podniku, ➤ definovať spotrebiteľský trh ,

spotrebiteľov
- Proces rozhodovania o nákupe nových výrobkov

6. Marketingový mix

- Produkt
- Distribúcia
- Cena
- Reklama

7. Medzinárodný marketing

- Podstata medzinárodného marketingu
- Medzinárodné marketingové riadenie
- Druhy medzinárodného marketingu

- vymenovať hlavné faktory, ktoré ovplyvňujú nákupné správanie spotrebiteľov,
- vymedziť štádia procesu rozhodovania o nákupe,
- vysvetliť pojem produkt v marketing,
- vysvetliť význam klasifikácie produktov z hľadiska marketing,
- vysvetliť jednotlivé štádia životného cyklu výrobku,
- vysvetliť význam a štruktúru distribučného kanála,
- vysvetliť úlohy maloobchodu a veľkoobchodu v odbytovej ceste,
- charakterizovať, akým spôsobom ovplyvňujú rozhodnutia o cene cieľ marketingu a stratégiu,
- vysvetliť ako určiť správnu cenu produktov,
- charakterizovať úlohy reklamy, podpory predaja a public relations v komunikačnom mixe,
- vysvetliť podmienky podnikania v medzinárodnom meradle,
- vysvetliť, ako podnik uskutočňuje rozhodnutia o vstupe na zahraničné trhy.

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

PODNIKANIE

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	večerná - externá
Ročník	prvý, druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín
v 2. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín

Charakteristika predmetu:

Úlohou predmetu podnikanie je umožniť žiakom získať vedomosti a základné zručnosti súvisiace s podnikateľskou činnosťou v podmienkach malých a stredných podnikov orientovaných na podnikanie, získať vedomosti o formách podpory malého a stredného podnikania zo strany štátnych orgánov. Cieľom predmetu je rozvíjať organizačné a riadiace vedomosti potrebné na riadenie malého a stredného podniku. Žiaci sa oboznámia so základnými spôsobmi plánovania a dosiahnutia podnikateľských cieľov v malých a stredných podnikoch, naučia sa aplikovať princípy finančného hospodárenia, základné právne normy pri zakladaní samostatných subjektov v podmienkach malého a stredného podnikania, význam organizovania a riadenia malého kolektívu a práce v tíme. Oboznámia sa s formami súkromného podnikania a s metodikou sebahodnotenia, ktorá umožní záujemcovi vopred odhadnúť svoje predpoklady k podnikateľskej činnosti, metódami odhadnutia miery rizika a cestami jeho minimalizovania. Žiaci získajú poznatky o objektívnych i subjektívnych predpokladoch podnikania, o osobnosti podnikateľa. Získajú základy pre zostavenie podnikateľského plánu pre úspešnú podnikateľskú činnosť. Jeho súčasťou bude riešenie zostavenia ponuky malého a stredného podniku, metódy tvorby ceny, spôsoby podpory predaja, riešenie otázok finančného zabezpečenia súkromného podnikania, daňové zaťaženie podnikov a výpočet daňových povinností, výpočet odvodovej povinnosti do poisťných fondov, investičné činnosti v malom a strednom podniku. Učivo je zamerané na získavanie teoretických vedomostí a precvičovanie praktických zručností a tematicky je previazané s činnosťami, ktoré žiaci získajú aj na odbornej praxi. Do obsahu predmetu je zahrnuté špecifické učivo, ktorého naplnenie určí vyučujúci podľa zamerania jednotlivých odborov.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu (vyučovacie zámery):

Výstupné všeobecné ciele predmetu:

- schopnosť orientovať sa v množstve informácií, rozumieť im a vedieť ich využívať,
- schopnosť racionálne sa učiť a vzdelávať sa po celý život a pružne sa prispôbovať meniacim sa podmienkam života,
- schopnosť komunikovať a spolupracovať s ľuďmi, riešiť problémy a prevziať zodpovednosť za výsledky rozhodnutia.

Výstupné špecifické ciele predmetu:

- poznať daňovú sústavu v SR a ovládať typológiu daní
- poznať súčasný stav a vedieť vypočítať daňovú povinnosť v oblasti priamych a nepriamych daní
- vedieť charakterizovať zdroje investícií a metódy plánovania investícií
- poznať spôsoby prenajímania nehnuteľností a podmienky pre operačný a finančný leasing
- vedieť hodnotiť efektívnosť investícií
- poznať druhy rizík a možnosti redukcie podnikateľského rizika
- získať prehľad o možnosti poistenia majetku a osôb
- vedieť vypočítať výšku povinných odvodov do poisťných fondov
- mať prehľad v jednotlivých okruhoch maturitných tém,
- využívať medzipredmetové vzťahy pri systematizácii poznatkov a vedieť aplikovať získané vedomosti a zručnosti na konkrétnych príkladoch z podnikateľskej praxe

- byť pripravený po teoretickej odbornej stránke na úspešné zvládnutie maturitnej skúšky

Dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovaní predmete podnikanie využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, diskusia a pod.),
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- korigovať nesprávne riešenia problému,
- používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich odborného vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Stratégia vyučovania:

Pri vyučovaní sa využívajú tieto metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Podstata podnikateľskej činnosti a jej ciele v trhovej ekonomike	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia
Malé a stredné podnikanie	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia
Podpora malého a stredného podnikania	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia
Druhy podnikov	Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov cvičenia
Podnik ako základný podnikateľský subjekt v trhovej ekonomike	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, cvičenia
Predpoklady a podmienky na podnikateľskú činnosť	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov

	úloh	Práca s knihou, cvičenia
Realizácia podnikateľského plánu	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov, práca s internetom

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi bude spočívať v riešení priebežných didaktických testov, riešení výstupného didaktického testu a ústnych odpovediach žiakov. Priebežný test musí obsahovať minimálne 50 % obsahového štandardu (základné učivo). Výstupný didaktický test pozostáva z úloh polročného učiva, pričom všetky úlohy budú z obsahového štandardu. Domáca úloha bude taktiež dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu žiakov. Bude to bodovaná aktivita, ktorá poukazuje na systematickú prípravu žiaka na vyučovanie. Pestrosť úloh v rámci domácej prípravy rozvíja všestrannosť osobnosti žiaka. Žiaci majú možnosť získať ďalšie body pomocou prezentácií k vybraným témam, spravidla maturitným zadaniam. Ide o samostatnú prácu žiaka, pričom si sám vyhľadá potrebné informácie, ktoré spracuje a prezentuje na hodine vo forme prijateľného a zrozumiteľného výstupu (graf, tabuľka, prezentácia, fotodokumentácie a pod.).

Žiak bude z testov hodnotený v % takto:

Percentuálna úspešnosť žiaka	Hodnotenie žiaka
100 % - 90 %	výborný
89 % - 75 %	chváľitebný
74 % - 50 %	dobry
49 % - 30 %	dostatočný
29 % - 0 %	nedostatočný

Hodnotenie výsledkov žiakov:

Hodnotenie vyučovacích výsledkov žiakov sa riadi platnými kritériami pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov.

Odporúčaná študijná literatúra a učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia sa využijú tieto učebné zdroje:

Vyšňovská, J.: Podnik, Európsky sociálny fond 2006. ISBN 807165566X

Podnikateľské vzdelávanie-pracovné listy pre frekventantov školení podnikateľského vzdelávania, Európsky sociálny fond 2006

Obsahový a výkonový štandard – 1., 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1.ročník 1.Podstata podnikateľskej činnosti a jej ciele ➤ Historický vývoj podnikania ➤ Podnikanie v trhovej ekonomike ➤ Súčasný stav podnikateľského prostredia SR 2.Malé a stredné podnikanie ➤ Malé a stredné podniky ➤ Vývoj malých a stredných podnikov ➤ Rodinné podnikanie 3.Podpora malého a stredného podnikania ➤ Formy štátnej podpory MSP	Žiak má: ➤ poznať historické aspekty podnikateľskej činnosti, ➤ poznať podnikanie v trhovej ekonomike, ➤ poznať súčasný stav a charakteristiku podnikateľských subjektov v Slovenskej republike, ➤ charakterizovať malé a stredné podnikanie v rámci podnikateľského prostredia SR, ➤ charakterizovať vývoj malých a stredných podnikov, ➤ poznať rodinné podnikanie ako špecifickú formu malého a stredného podnikania, ➤ poznať formy štátnej podpory malého a stredného podnikania,

- Regionálne poradenské a informačné centrá
- Národná agentúra pre rozvoj MSP

4.Druhy podnikov

- Členenie podnikov z rôznych hľadísk

5.Podnik ako základný podnikateľský subjekt v trhovej ekonomike

- Podnik
- Podnik a jeho okolie
- Životný cyklus podniku

6.Predpoklady a podmienky na podnikateľskú činnosť

- Predpoklady na podnikateľskú činnosť
- Osobnosť podnikateľa
- Prevencia ekonomického úpadku

7.Realizácia podnikateľského plánu

- Opis podnikania
- Právne formy podnikov
- Odvetvie podnikania
- Ponuka hlavných produktov a doplnkových služieb
- Výroba
- Trh a konkurencia
- Marketingová stratégia
- Personálne zabezpečenie podniku
- Plán tržieb
- Plán nákladov a investícií
- Splátkový plán
- Výkaz ziskov a strát
- Súvaha
- Rozdelenie zisku
- Prílohy

2.ročník

1.Majetok podniku

- Dlhodobý majetok
- Spôsoby obstarania dlhodobého majetku
- Využívanie dlhodobého majetku
- Opatrebnie DM
- Odpisovanie DM
- Krátkodobý majetok

- poznať regionálne poradenské a informačné centrá,
- poznať národnú agentúru pre rozvoj malého a stredného podnikania,
- charakterizovať podniky podľa vlastníctva, právnej formy,
- aplikovať postupy pri založení podniku jednotlivca, obchodných spoločností a družstva,
- charakterizovať podniky podľa veľkosti, podľa charakteru konečného výsledku podnikateľskej činnosti, podľa odvetví národného hospodárstva a podľa technicko-organizačnej charakteristiky,
- charakterizovať podnik ako základný podnikateľský subjekt,
- poznať väzby podniku a okolie podniku v podnikateľskom prostredí,
- objasniť založenie podniku, stabilizáciu podniku na trhu a jeho zánik,
- charakterizovať a poznať význam životného cyklu podniku v podnikaní,
- charakterizovať objektívne a subjektívne predpoklady na podnikateľskú činnosť,
- charakterizovať osobnosť podnikateľa a podnikateľskú etiku,
- objasniť prevenciu ekonomického úpadku podnikateľov,
- uviesť základné informácie o podnikaní,
- opísať podnik, podmienky jeho založenia,
- vymenovať právne formy podniku,
- charakterizovať odvetvie,
- charakterizovať ponuku hlavných produktov i doplnkových služieb,
- vytvoriť ponuku hlavných produktov i doplnkových služieb,
- charakterizovať výrobu,
- charakterizovať trh a konkurenciu,
- uviesť marketingovú stratégiu podniku a aktivity na podporu predaja,
- uviesť personálne zabezpečenie činnosti podniku a spôsob riadenia podniku,
- vypracovať plán tržieb,
- vypracovať plán nákladov a investícií,
- vypracovať harmonogram splácania úveru,
- zostaviť výkaz ziskov a strát, súvaha,
- navrhnúť rozdelenie zisku,
- prílohy,
- charakterizovať dlhodobý majetok,
- vymenovať spôsoby obstarávania dlhodobého majetku,
- poznať cesty k využívaniu dlhodobého majetku,
- charakterizovať opotrebenie dlhodobého majetku,

➤ Spôsoby obstarania KM ➤ Skladová evidencia	➤ charakterizovať odpisovanie dlhodobého majetku, ➤ vedieť vypočítať odpisy dlhodobého majetku, ➤ charakterizovať krátkodobý majetok a zásoby ➤ vymenovať spôsoby obstarania zásob, ➤ poznať skladovú evidenciu,
2.Daňové zaťaženie podnikov ➤ Daň z príjmu FO ➤ Daň z príjmu PO ➤ Dane z nehnuteľností ➤ Daň z motorových vozidiel ➤ DPH ➤ Spotrebné dane	➤ vedieť vypočítať daňovú povinnosť z príjmu fyzických osôb, ➤ vedieť vypočítať daňovú povinnosť z príjmu právnických osôb, ➤ vedieť vypočítať daňovú povinnosť pri daniach z nehnuteľností, ➤ vedieť vypočítať daňovú povinnosť pri dani z motorových vozidiel, ➤ vedieť vypočítať daňovú povinnosť platcu DPH, ➤ vedieť vypočítať daňovú povinnosť platcu spotrebných daní,
3.Investičná činnosť podniku ➤ Investície a investičná činnosť ➤ Formy investovania ➤ Operačný a finančný leasing	➤ charakterizovať zdroje a plánovanie investícií ➤ vymenovať základné formy investovania do nehnuteľností, ➤ charakterizovať prenájom nehnuteľností, uviesť výhody a nevýhody, ➤ charakterizovať operačný a finančný leasing, ➤ poznať hodnotenie efektívnosti investícií,
4.Podnikateľské riziká a spôsoby ich znižovania ➤ Riziko ➤ Podnikateľské riziká ➤ Druhy rizík ➤ Redukcia podnikateľského rizika ➤ Poistenie osôb a majetku ➤ Povinné odvody do poisťovních fondov	➤ charakterizovať druhy rizík, ➤ uviesť možnosti redukcie podnikateľského rizika, ➤ charakterizovať poistenie osôb a majetku, ➤ charakterizovať povinné odvody do poisťovních fondov.

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

ODBORNÁ PRAX

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Podnikanie v remeslách a službách
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	večerná - externá
Ročník	prvý, druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 3 hodiny týždenne, za školský rok 99 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 3 hodiny týždenne, za školský rok 90 vyučovacích hodín.

Charakteristika predmetu:

Cieľom predmetu odborná prax je poskytnúť žiakovi schopnosť vedieť aplikovať základné odborné vedomosti do praxe. Vybrané učivo rozvíja u žiakov odborné zručnosti potrebné pre pracovné činnosti v obchodných, obytových strediskách, strediskách služieb a cestovného ruchu. Rozvíja podnikateľské myslenie v oblastiach spojených s výrobou, obytom, skladovaním a ošetrovaním tovaru a v oblastiach služieb. Žiaci sa prakticky oboznamujú so základnými technickými a technologickými postupmi dôležitými pre vykonávanie a riadenie zvoleného povolania. Žiaci sú pripravovaní samostatne vedieť manipulovať so surovinami a materiálom potrebným na vytvorenie finálneho produktu a služieb, vykonávať výpočty a kalkuláciu surovín a materiálov. Vedieť prakticky uplatniť základné spôsoby skúšok akosti potravín, materiálov a tovaru. Naučia sa používať pracovné nástroje, zariadenia a ostatný inventár potrebný k pracovnej činnosti a efektívne riadiť tímovú prácu. Tematické okruhy sú zvolené tak, aby umožnili žiakom prakticky používať zásady správnej výroby a prevádzkovej praxe, zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Žiaci si prakticky osvoja zásady komunikácie so zákazníkom, zásady prijímania objednávky, inkasovania, vyúčtovania a reklamácie. Žiaci sa učia pracovať v školskej prevádzke, ktorá im slúži ako náhrada reálnej hospodárskej praxe. Simulácia ako metóda poskytuje žiakom možnosti rozvíjať a uskutočňovať alternatívy, dokázať predpovedať následky rôznych rozhodnutí, vedieť bez následkov riešiť rôzne situácie a naučiť sa spoznávať reakcie systémov pri zmene určitých situácií bez toho, aby pri chybách vznikla škoda. Žiaci sa učia robiť komplexné hospodárske, obchodné a iné prípady. Osvojujú si elementárne zásady práce s jednotlivcami i menším kolektívom, zoznamujú sa s činiteľmi ovplyvňujúcimi úspešnosť manažérskej práce a samostatného podnikania.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu (vyučovacie zámery):

- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, v súlade s hygienickými predpismi danej prevádzky, využívať v organizačnej a riadiacej práci a pri vedení agendy informačno-komunikačné technológie,
- orientovať sa v základných právnych normách a predpisoch a uplatňovať ich v praxi (Obchodný zákonník, Živnostenský zákon, Zákonník práce, daňové zákony....),
- vykonávať administratívne práce,
- uplatňovať hygienické predpisy a normy HACCP,
- vypracovať a realizovať marketingovú koncepciu v podmienkach malého a stredného podnikania,
- hodnotiť kvalitu surovín, materiálov a tovaru,
- vykonávať základné normovanie spotreby surovín a materiálov a kalkulovať ceny,
- organizovať prácu pri používaní pracovných strojov, zariadenia a inventáru,
- využívať základné techniky a technológie na vytvorenie finálnych produktov a služieb,
- realizovať ponuku, predaj a služby na konkrétnej prevádzke,
- komunikovať so zákazníkom pri poskytovaní služieb,
- motivovať zákazníka ku kúpe tovaru a služieb,
- používať normalizovanú úpravu písomností.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi bude spočívať v riešení priebežných didaktických testov, riešení výstupného didaktického testu a ústnych odpovediach žiakov. Priebežný test musí obsahovať minimálne 50 % obsahového štandardu (základné učivo). Výstupný didaktický test bude pozostávať z úloh polročného učiva, pričom všetky úlohy budú z obsahového štandardu. Domáca úloha bude taktiež dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu žiakov. Bude to bodovaná aktivita, ktorá poukazuje na systematickú prípravu žiaka na vyučovanie. Pestrosť úloh v rámci domácej prípravy rozvíja všestrannosť osobnosti žiaka. Žiaci majú možnosť získať ďalšie body pomocou prezentácií k vybraným témam, spravidla maturitným zadaniam. Ide o samostatnú prácu žiaka, pričom si sám vyhladá potrebné informácie, ktoré spracuje a prezentuje na hodine vo forme prijateľného a zrozumiteľného výstupu (graf, tabuľka, prezentácia, fotodokumentácie a pod.).

Žiak bude z testov hodnotený v % takto:

Percentuálna úspešnosť žiaka	Hodnotenie žiaka
100 % - 90 %	výborný
89 % - 75 %	chválitebný
74 % - 50 %	dobrý
49 % - 30 %	dostatočný
29 % - 0 %	nedostatočný

Hodnotenie výsledkov žiakov:

Hodnotenie vyučovacích výsledkov žiakov sa riadi platnými kritériami pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov Predmet prax sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku

Stratégia vyučovania:

Pri vyučovaní sa využívajú tieto metódy a formy vyučovania:

1.ročník

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, základné ustanovenia právnych noriem	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Praktická –produktívna práca žiakov	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Zariadenie závodov v remeslách a službách	Informačno-receptívna - výklad Názorná - pozorovanie Praktická - cvičenie	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Technologické postupy v profesii	Reproduktívna – rozhovor Názorná – predvádzanie, pozorovanie Praktická - cvičenie	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Doplňkové služby v remeslách a službách	Informačno-receptívna - výklad Názorná – predvádzanie, pozorovanie Praktická - cvičenie	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Administratívne činnosti súvisiace s prevádzkou firmy	Informačno-receptívna - výklad Názorná – predvádzanie, pozorovanie Praktická – cvičenie	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Návrh podnikateľského zámeru

Pri vyučovaní sa využívajú tieto metódy a formy vyučovania:

2.ročník:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Právna úprava podnikania v remeslách	Informačno-receptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Praktická – produktívna práca žiakov	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Zásady psychohygieny v remeslách a službách	Informačno-receptívna - výklad Názorná - pozorovanie Praktická - cvičenie	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Propagácia v remeslách a službách	Reproduktívna – rozhovor Názorná – predvádzanie, pozorovanie Praktická - cvičenie	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca týkajúca sa propagácie v remeslách a službách
Komunikácia so zákazníkom	Informačno-receptívna - výklad Názorná – predvádzanie, pozorovanie Praktická - cvičenie	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov

Odporúčaná študijná literatúra a učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia sa využijú tieto učebné zdroje:

Šilhár S. – Kačenová D.: Správna hygienická prax – učebná pomôcka, spracovaná v rámci spoločného Slovensko – Holandského projektu
 Oriška, J.: Služby cestovného ruchu
 Sládek, G.: Podnikanie v pohostinstve a hotelierstve
 Babinský J.- Babinsský M.: Podnikanie a služby, pre 3. roč.štud. odbor agropodnikanie, Proxima Press 2008
 Vyhláška č. 533 MZ SR o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stavovania
 Živnostenský zákon 455/1991 Zb.
 Obchodný zákonník
 Odborné časopisy Horeca, Gastro
 Papulová E. – Kučera P. – Trefil P.: Hotelový a gastronomický manažment, SPN, Bratislava 2004
 Výkaz o príjmoch a výdavkoch
 Faktúra
 Žiadanka dodací list
 Vzory podnikateľského zámeru
 Kollárik K. – Tomka J. – Balaga J.: Psychológia a spoločenská výchova SPN, Bratislava
 Pardel T. – Kovalíková V.: Všeobecná psychológia, SPN Bratislava

Obsahový a výkonový štandard – 1., 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<u>1.ročník</u> 1.Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, základné ustanovenia Motivácia zamestnancov k BOZP Program realizácie podnikovej politiky	Žiak má: ➤ oboznámiť sa s motiváciou zamestnancov k BOZP, poznať program podnikovej politiky, prevádzkový poriadok a správnu hygienickú prax, ➤ vyhotoviť prevádzkový poriadok,

Uplatňovanie osobnej a prevádzkovej hygieny v praxi Prevádzkový poriadok Správna výrobná prax – dokumentácia 2.Zariadenie závodov v remeslách a službách Základné požiadavky na výrobné strediská Najnovšie poznatky vo vývoji, náradie, materiály, prípravky Technické a hygienické vybavenie prevádzok Vyhláška o požiadavkách na zariadenia 3.Technologické postupy v profesii Ochrana spotrebiteľa Ochrana spotrebiteľa v EÚ Zákon o ochrane spotrebiteľa Reklamácie Správny postup pri vybavovaní reklamácií Estetika v remeslách a službách Dizajn v remeslách a službách Normovanie a kalkulácie Normovanie – príklady Kalkulácie – príklady Strategická vízia pre normy Uplatňovanie noriem EÚ 4.Doplňkové služby v remeslách a službách Služby v remeslách a službách Doplňkové služby v remeslách a službách 5.Administratívne činnosti súvisiace s prevádzkou firmy Nákup a zásobovanie Skladové hospodárstvo Príjem zásob Evidencia zásob Individuálne podnikanie Živnosti Živnostenský zákon Obsah podnikateľského zámeru Podnikateľský zámer – príklady	➤ vymenovať základné požiadavky na výrobné strediská, najnovšie poznatky vo vývoji, ➤ vymenovať technické a hygienické vybavenie prevádzok a vyhlášku o požiadavkách na zariadenia, ➤ určiť, ako sa spotrebiteľ môže chrániť, ako tovar reklamovať, ➤ napísať reklamáciu, ➤ byť oboznámený s estetickou a dizajnom, normovaním, kalkulovaním a s uplatňovaním noriem v EÚ, ➤ vyhotoviť cenovú ponuku, ➤ vyhotoviť kalkulačný list, ➤ vymenovať služby a doplnkové služby v remeslách a službách, ➤ vysvetliť, ako postupovať pri zásobovaní, skladovom hospodárstve, evidencii zásob, ➤ vyhotoviť doklady týkajúce sa skladového hospodárstva – príjemka, výdajka, skladová karta, dodací list, faktúra, ➤ charakterizovať individuálne podnikanie, živnosti, živnostenský zákon, podnikateľský zámer, ➤ vysvetliť spôsob založenia živnosti, vyhotoviť ohlásenie živnosti, orientovať sa na stránke www.slovensko.sk, ➤ vysvetliť spôsob získania živnostenského oprávnenia, ➤ zostaviť jednoduchý finančný plán, ➤ zostaviť súvahu, výkaz ziskov a a strát, ➤ zostaviť plán prvotných investícií, ➤ zostaviť plán mzdových nákladov, ➤ zostaviť odpisový plan, ➤ vyhotoviť reklamný rozpočet.
2.ročník 1.Právna úprava podnikania v remeslách a službách Podmienky založenia podniku v príslušnom odbore Podmienky podnikania Požiadavky na podnikanie Legislatíva v podnikaní Podnikanie fyzických osôb Podnikanie právnických osôb	Žiak má: ➤ charakterizovať podmienky, za akých môže podnikáť, ➤ vymenovať legislatívu, podnik a jeho charakteristiku, hlavné činnosti podniku, ➤ vysvetliť založenie s.r.o., ➤ vymenovať zakladateľské dokumenty pri založení s.r.o., ➤ vysvetliť splatenie upísaných vkladov do ZI s.r.o., ➤ vysvetliť získanie potvrdenia od daňového úradu na založenie s.r.o., ➤ vysvetliť získanie živnostenských oprávnení pre

Podnik a jeho charakteristika Charakteristika hlavných činností podniku 2.Zásady psychohygieny v remeslách a službách Pracovné podmienky Faktory, ktoré ovplyvňujú pracovnú výkonnosť Fyzikálne podmienky – farebnosť Osvetlenie a hluk Pocit únavy Druhy únavy Príčiny únavy Faktory na minimalizáciu únavy Možnosti relaxácie pracovníkov 3.Propagácia v remeslách a službách Komunikačný mix- komunikačný program podniku Reklama v danom odbore, text reklamy a prostriedkov priamej propagácie Texty reklamy na internete Textová príprava expozície, reklamný textár Typy reklamných kampaní Prostriedky reklamy – leták, prospekt, katalóg Prostriedky reklamy – televízny šot, rozhlasová reklama Prostriedky reklamy- inzerát Prostriedky reklamy- billboard 4.Komunikácia so zákazníkom Komunikácia so zákazníkom Špecifická starostlivosť o zákazníka Komunikačné schodisko Druhy komunikácie Etika v podnikaní	s.r.o., ➤ vysvetliť elektronickú komunikáciu s.r.o. so štátnymi orgánmi, ➤ charakterizovať pracovné podmienky, faktory ktoré ovplyvňujú pracovnú výkonnosť – farebnosť, osvetlenie, hluk, únava, faktory únavy, možnosti relaxácie pracovníkov, ➤ opísať komunikačný program podniku, vyhotoviť reklamu v danom podniku, ➤ vymenovať prostriedky reklamy – leták, prospekt, katalóg, televízny šot, rozhlasová reklama, inzerát, billboard, ➤ vyhotoviť jednoduchý leták, katalóg produktov, ➤ zhotoviť tlačенú reklamu, ➤ zoštylizovať inzerát, ➤ komunikovať so zákazníkom, ➤ poznať komunikačné schodisko a druhy komunikácie, ➤ uplatňovať etiku v podnikaní.
---	---

ŠkVP bol prejednaný a schválený pedagogickou radou dňa: 09.02.2024

V Čaklove dňa: 26. 03. 2024

.....
PaedDr. Ing. Dolhá Renáta
riaditeľka školy

ŠkVP bol prejednaný a schválený radou školy dňa: 22. 02. 2024

V Čaklove dňa: 26. 03. 2024

.....
Plančárová Anna
predsedníčka rady školy